WWW.JURISTKONTAKT.NO

JURIST KONTAKT

■ NR 7 – [illegible] ■ 49. ÅRGANG

Morten Justad Johnsen

På banen med idrettsjus

Minnepenner inntar retten // Vinner av Rettssikkerhetsprisen
Juristdagen 10 år // Hva har Jesus, Smisken og Kråka til felles?

Kurs 2015

skatt - avgift - regnskap - økonomi

Hvorfor velge kurs fra Skattebetalerforeningen?
Daglig svarer vi på skatte- og avgiftsspørsmål fra Skattebetalerforeningens medlemmer. Vi vet dermed godt hva norske skattebetalere er opptatt av, hvor de støter på praktiske problemer og vi trenger ikke å konstruere problemstillinger - vi kan bruke problemstillinger vi vet er reelle.

Kurs	Dato	Sted	Kurslokale
Skattebetalerforeningens Fagdager	23. - 24. sept.	Oslo	Høyres Hus
Årsoppgjøret	30.sept	Oslo	Thon Hotel Bristol
Jus for bedriftsledere	06.okt	Oslo	Thon Hotel Bristol
Oppdatering merverdiavgift	14.okt	Oslo	Thon Hotel Bristol
Oppdatering merverdiavgift	20.okt	Stavanger	Clarion Hotel
Oppdatering merverdiavgift	21.okt	Bergen	Radisson Blu Hotel Norge
Oppdatering merverdiavgift	22. okt	Ålesund	Scandic Parken Hotel
Regnskapsførerdagene	28. - 29. okt	Oslo	Thon Hotel Bristol
Skatt og moms på fast eiendom	04.nov	Oslo	Thon Hotel Bristol
Ny god regnskapsføringsskikk 2015	05.nov	Oslo	Thon Hotel Bristol
Lønn - utvalgte problemstillinger	11.nov	Oslo	Thon Hotel Bristol
Arv og skifte	12.nov	Oslo	Thon Hotel Bristol
Storbykurs - Estoril	14. 18. sept	Estoril	Hotel Palácio Estoril
Årets sydenkurs 2015	13.-20. nov	Gran Canaria	Gloria Palace Royal
Førjulskurs i Berlin	26.-27.nov	Berlin	Hilton Berlin Mohrenstrasse

Ingen datoer som passet?

Skattebetalerforeningen kan nå tilby nettkurs for deg som gjerne vil ha fleksibilitet og valgfrihet - og oppdateringstimer.

Vi gir deg valget mellom flere ulike kurs, som alle gir deg nødvendig påfyll av kompetanse. Kursene kan tas på farten, på et hotellrom eller hjemme hos deg selv.

Tempoet bestemmer du selv. Du kan ta kurset når du vil. Pause når du vil. Valget er ditt.

Les mer og bestill på skatt.no

Bestill kurs på **skatt.no** eller **post@skatt.no**

SKATTEBETALER FORENINGEN

Innhold

6 Fakhra Salimi

10 Siden sist

12 Digitalt aktorat

18 Idrettsjus

22 Varetektssituasjonen

26 Gorm Are Grammeltvedt

30 Forbryterkallenavn

34 Juristdagen

38 Lindis Stranden

42 Flyktninger

44 Videreutdanning

48 Fremmedkrigere

50 Bokanmeldelser

52 Arbeidslivet

54 Juss-Buss kommenterer

55 Doktorgrader

57 Curt A. Lier mener

58 Meninger

60 Stilling ledig

65 Nytt om navn

6

Prisvinner

Fakhra Salimi og MiRA-senteret får Rettssikkerhetsprisen 2015.

12

Digital aktor

Politiadvokat Marie Hasle Sørensen har en enklere hverdag med digitalt aktorat.

18

På idrettsbanen

Advokat Morten Justad Johnsen forteller om økt rettsliggjøring i idretten.

34

Juristdagen

Advokatfullmektig Adriana Aliti og jurister over hele landet markerte den tiende Juristdagen.

38

Jurist i bydel

Vi trenger flere jurister i de ytre etatene, sier Lindis Stranden i Bydel Gamle Oslo.

Neste år er Norges Juristforbund 50 år, et jubileum vi ønsker skal stå i rettssikkerhetens tegn

Curt A. Lier, side 57

JURIST FORBUNDET FORSIKRING

Kan du leve det livet du gjør i dag **med halv lønn?**

Hvis du blir varig arbeidsufør må du regne med at inntekten din reduseres kraftig – resten av livet. Juristforbundets kollektive uførekapitalforsikring har som formål å sikre deg og din familie økonomisk hvis du eller din ektefelle/samboer/partner skulle bli varig arbeidsufør.

Juristforbundets uførekapitalforsikring er svært prisgunstig sammenlignet med individuelle livs- og uføreforsikringer. Prisen for tilsvarende forsikringer er ofte minst 5 ganger høyere.

Dette er din *viktigste* forsikring!

Ta kontakt – tegn din forsikring i dag!

Telefon: 23 11 33 11
E-post: forsikring@juristforbundet.no
www.juristforbundet.no/forsikring

JURISTKONTAKT

Redaktør
Ole-Martin Gangnes
omg@jus.no

Journalist
Tore Letvik
tl@jus.no

Annonsesjef
Per-Olav Leth
07 Media
perolav@07.no
Tlf.: +47 918 16 012

Design/layout
Inge Martinsen
07 Media
inge.martinsen@07.no

Abonnement
Kr 500,- pr. år (9 utgivelser)

Redaksjonen forbeholder seg retten til å redigere eller forkorte innlegg.

Forsidefoto:
Hampus Lundgren

Teknisk produksjon:
07 Media – 07.no

Innsendt stoff til neste nummer må være redaksjonen i hende innen 19. oktober 2015.

Redaksjonen avsluttet 22. september 2015.

Tips redaksjonen
omg@jus.no
mob. 48 24 83 52

For annonser
perolav@07.no
tlf.: 91 81 60 12

Ved adresseendring
Medlemmer: juristforbundet.no
Andre: medlemsarkiv@jus.no

Juristkontakt arbeider etter redaktørplakaten og er en del av Fagpressen OPPLAGSKONTROLLERT

Utgiver: JURISTFORBUNDET

Rettsliggjøring

Økt rettsliggjøring er et gjennomgangstema i flere saker i denne utgaven av Juristkontakt. Advokat Morten Justad Johnsen er leder av Norsk idrettsjuridisk forening. Han forteller at idretten har opplevd en økt rettsliggjøring de siste årene. I slutten av oktober går en større nordisk konferanse om idrettsjus av stabelen og Justad Johnsen mener programmet på konferansen gjenspeiler nettopp dette, enten det handler om åpenhet og demokrati i internasjonale idrettsorganisasjoner eller hvilke regler som gjelder for fotballens spilleragenter.

Og rettsliggjøringen handler ikke bare om de store sakene i media, men om en underskog av saker på amatørnivå. Det er saker der foreldre kommer til idrettslaget og krever at deres barn skal få spille mer eller bli tatt ut på laget eller til et mesterskap. Noen krever også at idrettsforeningen skal drive med en bestemt idrett. Eller det kan være personer som er fratatt tillitsverv av styret i idrettslaget. Mange ser seg ikke som medlem av en idrettsforening, men rett og slett som en kunde. Dette kolliderer med felleskapstankegangen regelverket i idretten er basert på og konfliktene kan være vanskelige å håndtere forteller advokaten. Og det fører til at både idrettsforeninger og enkeltpersoner søker juridisk hjelp. Morten Justad Johnsen ser en utvikling der frivilligheten kan komme under press. Dette angår mange av oss; 1,5 millioner nordmenn er medlem i idrettsforeninger, og mellom tre- og firehundretusen er tillitsvalgte.

Rettsliggjøring opplever man også ute i kommune-Norge. Vi har besøkt jurist Lindis Stranden i Bydel Gamle Oslo. Der arbeider hun ved bydelens avdeling for myndighetsoppgaver, helse- og omsorg. Hun etterlyser flere jurister i de ytre etatene – ute i virkelighetens verden, som hun sier det. For det er ikke mangel på oppgaver innen dette feltet heller – rettsliggjøring har det vært også her. Det hender at folk kommer til møter i bydelen med advokat. Utfordringen kan være likebehandling, slik at det er ikke er de som roper høyest som automatisk får mest. Lindis Stranden er opptatt av at juristene må være en garantist for at det ikke skjer usaklig forskjellsbehandling. Derfor savner hun juristkolleger ute i bydelene. I Oslo er det bydeler større enn mange norske kommuner. Stranden forteller at helse- og omsorgsfeltet med årene er blitt stadig mer rettslig regulert, og at samhandlingsreformen har satt ytterligere press på kommunene og bydelen.

Rettssikkerhetsprisen deles ut i oktober

Vinner av Rettssikkerhetsprisen 2015 er MiRA Ressurssenter for innvandrer- og flyktningkvinner og dets leder Fakhra Salimi. Prisen deles ut under Rettssikkerhetskonferansen 22. oktober. Møt prisvinner Fakhra Salimi i denne utgaven. Senteret har jobbet med å styrke minoritetskvinners rettssikkerhet i Norge i over 25 år, blant annet gjennom utstrakt informasjons- og bevisstgjøringsarbeid. Fakhra Salimi sier: «Det er en stor ære å motta en slik viktig pris fra det juridiske miljøet. Denne prisen er med på å synliggjøre utfordringene minoritetskvinner står overfor når det gjelder rettssikkerhet i Norge. Med prisen sender også Juristforbundet et tydelig signal om at sivilsamfunnets arbeid for å styrke rettighetene for utsatte grupper i samfunnet er viktig.»

Ole-Martin Gangnes
redaktør
omg@jus.no

Denne prisen er med på å synliggjøre utfordringene minoritetskvinner står overfor når det gjelder rettssikkerhet i Norge

(Fakhra Salimi)

(Foto: Stig Hansen/Aftenposten)

Vinner av Rettssikkerhetsprisen 2015

Pris til senter for innvandrerkvinner

MiRA Ressurssenter for innvandrer- og flyktningkvinner og dets leder Fakhra Salimi hedres med Rettssikkerhetsprisen.

Tekst: Ole-Martin Gangnes

MiRA Ressurssenter for innvandrer- og flyktningkvinner er en ikke-statlig organisasjon for innvandrer- og flyktningkvinner. Senteret er en møteplass for kvinner og jenter med minoritetsbakgrunn og ble opprettet i 1989. Senteret jobber blant annet med spørsmål om likestilling, vold mot kvinner og forebygging av tvangsekteskap. De tilbyr krisehjelp og rådgivning samt gratis advokathjelp og juridisk rådgivning. Senteret jobber også rettspolitisk.

Senteret og dets leder Fakhra Salimi får Rettssikkerhetsprisen for sitt bidrag til minoritetskvinners rettssikkerhet.

Rettssikkerhetsprisen er opprettet av Norges Juristforbund og ble første gang utdelt i 2006. Prisens formål er å rette fokus mot rettssikkerhet for alle og i alle deler av samfunnet. Den skal vise at rettssikkerhet kontinuerlig må underbygges og utvikles som en forutsetning for rettsstaten og demokratiet.

– Det er en stor ære å motta en slik viktig pris fra det juridiske miljøet. Denne prisen er med på å synliggjøre utfordringene minoritetskvinner står overfor når det gjelder rettssikkerhet i Norge. Med prisen sender også Juristforbundet et tydelig signal om at sivilsamfunnets arbeid for å styrke rettighetene for utsatte grupper i samfunnet er viktig. Rettighetsarbeid er et felles ansvar som vi alle må ta. Både de som utformer lovverket og jobber med lovgivning, og sivilsamfunnet som ser hvordan lovene fungerer i praksis, sier Fakhra Salimi til Juristkontakt.

MiRA-Senteret har jobbet med å styrke minoritetskvinners rettssikkerhet i Norge i over 25 år, blant annet gjennom utstrakt informasjons- og bevisstgjøringsarbeid.

– Gjennom dette arbeidet har vi kunnet påpeke og belyse svakheter i det norske rettssystemet, for eksempel knyttet til familiegjenforening. På 1980-tallet startet vi en offensiv kamp mot den daværende regelen om to års botid før man kunne få opphold på selvstendig grunnlag. Etter hvert kom også mange andre organisasjoner på banen, deriblant krisesentrene. Dette resulterte i en egen forskrift, kalt mishandlingsbestemmelsen, som bidro til at kvinner som utsettes for vold får opphold uavhengig av botid. Dette var et viktig steg på veien for å styrke voldsutsatte minoritetskvinners rettssikkerhet. Prisen vi nå mottar, gir oss inspirasjon til å fortsette kampen for minoritetskvinners rettigheter, sier Salimi.

▶

Krav om botid

Hver onsdag er det åpent hus ved senteret, i tillegg har MiRA en åpen telefonlinje. Salimi har vært engasjert i kvinne- og likestillingsspørsmål siden 1976 og er MiRA-senterets grunnlegger og leder. Hun er født i Pakistan og flyttet til Norge i 1979. Hun har gjennom karrieren gitt ut filmer, publikasjoner og hatt en rekke styreverv.

MiRA-senteret samarbeider tett med jurister og driver både direkte med juridisk rådgivning, men jobber også med å øke juridisk kunnskap blant innvandrerkvinner.

– Hvilke er rettssikkerhetsutfordringer har minoritetskvinner i dag?

– En av de største utfordringene for minoritetskvinners rettssikkerhet i dag er utlendingslovens krav om tre års botid for å få opphold på selvstendig grunnlag. Nylig la Justis- og beredskapsdepartementet frem et forslag om å heve botidskravet med ytterligere to år. MiRA-Senteret mener at den allerede eksisterende treårsregelen bør reduseres til ett år, og at minoritetskvinners rettigheter i større grad bør ivaretas i praktiseringen av mishandlingsbestemmelsen. FNs rasediskrimineringskomite har også nylig påpekt at den foreslåtte endringen i utlendingsloven vil svekke minoritetskvinners rettsikkerhet, og vi håper at regjeringen trekker forslaget. Jeg mener at innvandrerkvinner bør få selvstendig oppholdsstatus fra dag én, og at de bør sikres fullverdige rettigheter og mulighet til beskyttelse, sier Salimi.

En annen utfordring er tolking og tilgang til rettshjelp.

– For at minoritetskvinner skal nyte sine fulle rettigheter er det viktig at de har tilgang til fri rettshjelp og kvalifiserte tolker. Begrenset rettshjelp og dårlig kommunikasjon kan ha fatale konsekvenser for mange minoritetskvinner i alvorlige saker, blant annet i tilknytning til barnevern, trafficking og oppholdstillatelse, sier hun.

Salimi peker også på arbeidslivet.

– Kvinner med minoritetsbakgrunn opplever ofte flerdimensjonal diskriminering, dvs. på bakgrunn av kjønn, religion, etnisitet, hudfarge mm. Jeg mener at norske myndigheters manglende vilje til oppfølging av aktivitets- og rapporteringsplikt blant arbeidsgivere er en stor rettssikkerhetsutfordring. Aktivitets- og rapporteringsplikten bør videre inkludere informasjon om samspillet mellom kjønn og etnisitet. På den måten kan vi bedre sikre tilgjengelig statistikk om omfanget av flerdimensjonal diskriminering i arbeidslivet, sier hun.

– I Norge har utlendingsloven forrang før FNs kvinnekonvensjon, og vi har ikke ratifisert FNs konvensjon for beskyttelse av rettighetene til alle migrasjonsarbeidere og medlemmer av deres familier. Vi står med andre ord fremdeles overfor store utfordringer når det gjelder å sikre minoritetskvinners rettigheter i Norge.

> *Norge er blitt et mangfoldig samfunn, og det gir nye utfordringer for rettsapparatet*

Juridisk bistand

– Hvorfor må man ha et eget senter for minoritetskvinner? Er terskelen for høy på andre tilbud?

– For å styrke minoritetskvinners mulighet til å sette viktige saker på dagsorden, er det nødvendig med en organisert og sterk stemme som MiRA-Senteret. Det har med «empowerment» å gjøre. Mange tiårs kamp har vist at det er vanskelig å bekjempe stereotypiske forestillinger som marginaliserer minoritetskvinner i det norske samfunnet. Det er derfor viktig at kvinner med minoritetsbakgrunn tar plass i det offentlige rommet og definerer egen kamp for likestilling. MiRA-Senteret, som et ressurssenter for og av minoritetskvinner, fremhever til stadighet viktigheten av minoriteters representasjon på alle samfunnsarenaer, hvor vi selv setter premissene for debatten ut fra et rettighetsperspektiv. I integreringsdebatter, for eksempel, antar man ofte at minoritetskvinners problemer er mer relatert til deres kulturelle opprinnelse enn til de sosiale og økonomiske forholdene de lever under i det norske samfunnet. Det er viktig å sette søkelyset på at det er forholdene i Norge som har direkte innvirkning på kvinnenes hverdag, og at likestillingsutfordringer ligger i det faktum at mange av dem er ekskludert fra arbeids- og boligmarkedet, og at de ofte har begrenset rett til språkopplæring og utdanning. Integreringsarbeid bør være rettighetsarbeid på alle plan, sier Salimi.

– MiRA-Senteret er også et viktig møtested hvor minoritetskvinner, og særlig unge jenter, føler tilhørighet og trygghet, og hvor de kan bygge nettverk, støtte hverandre og styrke eget selvbilde. Vi støtter også minoritetskvinner på landsbasis med selvorganisering, krisehjelp, råd og veiledning.

– Dere tilbyr juridisk bistand. Hvilke temaer og spørsmål jobber dere mest med her?

– Krisehjelp, rettighetsinformasjon og juridisk bistand er noen av våre viktigste tilbud til kvinner og unge jenter med minoritetsbakgrunn. Dette er et lavterskeltilbud i trygge omgivelser. Vi jobber mye med forebygging av vold i nære relasjoner, inkludert oppdragervold og tvangsekteskap. Familiegjenforening, barnevern og sosioøkonomiske utfordringer som bolig, arbeidstilknytning eller stønader gjennom NAV er også sentrale temaer i vårt arbeid.

Senteret jobber også mye med muslimske kvinners rettssikkerhet i ekteskap, skilsmisse og barnefordelingssaker.

– Disse kvinnene står overfor store rettslige utfordringer. Når også religionen er en viktig referanseramme for en kvinne, og hun ønsker å løse et juridisk problem både etter norsk lovverk og religiøse lover, har hun per i dag få muligheter til å skaffe seg relevant informasjon. Vi trenger også forskning for å utrede hvordan det norske retts-

system best kan beskytte muslimske kvinners rettsikkerhet. Norge er blitt et mangfoldig samfunn, og det gir nye utfordringer for rettsapparatet.

Til Norge i 1979

– Dere har et prosjekt som heter «Mødre som veiledere» Kan du si litt om hva det går ut på?

– I mange år har MiRA-Senteret jobbet med «empowerment» av kvinner med minoritetsbakgrunn, og da spesielt mødre. I den forbindelse har vi utviklet flere metoder som tar utgangspunkt i kvinnenes og mødrenes egne ressurser. Vi trener ressurspersoner fra forskjellige minoritetsmiljøer til å bli veiledere for andre kvinner. Informasjon om det norske rettssystem og hjelpeapparat når ikke i tilstrekkelig grad ut til alle minoritetskvinner, og det hersker en del misforståelser omkring viktige temaer, som for eksempel barnevernets rolle og barneoppdragelse i en norsk kontekst. Mange kvinner opplever sosial isolasjon og usikkerhet rundt egen rolle som mor. Vi prøver å tilby disse kvinnene en arena hvor de kan møte andre i liknende situasjoner og styrker deres tro på seg selv. Prosjektet «Mødre som veiledere» har som mål å øke kvinners kunnskapsnivå om barnas og sine egne rettigheter gjennom aktiviteter, kurs og workshops. I tillegg tar prosjektet sikte på å skape «empowerment», livsglede og økt deltagelse i storsamfunnet, forteller Salimi.

– Vårt arbeid er brukerstyrt, det vil si at kvinnene selv er med på å foreslå, utvikle og planlegge aktiviteter, arrangementer og temaer for kursene. Dette bidrar til å gi kvinnene et mer tilpasset tilbud hvor de opplever at egen erfaring og kunnskap er verdifulle ressurser som kan videreutvikles og overføres til deres nye situasjon.

– Hvordan kom du inn i dette arbeidet?

– Jeg føler at jeg er vokst opp med dette engasjementet. Jeg kom til Norge fra Pakistan i 1979 som student, og hadde allerede da flere års engasjement i politisk aktivitet bak meg. Jeg drømte om å være med på å skape en folkerevolusjon i Pakistan. Men situasjonen ble vanskeligere for hver dag under det militære regimet til general Zia Ul-Haq, og tilslutt bestemte jeg meg for å reise ut av landet. Jeg ble fort engasjert i studentmiljøet på Blindern, og ble kjent med det antirasistiske miljøet i Oslo.

– Jeg opplevde at mange nordmenn hadde et stereotypt bilde av innvandrerkvinner, som passive, med mange barn, og gående to skritt bak sin mann. Jeg passet jo ikke inn i dette bildet, og det gjorde heller ikke mange av de andre kvinnene med minoritetsbakgrunn. Det ble derfor viktig for meg å kjempe mot marginalisering av minoritetskvinner, og bringe frem den styrke og de ressurser vi egentlig representerer, sier hun.

Fakhra Salimi ser at det har skjedd en stor utvikling i de siste tretti–førti årene.

– Jeg er glad for å se at stadig flere unge jenter med minoritetsbakgrunn tør ta plass i det offentlige rom. Mange har etablert sin posisjon på flere faglige og offentlige arenaer, og viser et levende engasjement i samfunnsdebatten. De krever sine rettigheter som norske borgere, og gjør krav på Norge som moderland.

Rettssikkerhetsprisen deles ut under Rettssikkerhetskonferansen 22. oktober på Gamle Logen i Oslo.

Ny ledelse ved fakultetet i Oslo fra neste år

(Foto: Thomas Haugersveen)

Fra 1. januar 2016 ledes Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo av dekan Dag Michalsen (bildet) med Alf Petter Høgberg og Erling Hjelmeng som prodekaner. Dekan Dag Michalsen (f. 1957) er professor ved Institutt for offentlig rett. Han ble cand jur i 1983, førsteamanuensis i 1990, dr. juris i 1997 og professor i rettshistorie fra 1997. Han er leder av forskergruppen i rett, samfunn og historisk endring ved Det juridiske fakultet. Forskningsfelt er rettshistorie med vekt på europeisk rettsvitenskapshistorie og forfatningshistorie. Prodekan for forskning Alf Petter Høgberg ble cand. jur. i 1998, dr. juris i 2006 og professor i rettsvitenskap samme år. Høgberg har vært prodekan for forskning siden oktober 2013.Høgbergs fagområder er avtalerett, kontraktsrett, strafferett, rettskildelære og allmenn rettsteori. Prodekan for studier Erling Hjelmeng ble cand.jur i 1996 og dr. juris i 2003. Han ble tilsatt som førsteamanuensis ved Institutt for privatrett i 2004 og som professor i 2007. Hjelmengs faglige kompetanseområder er konkurranserett og markedsregulering, statsstøtte, sanksjoner og håndhevelse av rettsregler og erstatningsrett.

Juststudent tapte i sak mot staten

En juststudent gikk til sak etter han fikk eksamenen i forvaltningsrett annullert og ble utestengt fra Universitetet i Bergen i 2012. Ved eksamen hadde nemlig studenten ved innlevering av lovlige hjelpemidler forut for bokkontrollen latt ligge igjen på pulten ark med relevante dommer og besvarelsen av en oppgave han hadde skrevet. Planen var, ifølge Bergens Tidende, å lese gjennom arkene utenfor eksamenslokalet mens han ventet på at eksamenen skulle begynne. Arkene ble oppdaget og fjernet fra pulten. Overtredelsen ble betraktet som fullbyrdet fusk. I desember i fjor vant studenten fram i lagmannsretten. Vedtaket om annullering av eksamen og utestenging ble der kjent ugyldig. Men staten anket til Høyesterett – som nå har kommet til at vedtak om å «annullere eksamen på grunn av grovt uaktsomt fusk» er gyldig. Studentens advokat, Halfdan Mellbye, mener dommen viser hvor lite som skal til for at en student skal bli tatt i fusk. – Det er veldig viktig at studentene er klar over dette, og vet at de kan bli hevet ut av universitetet på grunn av bagatellmessige feil, eller et reelt uhell som denne saken handler om, sier han til BT.

Rettssikkerhets-konferansen 22. oktober

Rettssikkerhetskonferansen 2015 arrangeres torsdag 22. oktober på Gamle Logen i Oslo. Arrangør er Juristforbundet – påmelding skjer via juristforbundet.no – og det er gratis adgang. Som vanlig deles Rettssikkerhetsprisen ut under konferansen. Blant bidragsyterne er Anine Kierulf fra Senter for menneskerettigheter, forfatter og samfunnsdebattant Amal Aden, fylkesmann Ann-Kristin Olsen og dommeren Bart van Lierop, president for Europarådets rådgivende komité av europeiske dommere (CCJE).

Tilleggsbevilgning for økte asyl-ankomster

Det har vært en kraftig økning i antall asylsøkere til Norge. Regjeringen har allerede gitt fullmakt til at politiet kan overskride sitt budsjett med inntil 5 millioner kroner og foreslår nå å øke statsbudsjettet for 2015 med til sammen 227,1 millioner kroner.

– Ville vært naturlig å diskutere i valgkampen

(Foto: Senterpartiet)

Dagen etter valget, kunngjorde Domstoladministrasjonen at den i høst vil vurdere å fremme et forslag om å slå sammen domstoler. Planen er at et eventuelt forslag skal være ferdig i løpet av året. Justispolitisk talskvinne for Senterpartiet, Jenny Klinge, mener det er oppsiktsvekkende at Domstolsadministrasjonen akkurat dagen etter kommune- og fylkestingsvalget offentliggjorde lista over domstoler som vurderes sammenslått, skriver Nationen. – Tidspunktet er påfallende, en kan jo spørre seg hvorfor de ikke gjorde dette under valgkampen. Det ville vært en helt naturlig sak å diskutere der, sier hun. Kommunikasjonsdirektør Erling Moe sier til Nationen at Domstolsadministrasjonen har forberedt sin kunngjøring noen uker, og at tidspunktet var tilfeldig. – At vi la fram vår plan etter valget er ikke av hensyn til valget eller noen politisk agenda. Det er tvert imot vår hensikt å gjennomføre prosessen med så stor grad av åpenhet som mulig, sier Moe.

Norgerhaven fengsel i Nederland åpnet

(Foto: Justisdepartementet)

De første innsatte er på plass Norgerhaven fengsel i Nederland. Foreløpig er det fattet 112 vedtak om overføring, hvorav 79 er frivillige overføringer, opplyser Justis- og beredskapsdepartementet. Norge overtok fengselet i Nederland 1. september og skal i utgangspunktet leie det for en periode på tre år. Fengselet har norsk ledelse og nederlandske fengselsbetjenter. Det er norsk straffegjennomføringslov som gjelder i fengselet. – Jeg er stolt over at vi så raskt har fått på plass 242 lukkede fengselsplasser. Større fengselskapasitet er viktig for å nå målet om å få vekk soningskøen Norge har slitt med i en årrekke, sa justis- og beredskapsminister Anders Anundsen under en markering med Klaas Dijkhoff, statssekretær for nederlandske sikkerhets- og justismyndigheter.

Vil ha kongehuset inn under offentlighetsloven

(Foto: Sølve Sundsbø / Det kongelige hoff)

Pressens offentlighetsutvalg, som er nedsatt av styret i Norsk Presseforbund, tar til orde for at kongehuset underlegges offentleglova, også kalt Lov om rett til innsyn i dokument i offentleg verksemd. Det melder journalisten.no. Uttalelsen er behandlet av styret i Norsk Redaktørforening og av Norsk Presseforbunds hovedstyre. Begge steder falt dette i god jord, ifølge Journalisten. Bakgrunnen for utspillet er kongehusets manglende svar på kritiske spørsmål fra mediene om hvem som finansierte kronprinsparets Italiaferie i sommer. Utvalget ber om at Justisdepartementet tar initiativ til å utrede på nytt om ikke kongehuset og dets virke bør omfattes av offentlighetsloven. – Det er meningsløst i 2015 at de kongelige kan gå inn og ut av offentligheten kun ut fra sine egne premisser, sier Aftenpostens Harald Stanghelle.

Ny meklingsordning

(Foto: Forbrukerombudet)

Fra og med 1. juli i år har Forbrukerrådet vært med på å løse saker, hvor forbrukeren tidligere risikerte å betale dyrt for juridisk bistand, skriver Forbrukerrådet på sin nettside. – Før måtte vi vise saker som ikke falt inn under en av våre klagenemnder, til det vanlige rettsapparatet. Vi er redd for at mange har gitt seg – selv om de hadde rett – fordi vi ikke kunne hjelpe hele veien, sier direktør for forbrukerservice i Forbrukerrådet, Ingeborg Flønes. Det er likevel fortsatt ett vilkår: Avtalen må være inngått tidligst 1. juli 2015 for at Forbrukerrådet skal kunne mekle i den. En undersøkelsen viser at 85 prosent vil, eller vil vurdere å bruke den nye meklingsordningen. – Vi er veldig glad for at så mange forbrukere vil bruke vårt nye meklingstilbud. Det er en tillitserklæring og betyr at flere vil få en rettferdig behandling, sier Flønes.

JURIST KONTAKT ser tilbake

40 år siden

«Justisministeren sier hun ikke er tilhenger av et reklameløst samfunn, men hun mener reklamen bør gjøres mer informativ.»

(Justisminister Valle varsler strengere tiltak mot spekulativ reklame)

30 år siden

«Også i år vil det bli arrangert en hospitantordning ved advokatkontorer og dommerkontorer for juridiske studenter.»

(Både studenter, dommere og advokater har vært fornøyd med ordningen)

20 år siden

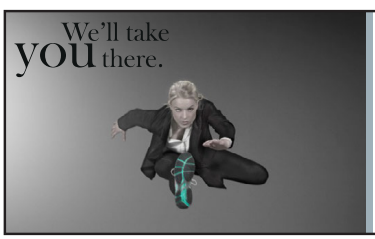
«Siden fikk jeg enkelte helt annerledes og til dels sterke reaksjoner. Noen så på logoen nærmest som en parnassrevolusjon.»

(Designer Enzo Finger har laget ny logo for Juristforbundet)

10 år siden

«Politiets bruk av skytevåpen er et uhyre viktig spørsmål. Det dreier seg om rettssikkerheten for både den som skyter og den som blir skutt på.»

(Tor-Geir Myhrer mener vi trenger bedre rettsavklaring og er ute med bok om politibevæpning)

VI OVERSETTER JURIDISKE DOKUMENTER FOR JUSTISDEPARTEMENTET, OVER 100 ADVOKATKONTORER, RETTSINSTANSER OG POLITIDISTRIKT OVER HELE LANDET. VI TILBYR OGSÅ TOLKETJENESTER TIL OVER 90 SPRÅK.

Tlf: 922 46 373, E-post: translations@amesto.com, www.amesto.no

amesto® Translations

Fra sekketralle

Fire av landets domstoler har gjennomført et pilotprosjekt med digitale aktorater. I stedet for å måtte slepe med seg store mengder papirdokumenter ankommer aktor nå retten med en minnepenn i håndvesken eller i lommen. I retten vises dokumentene for aktørene på dataskjermer. Meddommere gir uttrykk for at saksopplysningene er mer tilgjengelige og at de føler seg som mer likeverdige dommere.

Tekst: Tore Letvik

Aktoratets dokumenter ankommer Oslo tinghus under Yara-saken tidligere i år. (Foto: Cornelius Poppe / NTB scanpix)

til minnepenn

> *Bare det å slippe å kopiere og å bære med seg fysiske papirdokumenter representerer en tidsbesparende og effektiviserende del av dette*
>
> *(Marie Hasle Sørensen)*

- **Digitale aktorater effektiviserer rettsprosessene**
- **Oslo tingrett ønsker å tilby flere rettssaler for digitale straffesaker**

Foto: Hampus Lundgren

Seks måneder skulle prosjektet pågå. Politidirektoratet er imidlertid så fornøyd med erfaringene som er høstet at det har besluttet å fortsette prosjektet ut året. Oslo tingrett har tatt del i prosjektet «Digitalt aktorat» siden 1. januar i år. Så tilfreds er domstolen med det moderne elektroniske systemet at antall saler som er utrustet for digitale aktorater nå er planlagt utvidet fra to til ti. Ved Grønland politistasjon, hvor fire politiadvokater har deltatt i prosjektet, girer de i disse tider opp for å kunne føre flere straffesaker for retten digitalt.

Juristkontakt har møtt to av ildsjelene bak gjennomføringen av digitale aktorater i Oslo, i den minste av de dagens to digitale utrustede rettssaler, rettssal 526 i Oslo tinghus.

Tingrettsdommer/avdelingsleder Espen Bjerkvoll ved Oslo tingrett og politiadvokat Marie Hasle Sørensen ved Grønland politistasjon i Oslo. De har spilt en sentral rolle i gjennomføringen av pilotprosjektet i hovedstaden, henholdsvis fra tingretten og fra Oslo politidistrikts side.

– Når jeg kommer til retten nå, så holder det med håndveska for å få med meg en laptop hvor jeg har alle sakens dokumenter lagret. I tillegg har jeg dokumentene som skal fremlegges for retten på en minnepenn. Minnepennen plasserer jeg i en sentral pc i rettslokalet, som kan styres av dommer, aktor og forsvarer. Alt som vises fra den sentrale pc-en kan vises på alle skjermene, sier Hasle Sørensen til Juristkontakt.

Hverdagen har blitt mye enklere med elektronisk behandling og fremvisning av saksdokumentene, i følge politiadvokaten.

– I stedet for å måtte kopiere opp fem eksemplarer av alt, eller mer, avhengig av hvor mange forsvarere og tiltalte og eventuelle tolker, så holder det med en minnepenn. Bare det å slippe å kopiere og å bære med seg fysiske papirdokumenter representerer en tidsbesparende og effektiviserende del av dette, sier Hasle Sørensen.

På skjermene får tiltalte, forsvarer, meddommere, dommer, aktor og tolker se tiltalebeslutningen, bevisoppgaven og alle dokumentbevisene. Men systemet gjør det også enklere å fremvise bevis som er filmet eller fotografert.

– Mens vi tidligere måtte rigge til med fremviser og lerret, viser vi i dag videofilmer og fotografier fra åsteder, ved å spille det av på systemet. Alle aktørene under hovedforhandlingen får da se videoen på skjermen fremfor seg, i stedet for å måtte vri nakken eller flytte seg i rettslokalet for å se på en skjerm, slik det var tidligere, sier Hasle Sørensen.

> *Mange dommere har vært bekymret over at det vil være ubehagelig å lese dokumenter på skjerm. Men det har vist seg å bare være en vanesak*

Ønsker det permanent

Ut fra den erfaringen hun har høstet mener hun det vil være en fordel for gjennomføringen av straffesakene dersom digitale aktorater blir innført på permanent basis.

– For deg, som politiadvokat, hverdagen din før og nå – merker du at dette er veldig mye mer effektivt?

– Dette er jo et pilotprosjekt som er prøvd ut i små og mellomstore straffesaker. Det er blitt gjort i større saker tidligere. Både Økokrim og Finans,- og Miljøseksjonen ved Oslo politidistrikt har hatt hovedforhandlinger hvor de har benyttet seg av slike skjermer, men da har det vært nødvendig å rigge det opp og ned hver gang. En av de store sakene som ble gjennomført nylig, var ankesaken av den svært omfattende og tidkrevende Acta-saken i Gulating lagmannsrett, sier Hasle Sørensen som er svært positiv til bruk av digitale aktorater.

– Jeg tenker at dette er fremtiden. Domstolene har en målsetting om å være heldigitalisert innen 2020. For meg som aktor er selve forberedelsesarbeidet langt enklere. Det er selvfølgelig vanskeligere de første gangene man gjør dette, for da er det jo mye nytt, men nye systemer må læres og etter hvert synes jeg det er enklere, ikke minst da jeg slipper å bære med meg store mengder mellom politihuset og tinghuset. I tillegg er dette mye mer miljøvennlig, sier Hasle Sørensen.

Det er full enighet mellom tingrettsdommer Espen Bjerkvoll og politiadvokaten om at digitaliseringen innebærer en effektivisering av behandlingen av straffesaker. Bjerkvoll har selv dømt i fire saker hvor hovedforhandlingen ble gjennomført med digitalt aktorat. Når bevis skal dokumenteres i saker som gjennomføres med papirutdrag, er man avhengig av at meddommere og andre av rettens aktører, rent faktisk har øynene på det riktige papiret som aktor vil vise for dommerne.

– Når vi viser et dokument digitalt, så er det dette dokumentet som vises på skjermen foran hver enkelt, og vi får fokus rettet mot det vi ønsker å dokumentere. Med et papirutdrag kan meddommerne ha bladd forbi der du vil de skal ha sin oppmerksomhet, sier Hasle Sørensen.

I følge Bjerkvoll er dette også en faktor som gjør at meddommerne føler at de får fulgt bedre med.

– Overfor meg har meddommere gitt uttrykk for at de føler seg mye mer med på disse sakene, blant annet ved at man blar opp på riktig side for dem og markerer hvor man leser på siden gjør at meddommerne hele tiden er på riktig sted. De har sagt til meg på bakrommet at de føler seg som mer likeverdige dommere enn de noen gang har gjort tidligere. I tillegg til å fungere godt under selve hovedforhandlingene mener jeg meddommernes opplevelse av dette er en veldig

gledelig og viktig bonus, sier Bjerkvoll som er sentralt engasjert i digitaliseringsprosessene i Oslo tinghus.

Finner frem

– Digitale aktorater er ikke bare forbeholdt de som har teknologien i fingerspissene men skal kunne gjennomføres av alle dommerne. Alle skal i utgangspunktet i ilden og jeg synes dette har fungert veldig bra, sier Bjerkvoll som mener det er grunn til å skryte av politiets forarbeid.

– Min erfaring er at politiet lager veldig fine utdrag som er enkle å navigere i, og som gjør at vi slipper de gamle papirutdragene. For min del, i mitt arbeid som dommer, føler jeg at det har vært veldig enkelt og praktisk å jobbe på denne måten. Foreløpig har det digitale aktoratet vært brukt på små og mellomstore saker med 100-200 sider dokumenter, og de mindre sakene har vært godt egnet som opplæring for dommerne i første omgang. Det er jo nytt for alle egentlig. Men målsettingen etter hvert er at vi skal kunne kjøre større saker som en del av prosjekt digitalt aktorat, sier Bjerkvoll til Juristkontakt.

– Både dommeren og politiadvokaten er samstemte i sin bedømming av om digitalt aktorat vil være effektivt for store saker med mange tiltalte og forsvarere.

– Man vil få enda mer nytte av å kjøre hovedforhandlingen digitalt når man får de virkelig dokumenttunge sakene. Mange dommere har vært bekymret over at det vil være ubehagelig å lese dokumenter på skjerm. Men det har vist seg å bare være en vanesak, og det er langt lettere å bla i dokumenter og å finne viktig informasjon i dem, når det er en stor mengde dokumenter. Hvis retten under domskrivningen for eksempel skal finne fram i en beslagsrapport, er det mulig å søke i pdf-filen for å finne det man leter etter. Slik jeg ser det har digitale aktorater fordeler både når det gjelder kvalitet og tidsbesparelse, sier Bjerkvoll.

Ut fra den erfaringen politiadvokat Marie Hasle Sørensen har høstet, mener hun det vil være en fordel dersom digitale aktorater blir innført på permanent basis. (Foto: Hampus Lundgren)

Han kan røpe at antall saler som er utrustet for digitale aktorater nå utvides.

– Planen er at Oslo tingrett i samarbeid med Oslo politidistrikt skal videreføre arbeidet med digitale aktorater og bygge det ut ytterligere. Nå er det to saler som er utrustet og tanken er at vi i løpet av høsten utruster flere saler. Så skal dette vokse ved at politiet tilbyr flere saker med digitalt aktorat mens vi altså tilbyr saler, sier Bjerkvoll.

I dag er det tinghusets sal 526 og den større salen 207 som er utrustet med dataskjermer og annet utstyr for digitale aktorater.

– Utover høsten satser vi på å ha ti saler utrustet, slik at vi kan øke bruken av dette, sier Bjerkvoll som mener det også kan ligge en gevinst i en ytterligere digitalisering av fengslingsmøter.

– Vi er i ferd med å digitalisere behandlingen av fengslingssakene. Alt av dokumenter finnes jo i en fengslingssak, som avhør og beslagsrapporter, og i en del saker får vi faktisk inn store metallkister med masse, masse dokumenter. Det er derfor en kjempefordel ►

– Når vi viser et dokument digitalt, så er det dette dokumentet som vises på skjermen foran hver enkelt, og vi får fokus rettet mot det vi ønsker å dokumentere, sier tingrettsdommer Espen Bjerkvoll. (Foto: Hampus Lundgren)

for fengslingene å få det over på digitalt og opp på skjerm. Man slipper all produksjonen av papir underveis. Og ikke minst – hvis du som dommer får 5000 sider å forholde deg til i et fengslingsmøte, så er det begrenset hva du klarer å gå inn i og få oversikt over. Har man det i en pdf-fil med en fornuftig struktur og kan bla eller søke i dette på skjerm, så får man en mer reell prøving ved at du raskt kommer til de dokumentene som er viktige. Det tenker jeg er ganske viktig oppe i det hele, ikke bare hovedforhandlingene med tiltalte og forsvarer og full vitneførsel, sier Bjerkvoll.

Sivile saker

Han peker på at digitalisering er i ferd med å bli et solid satsingsområde for domstolene i Norge.

– Domstoladministrasjonen har signalisert at det skal settes av en betydelig pott penger for de neste fem årene, for å ruste opp domstolene digitalt. Sett fra tingrettens ståsted er dette med digitale hovedforhandlinger i straffesaker bare en del av de digitale prosjektene vi har nå for tiden. Vi har flere digitale fengslingsmøter og ikke minst sivile saker, hvor vi har aktørportalen for forsendelse av dokumenter fra advokatene til retten. Portalen brukes også for å sende informasjon til advokatene om sakene, sier Bjerkvoll.

Oslo tingrett har allerede gjennomført mange sivile hovedforhandlinger med bruk av skjermer og digitale dokumenter.

– Vi har også innredet flere rettssaler permanent med sikte på sivile hovedforhandlinger etter noenlunde samme mønster som digitale aktorater. Men både situasjonen og behovene er litt ulike i sivile og straffesaker. Ulempen er at man i sivile saker ikke har politiet til å lage strukturerte og solide utdrag, men må forholde seg til et stort antall ulike advokater med ulike opplegg hvor også papirutdrag benyttes. Muligens må retten gjøre en jobb der selv for å gjøre det mer effektivt å gjennomføre sivile saker digitalt, sier Bjerkvoll.

I alt fire domstoler har deltatt i Politidirektoratets pilotprosjekt Digitalt Aktorat hvor politiet samarbeider med alle involverte for å presentere dokumentbevis elektronisk.

Allerede november i fjor begynte Ringerike tingrett, Eiker, Sigdal og Modum tingrett og Nedre Romerike tingrett med digitale aktorater. Oslo tingrett kom i gang fra januar måned.

Prosjektet har vært ledet av en sentral prosjektgruppe bestående av

deltakere fra MERVERDIprogrammet med statsadvokat Berit Johannessen som prosjektleder. Politiadvokat Anne Glede Allumfra Økokrim og politiførstebetjent Marius Fein fra Oslo politidistrikt har hatt opplæring av deltakerne i politi og påtalemyndighet og bidratt til å utvikle en brukermanual for digitale aktorater.

I en evalueringsrapport som ble ferdig i slutten av juni uttaler en av de som har deltatt følgende:

«Sjelden har jeg hatt så stor tro på at noe «så enkelt» kan bidra til en bedre og mer effektiv arbeidshverdag, som det jeg har til digitalisering av aktoratene. Jeg er attpåtil overbevist om at dette kommer til å forbedre kvaliteten på jobben jeg gjør, i og med at informasjonen nå blir mer tilgjengelig, søkbar og presenterbar.» (Padv Line Thorsberg, Romerike pd)

Evaluering

Prosjektet valgte å ta med et begrenset antall deltakere fra hvert politidistrikt, i hensikt å ivareta deltakerne ved opplæring, brukerstøtte og evaluering. Totalt har det deltatt om lag 30 personer fra politi og påtalemyndighet fordelt på fire politidistrikter; Nordre Buskerud, Søndre Buskerud, Romerike og Oslo (Grønland politistasjon). Alle distriktene har vært representert med påtalejurister, etterforskere og kontoransatte. Sammensetningen av deltakere ble valgt ut fra hvem som hadde relaterte arbeidsoppgaver i forbindelse med forberedelse og gjennomføring av et aktorat.

Prosjektet installerte teknisk utstyr i fire domstoler; Ringerike tingrett, Eiker, Modum og Sigdal tingrett, Nedre Romerike tingrett og to saler i Oslo tingrett. Valget av domstoler ble basert på villigheten til å stille en rettssal og dommere til rådighet, og ønsket å være med i pilotprosjektet.

Ved slutten av prosjektperioden ble det foretatt en avsluttende evaluering med pilotdeltakerne i politi og påtalemyndighet. Hele 70 % av deltakerne anbefaler arbeidsformen i digitale aktorater fremfor «papiraktorater», 25 % er nøytrale, 5 % svarer «vet ikke». Det er ingen som svarer at de ikke vil anbefale den nye arbeidsformen. 80 % sier at de sannsynligvis vil fortsette å benytte seg av arbeidsformen videre etter endt pilotperiode.

Besvarelsen viser at det er påtalejuristene som i størst grad anbefaler arbeidsformen, etterfulgt av sakskonsulentene og deretter etterforskerne.

Majoriteten av aktørene i retten mener at kvaliteten på den digitale gjennomføringen er like bra eller bedre kontra papir. Det er igjen en synlig trend på at kvaliteten på hovedforhandling øker med antall digitale saker som blir gjennomført.

Det som oppgis som positivt av alle aktørene er at alle ser det samme dokumentet på skjermen og alle vet hvor i dokumentet man er.

Det er politijuristene og meddommerne som er mest fornøyd med kvaliteten på gjennomføringen av hovedforhandlingen, hvor ca. 35 % fra disse to gruppene svarer at det er bedre kvalitet og ca. 50 % svarer at den er like bra.

I tilbakemeldingene fra påtalejuristene på hva som gjør kvaliteten bedre fokuseres det på at bevisførselen blir tydeligere, mer pedagogisk og oversiktlig. Dette gjenspeiles i to sitater som blir trukket fram i evalueringsrapporten:

«Spesielt fremvisning av skisser av åsted og bilder fungerte utmerket. Flere vitner benyttet seg etterhvert av den samme skissen, og kunne således vise med musepeker hvor hendelser utspant seg i forhold til hverandre, sin egen plassering på åsted etc. Blir også mye lettere for de forskjellige aktører å stille oppklarende spørsmål når man kan vise til og peke på skisser/bilder. Meget oppklarende og tidsbesparende.» (Påtalejurist)

"Vil fremheve videofremvisningen som svært positiv. Utstyret fungerte utmerket, bildekvaliteten var svært god. Lettere og raskere å spole tilbake for å se på detaljer» (Påtalejurist)

De få negative sidene som ble trukket fram av påtalejuristen var oppstartvanskeligheter og at det digitale opplegget fikk mye plass i forhold til hva hovedforhandlingen egentlig skulle dreie seg om.

Meddommerne er de som gir mest positive tilbakemeldinger på orden hvor nesten 60% opplever «mer orden». Forsvarerne er mest negative hva gjelder orden idet 40 % svarer at de opplever «mindre/vesentlig mindre orden». I evalueringsrapporten heter det følgende:

«Forsvarerne oppgir at de på forhånd ikke har fått oversendt det digitale dokumentutdraget eller informasjon om digitale aktorater, hvilket kan være noe av årsaken til svarene.»

Meddommernes tilbakemeldinger er at de hadde stor verdi av å ha kart tilgjengelig og at de hadde god oversikt over hva som ble lest opp/vist på fellesskjermen. De som hadde dokumentutdraget på laptop (Oslo tingrett) fremhevet verdien av å kunne bla i dette på egenhånd. Fra meddommerne som ikke hadde laptop/PC er tilbakemeldingene at de ønsket å bla på egenhånd i dokumentutdraget.

Rettens leder oppgir at kvaliteten på gjennomføringen var like bra i 76 % av sakene og bedre i 19 %. Det fremheves som positivt at meddommerne var mer med under dokumentasjonen og at videoframvisning ble mer oversiktlig.

Av forsvarerne oppgir 70 % at kvaliteten er like bra, mens 17 % oppgir at kvaliteten ble dårligere. Årsaken til at de opplevde kvaliteten som dårligere var at de ikke var orientert om den digitale prosessen på forhånd.

«Selv om jeg i utgangspunktet var skeptisk, fungerte systemet svært bra. Spesielt praktisk var det å gjennomgå skisser/tegninger på skjerm.» (Forsvarer)

Arbeidet med digitale aktorater i de fire pilotdistriktene videreføres i tilsvarende form ut 2015.
Videre skal prosjektet utarbeide en strategi for 2016, med tanke på utvidelse av prosjektet.

Klar til avspark

for idrettsjuridisk konferanse

Advokat Morten Justad Johnsen er leder av Norsk idrettsjuridisk forening. Nå inviterer han til nordisk konferanse om idrettsjus. – Idretten har opplevd økt rettsliggjøring de siste årene sier han.

Tekst: Ole-Martin Gangnes
Foto: Hampus Lundgren

Vi møter Morten Justad Johnsen på Ullevaal Stadion. Idrettsarenaer er ikke ukjent grunn for advokaten i Bull & Co Advokatfirma. Der jobber han hovedsakelig med idrettsjus og idrettsklienter. Det være seg særforbund, idrettskretser, klubber, utøvere eller idrettsarrangementer.

Morten Justad Johnsen har også selv en fortid som aktiv idrettsutøver, dog ikke på fotballbanen – han er tidligere landslagsseiler.

31. oktober inviterer han som leder av Norsk idrettsjuridisk forening til Nordisk idrettsjuridisk konferanse i Oslo.

– Norsk idrettsjuridisk forening er femten år i år. Ansvaret for å arrangere den nordiske konferansen går på rundgang i de nordiske landene og i år skjer det i Oslo, forteller han,

Konferansen går over to dager, og blant temaene er åpenhet og demokrati i internasjonale idrettsorganisasjoner. Norges medlem i Den internasjonale olympiske komité (IOC), Gerhard Heiberg, er blant deltakerne.

– Bakgrunnen for valg av det temaet er debatten om IOC i forbindelse med prosessen rundt norsk OL-søknad. Og ikke minst er det den pågående saken om det internasjonale fotballforbundet FIFA.

Totalt 14 personer er siktet i idrettsskandalen som involverer flere internasjonale fotballtopper i FIFA. Amerikanske FBI etterforsker et kriminelt nettverk i fotballen og Sveitsiske myndigheter har innledet etterforskning rundt tildelingen av VM til Russland og Qatar i 2018 og 2022.

– IOC var på mange måter i samme gate som FIFA på 1990-tallet. Men det ble foretatt noen grep og ryddet opp i mye. I FIFA har det ikke skjedd noe tilsvarende. I IOC jobbes det nå med å utvikle den olympiske bevegelsen videre, gjennom programmet Agenda 2020. Temaet vi tar opp her er derfor både brennaktuelt og viktig, sier han.

Under konferansen er også temaet fotballagenter oppe til debatt. Hvilke regler gjelder egentlig for fotballens spilleragenter?, er blant spørsmålene. Det har i år trådt i kraft et nytt regelsett for agentvirksomhet og på konferansen skal blant annet advokat og fotballekspert Lise Klaveness drøfte om spillernes interesser vil bli ivaretatt på en bedre måte med et nytt regelverk.

– Også det er et veldig aktuelt tema. Vi har for eksempel hatt den store saken i media om spilleragent Jim Solbakken og alt som har vært skrevet om det som foregår i agentverdenen. En del av det handler blant annet om habilitet, noe vi jurister er drillet i, men som kanskje ikke alle er. På konferansen spør vi om mistenkeliggjøring av fotballagenter er fortjent eller om det er et resultat av at omverden ikke har nok innsikt i bransjen?

> *Det kan være saker der foreldre kommer til idrettslaget og krever at deres barn skal få spille mer eller bli tatt ut på laget eller til et mesterskap. Noen krever også at idrettsforeningen skal drive med en bestemt idrett*

Konflikter

Morten Justad Johnsen mener programmet gjenspeiler at idretten har opplevd en økt rettsliggjøring – i likhet med andre områder i samfunnet. Det er også en utvikling der det er mer penger i idretten og der mange ikke ser på seg selv som et medlem av en idrettsforening, men mer som en kunde. Regelverket er ikke alltid tilpasset denne virkeligheten.

Og de store mediesakene – som konflikten mellom Petter Northug og Skiforbundet – er ikke representativt for de vanligste sakene innen feltet.

– Det er en stor underskog av saker på et lavere nivå, men der konfliktnivået kan være høyt. Det kan være saker der foreldre kommer til idrettslaget og krever at deres barn skal få spille mer eller bli tatt ut på laget eller til et mesterskap. Noen krever også at idrettsforeningen skal drive med en bestemt idrett. Eller det kan være personer som er fratatt tillitsverv av styret i idrettslaget. Dette er konflikter som foregår på amatørnivå i idretten, men som kan være vanskelig å håndtere uten juridisk bistand.

Regelverket er ment for et amatørnivå hvor felleskapstankegangen er det grunnleggende. Da blir det kollisjon med en individuell tankegang og holdningen om at man er en slags kunde av idrettslaget.

– Regelverket er basert på fellesskap. Også på høyere nivå. Det er der striden står i for eksempel Northug-saken.

– Er felleskapsmodellen i idretten under press?

– Jeg tror ikke det. Northug står ganske alene her. Jeg opplever at de fleste utøverne slutter opp om den norske landslagsmodellen, men at de ønsker klarere linjer for når de er landslagsutøvere og når de er privatpersoner. I dag er grensen uklar. Jeg er mer bekymret for alle de andre mindre sakene man ser i idretten, som kan gå på frivilligheten løs. Den individuelle tankegangen kan true dette. Det fører altså til at både idrettsforeninger og enkeltpersoner søker juridisk hjelp.

Det er 1,5 millioner nordmenn som er medlem i idrettsforeninger og mellom tre- og firehundretusen som er tillitsvalgte.

– Dette er spørsmål som gjelder mange av oss.

Seiler

Morten Justad Johnsen var landslagsseiler under studietiden

– Det var ikke helt enkelt å kombinere, men jeg lærte en del om å være strukturert. Til slutt måtte jeg velge mellom seilingen og jusen. Det ble jus som vant.

Etter ferdig studie ble det jobb hos namsmannen i et år, før han fikk jobb som generalsekretær i Norges seilforbund.

– Det var nyttig erfaring som ganske fersk jurist. Det var ni ansatte i forbundet og mye måtte læres når det gjaldt både økonomi og personaldelen.

Etter syv år som generalsekretær ble han ansatt i Norges idrettsforbund, som internjurist. Der var han med på å profesjonalisere organisasjonsarbeidet. Som for eksempel å få NIFs vedtekter og avgjørelser fra idrettens domsutvalg inn på Lovdata for å tilgjengeliggjøre rettskildene, kursing av idrettens ansatte i idrettsjus, profesjonalisering av idrettens domsutvalg med profesjonelle dommere fra lagmannsretten, innføre grunnleggende saksbehandlingsrutiner for de ansatte i idretten osv.

– Jeg var også med på utformingen av idrettens markeds- og rettighetsbestemmelser, som jo er aktuelt i den pågående Northug-saken.

Nå jobber han i Bull & Co Advokatfirma, hovedsakelig med idrettsjus og idrettsklienter. Det vil si særforbund, idrettskretser, klubber, utøvere og idrettsarrangementer.

Arbeidsfeltet er idrettens regelverk, foreningsrett, kontraktsrett, straff og doping samt internasjonalt regelverk som International Olympic Committee (IOC) og WADA (doping).

Han arbeider også med generell kontraktsrett, fast eiendom, selskapsrett, opphavsrett og varemerkerett, bistår med organisering og vedtekter for organisasjoner, utforming av avtaler som sponsoravtaler, utøveravtaler osv, bistand til kommersielt samarbeid mellom organisasjoner og næringsliv, etablering av selskap til arrangementer og utarbeidelse av rettighetsstruktur for organisasjoner, enkeltutøvere og arrangementer. Dessuten rådgivning og prosess i konfliktsaker og forhandlinger.

– Bull & Co Advokatfirma satser på idrettsjus og bygger opp en portefølje på det.

Han har gitt seg med seiling, men er fortsatt å finne på vannet.

– Jeg driver med windsurfing. I tillegg går det i ski- og toppturer.

Investormakt

Norsk idrettsjuridisk forening er femten år, men har de siste årene hatt et lavt aktivitetsnivå fram til for ett år siden. Nå er det ny giv i foreningen, som har fått flere medlemmer.

– Vi har i overkant av femti medlemmer og avholder rundt seks frokost- og øl-møter i året – dog ikke samtidig – med aktuelle tema.

Aktuelle temaer om dagen innen idrettsjusen er fotballrettigheter, trenere som sparkes, kjøp og salg av fotballspillere, sponsoravtaler, utøveravtaler, reklameregler under OL, skattesaker, utøverfond, Fifa/IOC, doping, straff og korrupsjon.

– Jobbsikkerheten er ikke sterk for fotballtrenere?

– Denne sesongen har 25 prosent av trenerne i eliteserien fått sparken. I disse sakene ser klubbene ofte vekk fra jusen og betaler seg ut av kontrakten. Det er en uheldig utvikling etter min mening.

– Det er interessant å se de kommersielle kreftenes rolle i dette – altså sponsorene. Idretten skal etter regelverket være uavhengig av kommersielle krefter og private/kommersielle skal ikke være i posisjon til å påvirke det idrettslige. Men i praksis er det annerledes, spesielt i fotball. Private investorer åpner lommeboken dersom de får det som de vil. Et konkret eksempel på dette var i Lillestrøm hvor investoren satte krav til hvilken trener klubben skulle ha for å spytte midler inn i klubben. Uten at jeg kjenner saken, antar jeg at det var en medvirkende årsak til at trener Henning Berg måtte gå før kontrakten hans utløp.

Juridisk hjelp trenger man på alle sider av bordet og idrettsjus vokser som felt. Og nå er det altså nordisk konferanse.

– Den nordiske konferansen er åpen for alle og vi merker stor interesse fra alle med engasjement for idrettsjus. Det kommer deltakere fra nordiske idrettsjuridiske foreningene, idrettsorganisasjonene, advokater, studenter og jurister med interesse for temaet, sier Morten Justad Johnsen.

Gjengangere i Oslo slipper varetekt i følge POD

Bekymring over varetektsituasjonen

Den 2. juni i fjor dømte Oslo tingrett Norge for menneskerettsbrudd for bruk av glattcelle. Tingretten konstaterte at bruk av glattcelle innebærer fullstendig isolasjon og er et inngrep i retten til privatliv etter EMKs artikkel 8. Etter dommen, som nå er rettskraftig, har riksadvokaten strammet inn bruken av glattcelle og sendt ut nye midlertidige retningslinjer om overholdelse av 48-timersfristen for løslatelse eller overføring til varetekt.

Tekst: Tore Letvik

Samtidig som riksadvokatens nye instruks gjør at det blir færre oversittere i politiets varetektsceller råder en sterk mangel på varetektsplasser i fengslene. Den sterke bekymringen over situasjonen førte til at toppjurister og andre ansatte innen straffe-rettspleien og kriminalomsorgen nylig var samlet til et temamøte for å komme med forslag til løsninger.

Temamøtet har ikke blitt omtalt i offentligheten. Juristkontakt har, gjennom begjæring om innsyn og bruk av offentlighetsloven fått tilgang på et referat fra temamøtet hvor det går fram sterk bekymring for situasjonen nå, og i tiden som kommer.

Knut R. Mikkelsen, tidligere kriminalsjef i Oslo og politimester i Drammen og nå seniorrådgiver i Politidirektoratet, beskrev politiets varetektpraksis som mer påholden enn tidligere og at det tas betydelig hensyn til kapasitetssituasjonen i kriminalomsorgen. Han viste til at det begås omfattende «gjenganger»-preget kriminalitet i Stor-Oslo området som det ikke slås ned på grunnet manglende varetektkapasitet.

Mikkelsen fortalte at det gjennomføres prioritering med hensyn til hvem som begjæres fengslet, og i slike prioriteringer inngår muligheten for varetektsplass. I følge Mikkelsen kan det være vanskelig for politiet å få gehør for slike prioriteringer når de siktede allerede sitter i varetekt, noe som, i følge Mikkelsen, innebærer at det ikke alltid er mulig å frigjøre varetektsplasser ved å «bytte» innsatte.

Mikkelsen kunne også fortelle at erfaringer viser at mange utenlandske statsborgere ikke møter til hovedforhandlinger i retten dersom de ikke pålegges varetekt. Han mener fengsling på grunnlag av unndragelsesfare derfor ikke benyttes mer enn nødvendig.

Spesialenheten for politisaker har tidligere uttrykt bekymring for at det eksisterer ulike retningslinjer for bruk av politiarrester rundt om i landet. Juristkontakt har i et tidligere nummer satt fokus på problemet. På temamøtet om varetekt kunne seniorrådgiver Knut R. Mikkelsen fortelle at POD nå jobber med å utarbeide en sentral instruks for politiarrester, og at en sentral instruks skal sendes ut i løpet av høsten.

Mikkelsen mente det i all hovedsak er et godt regionalt samarbeid mellom politiet og
Kriminalomsorgen men at praksis og kapasitetssituasjon er varierende. Han påpekte at det er ønskelig at fengslene har bedre kapasitet når det gjelder mottak og at begrensede mottakstider – spesielt i helgene – og krav til mottakssamtale er årsaken til en del oversitting. I følge Mikkelsen var det i 2014 om lag 3500 oversittere i politiarrest, noe som innebærer att de satt lenger enn fristen på 48 timer. Rundt en tredel ble overført til varetektsfengsling, resten ble løslatt av politiet. Enkelte arrestanter ble løslatt på grunn av manglende varetektsplasser, men Mikkelsen påpekte at hovedutfordringen i dag er at politiet vet for lite om de 2/3 av oversitterne som aldri overføres til kriminalomsorgens anstalter.

Oslo fengsel renoveres

Mikkelsen fremholdt at Oslo tingretts dom av 2. juni 2014 gjør behovet for varetektsplasser enda mer prekært og trakk fram at dommen presiserer at siktede ikke kan returneres til politiarrest fra fremstilling dersom kapasitetsproblemer er den eneste begrunnelsen. I følge Mikkelsen bruker politiet i dag betydelig ressurser på transport av varetektinnsatte på grunn av manglende kapasitet i nærområdet, og han understreket at en delvis stenging av Oslo fengsel i 2017 vil gjøre situasjonen verre.

Det er vedlikeholdsutfordringer ved Oslo fengsel, avdeling A, som gjør at fengselet må stenges for totalrenovering i 2017. Det vil medføre bortfall av 171 plasser. I følge assisterende direktør i Kriminalomsorgsdirektoratet, Jan Erik Sandlie, som også deltok på temamøtet, brukes disse plassene i første rekke til varetekt, noe som gjør at stengingen vil derfor skape ytterligere utfordringer når det gjelder varetekt i Oslo-området. Sandlie etterlyste et elektronisk bookingsystem som vil kunne lette korrespondansen mellom politi og kriminalomsorg i slike saker.

Assisterende riksadvokat Knut Erik Sæter gikk på temamøtet gjennom ►

> *Det gjennomføres prioritering med hensyn til hvem som begjæres fengslet, og i slike prioriteringer inngår muligheten for varetektsplass*

utfordringene knyttet til varetekt og politiarrest sett fra riksadvokaten hold. Han pekte på at den mest prekære utfordringen er at det er mangel på varetektsplasser og at løsningen derfor først og fremst er å øke kapasiteten.

Sæter mener varetektbehovet til en viss grad kan reguleres gjennom lokale prioriteringer i det enkelte politidistrikt, men mener det er behov for bedre koordinering på nasjonalt nivå. Han ga uttrykk for at det kan være aktuelt for riksadvokatembetet å utarbeide noen klare kategorier for å kunne styre prioriteringen bedre. Sæter pekte på at ulikhetene mellom distriktene i landet oppleves som for store men at det muligens kan bli enklere gjennom politireformen.

Sæter mener domstolene er blitt mer inngående og kritiske i sin behandling av varetektbegjæringer og at større satsing på straksetterforskning kan redusere behovet for varetekt gjennom hurtig oppklaring. Han understreket behovet for varetektsfengsling knyttet til bevisforspillelse vil være til stede i mange mer komplekse saker, og at en grundig etterforskning også vil ta tid, noe som igjen vil bidra til lengre varetektsopphold. Sæter mener lange varetektsopphold dermed også kan være et tegn på god etterforskning og prioritering av alvorlig kriminalitet. Han mener bruk av normalstraff i lovarbeidene trolig har gitt et høyere straffenivå og at man trolig har undervurdert hvilke konsekvenser dette ville få for kapasitetsbehovet. Slike vurderinger burde i større grad utredes ved lovarbeid, uttrykte Sæter som fremhevet at det ikke er noen utviklingstrekk som tilsier et mindre behov for varetektsplasser fremover, heller tvert i mot.

Sjefen for Spesialenheten for politisaker, Jan Egil Presthus, stilte på temamøtet spørsmål ved hva som nå skjer når staten har valgt å trekke anken i glattcellesaken. I følge Presthus var det inntil før sommeren i år ikke kommet noen anmeldelser til Spesialenheten for brudd på 48-timersfristen. Han mener imidlertid det trolig bare er et tidsspørsmål, og at dette vil gi en enda tydeligere avklaring av grunnlaget for å holde arrestanter lenger enn 48 timer i politiarrest.

Ikke anket

Konstituert førstestatsadvokat Thomas Frøberg fra riksadvokatembetet gjorde rede for dommen i Oslo tingrett 2. juni 2014 i den såkalte «glattcellesaken». Til grunn for dommen ligger EMK artiklene 8 og 14, om henholdsvis retten til privatliv og forbud mot diskriminering. Tingretten slo fast at bruk av isolasjon verken har hjemmel i lovkravet eller proporsjonalitetskrevet i EMK art 8 med mindre dette eksplisitt kan knyttes til hensyn til straffeprosessen.

I følge Frøberg innebærer dette at gjentakelsesfare eller fare for bevisforspillelse ikke gir rettslig grunnlag for å ilegge isolasjon. Manglende kapasitet gir heller ikke rettslig grunnlag for å holde arrestanten i politiarrest etter 48 timer.

Etter at dommen falt ble det først uttalt offentlig at saken ville bli anket. Dette ble likevel ikke gjort.

I følge Frøberg lot staten være å anke fordi mulighetene for å vinne fram ble ansett som lave.

På bakgrunn av dommen har Riksadvokaten gitt midlertidige retningslinjer for bruk av politiarrest som gjelder inntil videre. Frøberg fortalte også at det anbefales en gjennomgang av lov og forskriftsverk samt en harmonisering av overførings- og fremstillingsfristen. Han fortalte at påtalemyndigheten allerede nå må innrette sin praksis etter 48 timers fristen i henhold til Riksadvokatens brev til departementet 24. juni 2014.

Venter anmeldelser

Sjefen for Spesialenheten for politisaker, Jan Egil Presthus deltok også på temamøtet. Han stilte spørsmål ved hva som nå skjer når staten har valgt å trekke anken i glattcellesaken. I følge Presthus var det inntil før sommeren i år ikke kommet noen anmeldelser til Spesialenheten for brudd på 48-timersfristen.

Han mener imidlertid det trolig bare er et tidsspørsmål, og at dette vil gi en enda tydeligere avklaring av grunnlaget for å holde arrestanter lenger enn 48 timer i politiarrest.

På møtet sa Presthus at han mener det virker som rutinene for overføring av fra politiarrest til varetekt er lite profesjonelle og transparente. Han mener det kan fremstå uklart hvor aktivt politiet har søkt plass, men fremhevet at Spesialenhetens bemerkninger bygget på et få antall saker.

Seniorrådgiver Baard Marstrand fra Domstoladministrasjonen sa på temamøtet at domstolene som regel bruker én dag på å behandle varetektsbegjæringer, og at antallet saker i domstolene øker. I følge Marstrand er antall førstegangsfengslinger relativt stabilt, men flere av de ilagte varetektsfengslingene forlenges.

Marstrand fortalte også at tolkebruken er kraftig økende. Seniorrådgiveren fortalte at det er en stor utfordring at mange utlendinger ikke helt vet hva en fengsling er og at bruk av tolk derfor er viktig. I følge Marstrand registrerer domstolene også at behovet for tolk er økende. Han mener domstolene vil måtte ha bemanning også på lørdager dersom tredagers-regelen for fremstilling kuttes ned til to dager og at dette vanskelig vil la seg gjennomføre ved de mindre tingrettene på grunn av få ansatte. I følge Marstrand vil en slik gjennomføring kreve økt bemanning ved flere tingretter, og at en slik endring ville måtte medføre en viss form for sentralisering.

Marstrand påpekte at bruk av videokonferanse ved fengslingsmøte brukes veldig lite og at ikke alle domstolene har slikt utstyr. Han fremholdt at man kan spare en del penger om man slipper å transportere innsatte over alt. Marstrand fortalte også at det ikke er mulig å se hvor lenge siktede sitter i varetekt ut fra saksbehandlingssystemet i domstolene, og at alle fengslingsforlengelser, meddomsrettssaker med videre, får nytt saksnummer, og at det gjelder også en eventuell anke.

Foreslår tiltak

På temamøtet ble det stilt følgende spørsmål til de fremmøtte: Hvilke tiltak kan på kort og lang sikt bidra til å skape balanse mellom tilbud og etterspørsel etter varetektsplasser? De inviterte deltakerne var samstemte om at situasjonen i all hovedsak krever flere varetektsplasser. Både politiet og kriminalomsorgen uttrykte at de allerede har strukket seg langt for å tilpasse seg den vanskelige kapasitetssituasjonen. Dette var noe av det som kom fram:

- Politiet bruker i dag mye ressurser på transport av innsatte. Videokonferanser i forbindelse med fengslingsmøter er tilgjengelig og vil lette noe av arbeidsbyrden, men forsvarere og siktede ønsker ofte ikke dette.
- KDI viser til forsøk der kriminalomsorgen har tatt over ansvaret for fangetransport og mener det er noe å hente i å utvide ordningen.
- Det er nå etablert 68 dubleringsplasser i norske fengsler. Dette innebærer at to innsatte deler en enmannscelle. Dette er en midlertidig ordning og er lite populær hos fagforeningene.
- En mer effektiv korrespondanse mellom politiet og kriminalomsorgen vil kunne begrense antallet oversittere.
- Ved bruk av et elektronisk bookingsystem vil man umiddelbart kunne se hvor siktede kan få plass.
- Tiltak for å redusere kriminaliteten vil også kunne redusere behovet for varetekt på sikt.

Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig i Bergen ekspanderer

Vi har gleden av å presentere tre nye kolleger som vil være med å styrke vår posisjon som et av de ledende forretningsjuridiske advokatfirma i Bergen.

Vidar Kleppe, Partner

Kleppe har 24 års erfaring som advokat og hans betydelige kompetanse innen selskaps- og skatterett, både nasjonalt og internasjonalt, vil styrke Simonsen Vogt Wiigs posisjon innen fagområdet. Han har særskilt bred erfaring med organisering av virksomheter, samt selskaps-, skatte- og regnskapsmessige problemstillinger.

Ida Ørbeck Totland, Senioradvokat

Totland har 8 års erfaring som advokat med spesialkompetanse innen arbeidsrett. Hun har tilleggsutdannelse innen arbeids- og organisasjonspsykologi samt endringsledelse, og innehar dermed en bred spesialkompetanse knyttet til de tema som berører arbeidsforholdet. Totland har blant annet håndtert en rekke oppsigelses- og avskjedssaker.

Espen Tverborgvik, Advokatfullmektig

Tverborgvik fullførte sitt masterprogram i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen i 2015. Hans masteroppgave omhandlet miljøteknologiske krav for akvakultur.

www.svw.no

Ny leder for juridisk avdeling i Norsk pasientskadeerstatning i vår

Helserettens mann

Gorm Are Grammeltvedt vurderte å utdanne seg innen helsesektoren, men valgte til slutt jusen. Løsningen ble å kombinere de to yrkesretningene.

Tekst og foto: Caroline Svendsen

– Du kan si at det er helserett som er fellesnevneren i min karriere, smiler Grammeltvedt, leder for juridisk avdeling i Norsk pasientskadeerstatning (NPE).

Juristkontakt møter han en tidlig høstdag på et fint og lyst kontor i NPE med utsikt over slottsparken. Grammeltvedt startet i jobben som avdelingsleder for juridisk avdeling i mars, og er nå i full gang med å utføre arbeidsoppgavene.

– Helseretten er et relativt nytt område sammenlignet med de fleste andre rettsområder og det er et rettsområde med en stor utvikling, sier Grammeltvedt.

Det er en utvikling han selv har fulgt på nært hold over de siste tjue årene. For siden han var ferdig utdannet jurist i 1994, har Grammeltvedt nemlig nesten utelukkende jobbet med helserelaterte problemstillinger. Han kommer sist fra stillingen som juridisk fagsjef ved Diakonhjemmet Sykehus. Mest arbeidserfaring har han fra Statens Helsetilsyn, der han har jobbet i flere ulike roller innen helserett, i løpet av en periode på rundt femten år. I tillegg har han jobbet hos fylkeslegen, Fylkesmannen i Oslo og Den norske legeforeningen.

– Målet mitt har vært å bygge ut helsekompetansen i bredden og å få bred erfaring, sier han om de mange jobbskiftene. En råd tråd i karrieren hans har vært å jobbe med ordninger der pasienters rettigheter vektlegges, særlig når det gjelder de svakere gruppene i samfunnet.

– Jeg har ønsket å bidra til å styrke rettighetene til de denne gruppen, sier han.

NPE er en statlig etat og behandler erstatningskrav fra pasienter som mener de er feilbehandlet. Ordningen behandler både saker fra privat og offentlig helsetjeneste. Saksbehandlingen er gratis. Dette gjør at det er en lav terskel for å fremme krav om erstatning og få dette vurdert. Hovedvilkåret for å få erstatning er at det foreligger en svikt og at denne har medført et økonomisk tap.

NPE har i første halvår av 2015 mottatt 2976 saker og utbetalt 512 millioner kroner i erstatninger til pasienter og pårørende.

– I hver og en av disse sakene er det noen som har en opplevelse av å være feilbehandlet og påført en belastning for eksempel i form av nedsatt funksjon eller smerte, minner Grammeltvedt om.

Samtidig mener han at den norske pasientskadeordningen er en «ryddig og fin ordning» der det er NPE som utreder og betaler ut erstatninger, og der det involverte helsepersonellet ikke er en part i saken, men kun en kilde til informasjon. Ordningen skiller seg fra de fleste andre erstatningsområder ved at det ikke kreves uaktsomhet for at det foreligger et erstatningsansvar. Terskelen for å si at det er et ansvarsgrunnlag er således lav.

Offentlig sektor dominerer

En rask kikk på CVen avslører at det meste av jobberfaringen kommer fra offentlig sektor. Det er ikke tilfeldig, skal vi tro Grammeltvedt.

– Det har vært et bevisst valg for meg å jobbe i offentlig sektor for jeg har sett at det ligger et stort samfunnsoppdrag i offentlig virksomheter, sier han.

I tillegg mener Grammeltvedt at offentlig sektor blir drevet bedre og mer profesjonelt nå enn tilfelle var for 20 år siden. Han peker også på at det er innenfor offentlig sektor at utviklingen av selve jussen ofte skjer.

> *Hvis helsetjenesten greide å senke antall feilbehandlinger selv med bare en liten andel, kan det føre til store besparelser og mindre lidelse*

– Da kan man i større grad ha mulighet til å påvirke hvordan lovgivningen innen et saksfelt kan bli, blant annet gjelder dette for pasientrettigheter, påpeker han, og legger ikke skjul på at det har vært givende å bidra til dette.

En annen fellesnevner i karrieren så langt er ledererfaringen.

– Jeg fikk lederansvar relativt raskt, og oppdaget at jeg har en interesse for ledelse, kommenterer han. Grammeltvedt er spesielt fornøyd med å være leder for juridisk avdeling i NPE.

– NPE er en dynamisk organisasjon som driver et kontinuerlig arbeid med lederutvikling. Jeg opplever at det er et trykk på lederutvikling her, og vi er nå midt i et lederutviklingsprogram. Det var en veldig positiv overraskelse å se at det satses så mye på ledelse og organisasjonsutvikling, sier Grammeltvedt.

Han forklarer at som leder av juridisk avdeling har han blant annet ansvaret for utrednings og utviklingsoppgaver og å bistå i kompliserte saker. Totalt er det åtte medarbeidere i avdelingen.

Gorm Are Grammeltvedt legger samtidig ikke skjul på at avdelingen har nok å gjøre og at oppgavene er varierte.

– En typisk arbeidsdag spenner ganske mye. Avdelingen driver en del interne kurs og annen støtte for saksbehandlerne her i NPE. Det er også ganske mye ekstern kontakt med andre myndigheter og ved at jeg for eksempel foreleser for helsepersonell, forteller han.

Likevel understreker han at kjerneoppgaven til avdelingen er å håndtere vanskelige juridiske problemstillinger knyttet til enkeltsakene.

Utfordrende

Samtidig erkjenner han at det også er utfordringer med jobben, kanskje spesielt når det gjelder å bidra til bedre pasientsikkerhet og kvalitet i helsevesenet.

– En utfordring er hvordan uønskede hendelser kan brukes til å lære av slik at de ikke skjer igjen, sier han.

Grammeltvedt ønsker å kunne delta mer på helsefaglige arenaer. Det er viktig at de erfaringer NPE gjør seg etter å ha behandlet saker, blir mer brukt av helsevesenet.

– I fjor betalte NPE ut en milliard i erstatning. Hvis helsetjenesten greide å senke antall feilbehandlinger selv med bare en liten andel, kan det føre til store besparelser og mindre lidelse, minner han om.

Ifølge Grammetvedt har han inntrykk av at det er en økende bevissthet i helsetjenesten og blant helsepersonell om NPEs rolle.

– Vi opplever nå en god respons fra helsetjenesten, og de blir mer og mer bevisst på kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet, sier han og opplyser samtidig at det er flere møteplasser mellom disse to arenaene.

– Selv ønsker jeg å møte helseper-

sonell og helsetjenesten, forteller han. Grammeltvedt er opptatt av at helsetjenesten skal få god informasjon om NPE.

– Vi har flere kontaktflater med andre aktører i helseforvaltningen og interesseorganisasjoner, som for eksempel pasientombudene, pasientforeninger og Legeforeningen, legger han til.

Ved siden av en full stilling som leder av juridisk avdeling i NPE er Gorm Are Grammeltvedt nestleder i Den sentrale abortklagenemnda. Her behandles søknader fra kvinner som ønsker å foreta en abort etter 12. svangerskapsuke. Det er de sakene som avslås i primærnemnden som kommer til behandling i den sentrale abortklagenemnda.

– Gjennomgående handler sakene om fortvilte kvinner som er i en veldig vanskelig situasjon, men det er et bredt spekter av saker, sier han.

Grammeltvedt legger ikke skjul på at det er et vanskelig arbeid å sitte i nemnda, og at han måtte tenke seg godt om da han ble spurt om å delta.

– Jeg trodde jo det kom til å bli vanskelige saker og det er det, men samtidig føler jeg at jeg med min helserettslige bakgrunn er godt skikket til å sitte der, og det er jo noen som må påta seg en slik oppgave, minner han om.

Nemndarbeidet tar mye tid og Grammeltvedt forteller at han har reservert møtetid to dager i uken slik at sakene som kommer inn til nemnda kan behandles raskt. I snitt behandles en sak i uken og totalt får den sentrale abortklagenemnda inn mellom 30 – 50 saker i året til behandling. Selv mener han at det er det helserettslige perspektivet som er fellesnevneren mellom hovedjobben i NPE og arbeidet som nestleder i Den sentrale abortklagenemnda.

Får mye inspirasjon

Den totale arbeidsbelastningen er stor, men Gorm Are Grammeltvedt sier han blir inspirert av å jobbe i et godt arbeidsmiljø og å jobbe med juridiske utfordringer.

– Det å bidra til at andre blir bedre inspirerer meg spesielt, forteller han.

På fritiden blir driver han mye med trening og ellers holder han på å lære seg italiensk og synger i et kor. Ikke overraskende blir det derfor minst en ferietur til Italia i løpet av året, og Grammeltvedt forteller at han gjerne lager italiensk mat hjemme.

Familien består av kone, to barn og villagrisen Trulte på 12 år.

– Grisen skaffet vi oss i et svakt øyeblikk etter påtrykk fra datteren min. Det er som å ha en hund bare at den er litt mer sta. Dessuten slipper vi å gå tur med den, og kan bare slippe den ut i hagen, forteller Grammeltvedt. – Det er mye selskap i en gris for den er et flokkdyr, men nå har Trulte blitt så lat at hun har blitt en ekte sofagris, humrer han.

På spørsmål om hvor han ser seg selv om ti år svarer Gorm Are Grammeltvedt slik:

– Jeg ser nok meg selv i en lederstilling i en offentlig virksomhet. Jeg tar jo gjerne på meg lederansvar. Motivasjonen min er at jeg liker å bidra til at offentlig virksomheter gir gode tjenester til befolkningen, sier Grammeltvedt.

Og arbeidsoppgavene hans hittil i karrieren viser at det er noe han allerede er godt i gang med.

Mini-CV

Navn: Gorm Are Grammeltvedt

Alder: 48

Stilling:

- Avdelingsdirektør, for juridisk avdeling i NPE
- Nestleder, Den sentrale abortklagenemnda
- Juridisk fagsjef, Diakonhjemmet sykehus
- Statens Helsetilsyn (Flere stillinger over en periode på rundt 15 år) blant annet leder for behandling av tilsynssaker og rettighetsklager, Leder for juridisk seksjon og ulike saksbehandlerstillinger
- Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Leder for tilsyn med helsetjenesten
- Fylkeslegen i Oslo, Leder for administrativ enhet
- Hærens sanitetsskole og øvingsavdeling, Sersjant

Juristkontakt – magasinet for hele jus-Norge

Neste utgave av Juristkontakt kommer 4. november.

Annonsefrist 23. oktober

Ring: 918 16 012 eller e-post: perolav@07.no

De glemte forbryteroppnavnene

For en tid siden fant jeg i mine gjemmer en artig gammel trykksak i lommeformat. Den var en liste over oppnavn på forbrytere, utgitt i 1948 av Kriminalregisteret, og omfattet ca 1600 oppnavn på forbrytere født i 1886 eller senere, skriver Rolf B. Wegner.

Av Rolf B. Wegner

Enkelte oppnavn er godt kjent for mange den dag i dag, som *Rottenikken* og *Gulosten*. De øvrige oppnavn var ukjente for meg. Etter å ha lest listen ble jeg sittende igjen med et inntrykk av frodighet, fargerikdom og endog et anstrøk humor.

Oppnavnene lot seg lett sortere i grupper, som forsterket mitt inntrykk av den bredde navnene samlet sett utgjorde.

Geografisk tilknytting

Mange oppnavn knyttet forbryteren til bestemte geografisk steder. Eksempler er *Balsfjordingen*, *Arendaliteren*, *Hillevågs skrekk* eller *Amerikaner`n*. Også småsteder er representert, som bl.a. *Skotselv*. Men ingen kan konkurrere med *Drammen*. Intet bynavn i Norge var hyppigere brukt som forbryter-oppnavn enn nettopp denne byen. Man kan spekulere over hvorfor.

Utseende

Spesielle forhold ved forbryterens utseende kan forklare mangt et oppnavn. Her finner vi *Anton Smukken*, men også motstykket *Den stygge mannen*. Videre har vi *Bleikfisen*, *Blingse-Kitty*, *Petter flatnesa* og *Karl tjukken*. Andre, hele tolv personer, har måttet nøye seg med oppnavnet *Tjukken*, mens bare en kunne smykke seg med oppnavnet *Slanken*.

Hårfasong

Hårfasong eller sveis kan lett føre til oppnavn, som *Anna med kuttingen*, *Lars med luggen*, *Ragnar hvitluggen*, *Rim i håret* eller *blonde Johan*. Også mangel på hår kan resultere i oppnavn. Det fikk forbryteren *Biljardkula* erfare. En forbryter som i særlig grad var utstyrt med hårvekst, formentlig både på hodet og ellers, måtte tåle oppnavnet *Esau*.

Legemlige særtrekk

Legemlige særtrekk har påført mang en forbryter et oppnavn. Det er lett å forstå at slike forbrytere ofte kunne ha tenkt seg å være slike oppnavn foruten. Her er en liten bukett med «talende» oppnavn: *Den nasalause*, *Tannlausa*, *Halte-Peder*, *Otto med beinet*, *Kristian med kloa*, *Lange-Dagny*, *Ole med Ræva*, *Pukkelen*, *Olaf Tyrenakke* og *Tågjenger`n*.

(Foto: Aage Storløkken/Aktuell/NTB Scanpix)

Den nå pensjonerte politimesteren og politiembetsmannen Rolf B. Wegner har funnet «en artig gammel trykksak i lommeformat» – en omfattende liste over kallenavn på forbrytere, utgitt i 1948 av Kriminalregisteret.

Legemlige funksjoner

Også legemlige funksjoner er brukt som oppnavn. De fleste av dem har tilknytting til luft i tarmen. Her finner vi navnene *Prompen*, *Fisen*, *Fjerten* og *Fisa*. Hele syv personer var utstyrt med det sistnevnte oppnavnet.

Mat og drikke

Mat og drikke går ofte igjen i forbryteroppnavnene. Men menyen er smal, den begrenser seg gjerne til variasjoner over kjøttkaker i forskjellige utgaver. I registeret finner vi navnene *Karbonaden*, *Thor Kjøttkaka*, *Pultosten*, *Grøten*, *Kakehingsten*, *Laupskausen*, *Fråtser`n* og *Konjakken*. En annen forbryter enn den sistnevnte har nok vært mindre kritisk med hvilket fludium han fuktet sin tørre gane. I alle fall het han *Lutdrikker`n*.

Kraft og styrke

Denne gruppen var ikke så tallrik som mange kanskje ville ha trodd. Her er oppnavn som *Kjempa*, *Bokser`n*, *Bryter`n* mv. En enslig forbryter hadde måttet ta til takke med et oppnavn i skalaens motsatte ende. Han het *Bøtteknotten*.

Væremåte

De fleste av oss er godt kjent med at det blant de ikke lovlydige borgere er like store individuelle forskjeller som blant de lovlydige. Det meget store antall ulike væremåter som har gitt støtet til oppnavn blant forbrytere bekrefter dette. Spennvidden er stor – i oppnavnregisteret finner vi både *Bæljepetter* og den tyske kansler *Bismark*, kjent for den autoritære jernvilje som han styrte Tyskland med i andre halvpart av 1800-tallet. Et lite utvalg av oppnavn i denne gruppe er *Blunker`n*, *Den ensomme ulv*, *Fislern`n*, *Frekken*, *Kålhodet*, *Lathans*, *Hartvig Arbeidsky*, *Molboer`n*, *Olga med røsten*, *Skravle-Hansen*, *Smisken*, *Harris Villmann* og *Kikker`n*.

Spesielle ferdigheter

Enkelte forbrytere utmerket seg ved å inneha spesielle ferdigheter. Det kunne gjøre veien kort til oppnavn som *Utbryterkongen*, *Mirakeldoktor`n*, *Dueskytter`n*, *Falkøye*, *Jodlergutten*, *Kunstner`n* eller *Sangfuglen*.

Yrkesbetegnelser

Yrkesbetegnelser går svært ofte igjen som oppnavn, som for eksempel *Kelner`n* eller *Bonden*. Hyppigst forekommende var *Baker`n*. Hele 11 forbrytere lød det navnet. Navnet *Konditor`n* var derimot litt mer eksklusivt, bare en eneste forbryter kunne skilte med det navnet. Ellers fantes blant mange andre også disse navnene: *Bekakoker`n*, *Professor`n*, *Borgermester`n*, *Rørlegger`n*, *Brandmann*, *Budeia*, *Bybudet*, *Chauffø-Gunda*, *Danselærer`n*, *Feier`n*, *Kelner`n*, *Kjellermester`n*, *Dreier`n*, *Klokker`n*, *Knappegrosserer`n*, *Kokken*, *Martha Skomaker*, *Obersten*, *Pastor`n*, *Maler`n* og *Sadelmaker`n*.

Yrkesbetegnelsene sa nok lite om hvordan forbryteren tidligere hadde tjent sitt daglige brød. Mer sannsynlig er det at han i sin kriminelle karriere hadde utført meritter som ga tydelige assosiasjoner til det aktuelle yrket.

Ekteskap og forholdet til det annet kjønn

Ikke uventet har også ekteskap og forholdet til det annet kjønn avspeilet seg i enkelte forbryteres oppnavn. Noen avslørende eksempler er *Dame-Jakob*, *Elsker`n*, *Jente-Jonas*, *Kjærlighets-Anton*, *Brudgommen* eller *Ekteskapssvindler`n*.

Dyr, fisk og fugl

Denne gruppen er meget tallrik. Her finner vi bl.a. *Gjedda*, *Gullfisken*, *Nattergalen*, *Papegøyen*, *Ugla*, *Kråka*, *Reka*, *Veggelus-Holm*, *Spissmusa*, *Myggen*, *Kamelen*, *Grevlingen*, *Løva*, *Padda*, *Mikkel*, *Hotellrotta*, *Gråbein*, *Panteren* og *Purka*.

Kriminell fortid

Blant litt tyngre kriminelle var det ikke god tone å omtale andres kriminalitet utad. Kanskje derfor er det relativt få oppnavn som relaterer seg til kriminalitet som forbryteren hadde utført. Men noen eksempler finnes, bl.a. disse: *David Gauken*, og kollegaen hans *Sigvart Himebrinner*, *Edvin Knivstikker*, *Kafferøver`n*, *Hønsetjuven*, *Mestertyven* og *Skapsprenger`n*.

Våpen

Våpenbruk gikk sjelden igjen i forbryteroppnavnene. Likevel finner vi eksemplene *Revolver-Johan* og *Knivstikker-Dagny*.

Bibelske navn

Litt overraskende har også bibelske navn gitt opphav til forbryteroppnavn. Her finner vi oppnavnet *Døper`n*. Med tanke på at denne forbryterens rette navn var Johannes Johannessen, kan oppnavnet lett forklares. Et annet eksempel er *Jesus*. Mindre fromme navn er *Hans i helvete* og *Ole Satan*. Videre har også den romerske guvernør Pontius Pilatus måttet finne seg i at hans navn er brukt som forbryteroppnavn, men da bare etternavnet *Pilatus*.

Nasjonalitet og etnisitet

I gamle dager hadde kriminelle miljøer bare et ytterst beskjedent preg av å være «flerkulturelle». Likevel, et og annet forbryteroppnavn kunne peke i denne retningen. I registret finner vi *Sigøyner-Nutta*, *Splinte-Rasmus*, *Italiener`n*, *Tater-Mia*, *Aage Tater`n*, *Svenske-Oluf*, *Dansken* og *Neger`n*.

Uforståelige oppnavn

Mange oppnavn var ganske uforståelige. Alle har nok sin forklaring, men den ligger i dag skjult i historiens mørke. Eller kanskje finnes det fortsatt eldre polititjenestemenn som nikker svakt gjenkjennende når de hører oppnavn som *Fransk Kongo*, *Ikkadeien*, *Lisa i månen*, *Trikkeskiltet* og *Vinmonopolet?*

Rettssikkerhetskonferansen 2015

Dommernes rolle under krigen, ytringsfrihet og integritet, Høyesterett som institusjon, rettssikkerhet for utsatte grupper og domstolers uavhengighet er temaer på Rettssikkerhetskonferansen – i tillegg til utdeling av Rettssikkerhetsprisen.

Torsdag 22. oktober 2015 kl. 11.00–15.30
Gamle Logen, Grev Wedels plass 2, Oslo

Rettssikkerhetsprisen 2015

En representant for juryen deler ut Rettssikkerhetsprisen 2015 til Fakhra Salimi og MiRA-senteret, ressurssenteret for minoritetskvinner. Salimi holder Rettssikkerhetsforedraget 2015.

Amal Aden:
Ytringsfrihet i «Det nye Norge»
Amal Aden er en norsk-somalisk forfatter og samfunnsdebattant.

Hans Petter Graver:
Men rettens flamme var ikke død – dommermotstand mot nazistyret
Hans Petter Graver er professor dr. juris og dekan ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Oslo.

Anine Kierulf:
Høyesteretts institusjonelle egenart
Anine Kierulf er dr. juris og forsker ved Norsk senter for menneskerettigheter, Universitetet i Oslo.

Ann-Kristin Olsen:
Frihet og beskyttelse – rettssikkerhetsutfordringer for utsatte grupper
Ann-Kristin Olsen er fylkesmann i Vest-Agder og tidl. politimester og sysselmann.

Bart van Lierop:
The independence of judges – experiences from the Consultative Council of European Judges (CCJE)
Bart van Lierop er nederlandsk dommer og president i Europarådets rådgivende komité av europeiske dommere (CCJE).

Åpen for alle | Gratis adgang
Registrering/bevertning fra kl. 10.30
Baksnakk og et glass etter konferansen
Påmelding og program på www.juristforbundet.no

Det vil bli søkt om godkjenning som obligatorisk etterutdanning for medlemmer av Advokatforeningen i etterkant av konferansen. Juristforbundet dekker ikke reisekostnader ifm. Rettssikkerhetskonferansen.

JURISTFORBUNDET

Juristdagen for tiende gang

Det populære tiltaket feirer ti års jubileum.

Juristdagen arrangeres av frivillige advokater og jurister som ønsker å bidra med gratis juridisk rådgivning. 19. september stod jurister over hele landet på stands og besvarte spørsmål. Juristdagen har nå eksistert i ti år. Gjennom disse årene har frivillige jurister og advokater besvart over 15 000 henvendelser fra publikum gjennom tiltaket som arrangeres av Juristforbundet.

– Det er dessverre forskjell på å ha rett og få rett. Langt fra alle vet hvor de kan få hjelp til juridiske spørsmål eller har råd til å søke tradisjonell juridisk bistand. Mange vet ikke hvilke rettigheter de har. Dette bekymrer oss sterkt, sier presidenten i Juristforbundet, Curt A. Lier. Han deltok selv på Juristdagen i Oslo.

I år stod engasjerte jurister på stand 21 steder i landet for å svare på juridiske spørsmål.

De fleste spørsmålene dreier seg ifølge Juristforbundet om arv, ekteskap og eiendom – samt generelle forbrukerspørsmål. Enkle spørsmål besvares på stedet, eller det gis råd om hvordan man bør gå frem videre og hvor man kan henvende seg.

Følgende deltok i år: Alta, Bodø, Fredrikstad, Gol, Hamar, Harstad, Haugesund, Kongsberg, Lillestrøm, Molde, Oslo (Grønlands Torg, Senter Syd Mortensrud og Stovner senter), Sandefjord, Snåsa, Sortland, Stavanger, Stord, Tromsø, Trondheim og Verdal.

> *Langt fra alle vet hvor de kan få hjelp til juridiske spørsmål eller har råd til å søke tradisjonell juridisk bistand*

Susanna Aschehoug og de andre juristene fikk knallvær da de arrangerte Juristdagen på Gol for aller første gang.

På Grønland i Oslo var det stor aktivitet og mange henvendelser.

Kjetil Bruland Sørensen og de andre juristene på Landmannstorget i Haugesund.

Advokatfullmektig Adriana Aliti tar en prat med Yonas på Grønland i Oslo. – Jeg fikk vite mer hva en jurist er og hva de kan hjelpe til med, sier han.

Anita Borlaug, Marit Moltubak, Emilia Alvestad, Rakel Bruteig, Anders Langlo Almeskar, Therese Småland, Nicolai Støren og Astrid Bolstad arrangerte Juristdagen i Molde.

Tretten jurister stod på stand i Sandefjord.

Juristdagen

Stor aktivitet på Nerstranda senter i Tromsø.

Mange henvendelser var det også til juristene på Mortensrud i Oslo

Juristforbundets president Curt A. Lier sto utenfor og sendte publikum inn på Senter Syd på Mortensrud i Oslo, der de fikk svar på juridiske spørsmål.

Mange tok turen innom standen på Snåsa. Spørsmålene til advokat Arne Oddvar Berg var mange og varierte.

– Takk for en fin dag og en fantastisk innsats på Juristdagen i Stavanger til Lena Sandvold Tharaldsen, Aase Kvammen, Kine Tillerli, Hanne Mæland, Miriam Svenaeus Bakken Wallenb org og Njål – en flott gjeng, sier May Kristin Rønsen.

Det var meget stor pågang på Stovner senter i Oslo.

Camilla Hagen melder om en vellykket Juristdag i Verdal.

Se også Curt A. Liers kommentar på side 57

JURIST
FORBUNDET

Norges Juristforbund inviterer jusstudenter til å søke om

JURISTFORBUNDETS MASTERGRADSSTIPEND

Juristforbundet er opptatt av at rettssikkerhet for den enkelte og likhet for loven er grunnleggende forutsetninger for vår demokratiske rettsstat. Vi mener at den juridiske forskningen må styrkes for å gi samfunnet større innsikt i lovverket og rettsystemets funksjon og konsekvens.

Som en del av arbeidet knyttet til disse problemstillingene, deler Juristforbundet årlig ut ett eller flere stipend til jusstudenter som skriver eller planlegger å skrive masteroppgave. For 2016 deles det ut fire stipend à kr 20 000,-.

Tema for oppgaven må være knyttet til rettsikkerhet, lovers virkning i samfunnet, rettsliggjøring av samfunnet, juristers rolle i samfunnet, relevante arbeidsrettslige problemstillinger e.l.

Stipendet kan brukes til oppgaveskriving, studietur, forundersøkelser e.l.

Juristforbundet ønsker eventuelt å bruke masteroppgavene i vårt videre arbeid, samt å samarbeide med studentene om publisering eller annen offentliggjøring.

Søknaden må inneholde detaljert beskrivelse av oppgavens tema og hva stipendet ønskes brukt til. Den sendes til servicekonsulent Solveig Dahl Kongsvik på e-post sdk@jus.no **innen 13. november 2015.**

Jurist i Bydel Gamle Oslo

– Vi trenger flere jurister ute i tjenestene

Det er bydeler i Oslo på størrelse med mange norske kommuner og de juridiske oppgavene er mange. Men det er få jurister ansatt ute i de enkelte bydelene i hovedstaden. Jurist Lindis Stranden i Bydel Gamle Oslo, med rundt 49 000 innbyggere og i fortsatt kraftig befolkningsvekst, har ikke et stort juridisk fagmiljø å lene seg på. Hun er eneste jurist i bydelsadministrasjonen.

Tekst og foto: Ole-Martin Gangnes

– Juristkontakt bør skrive mer om jurister i ytre etat. Mange jurister er opptatt av karriere og jobber lenger oppe i systemet, enten i det private eller offentlige, men det er mye spennende og utfordrende jus nær der brukerne og vårt publikum er, og som betyr mye for dem. Kanskje det kan være til inspirasjon for andre jurister til å jobbe ute i virkelighetens verden?

Det sier jurist Lindis Stranden. Vi møter henne på jobben i Bydel Gamle Oslo. Der arbeider hun ved bydelens avdeling for myndighetsoppgaver, helse- og omsorg.

Hun har arbeidet i bydelen i snart tre år. Tidligere har hun jobbet på NAV-kontor, Fylkestrygdekontoret, NAV-kontroll og Helsedirektoratet. I sistnevnte jobb, arbeidet hun med oppgaver innenfor feltet psykisk helse og rus.

– Jeg er opptatt av å jobbe med mennesker og av de svakes rettssikkerhet. Det er ikke slik at alle brukere står med lua i hånda lenger, men hva med de andre ressurssterke som har nære pårørende og som kanskje bruker advokat? Det skal ikke være slik at de som roper høyest alltid får mest.

– Er det en tendens til det?

– Jeg håper ikke det er sånn i denne bydelen. Men det vil alltid være en fare for det, og jeg som jurist er garantisten og den som skal kvalitetssikre at vi ikke usaklig forskjellsbehandler våre brukere.

Det er ikke mange jurister ansatt i bydelen. Hun er den eneste i bydelsadministrasjonen. Og det i en bydel med nærmere femti tusen innbyggere. Og det tallet øker stadig.

– Bydelen har en jurist i NAV, og en i barnevernet som er saksbehandler, men flere er det ikke. Jeg sitter alene som jurist sammen med de andre

Bydel Gamle Oslo
Bydel Gamle Oslo
16
Bydel Gamle Oslo
servicetorget

dyktige faggruppene i vår avdeling innenfor helsefag og ledelse. Jeg er opptatt av at jus og fag går hånd i hånd, og at vi sammen får til gode løsninger for brukerne våre. Jeg har heller ikke mange kolleger ute i de andre bydelene i Oslo. Juristene er først og fremst ansatt i sentrale enheter i Oslo kommune, sier Lindis Stranden.

Hun forteller at det er mange komplekse oppgaver å løse i bydelen, ikke minst innen helse og omsorg.

– Her er vi tross alt heldige og det har vært en juriststilling her i mange år, som min avdelingsdirektør har prioritert og sett viktigheten av. Det er flott at man prioriterer dette. Men er det nok? Og hva med de andre bydelene?

– Er juristbehovet der?

– Ja, det er det ingen tvil om. Det er mange spennende oppgaver for juristene ute i førstelinjen. Helse- og omsorgsfeltet er med årene blitt stadig mer rettslig regulert, og samhandlingsreformen har ikke satt mindre press på kommunene og bydelen. Jeg mener det er en mangel på jurister der ute.

Befolkningsøkning

Hele Oslo vokser fort og bydelen merker godt befolkningsveksten. Det er også den bydelen som er forventet å øke mest i folketall de nærmeste ti årene. Noen av de største byutviklingsprosjektene i Oslo finner sted her.

– Dette er en bydel med mye utbygging og en ganske ulik befolkningssammensetning. Vi har alle som flytter inn fra utbyggingen av Sørenga. Vi har en stor andel med minoritetsbakgrunn i bydelen vår, som fortsetter å bo her over tid. Det er også mange barnevernssaker her. Samtidig har vi flere yngre mennesker som kommer til bydelen, fordi de vil bo sentrumsnært. Vi har også etablert flere boliger for folk med funksjonsbegrensninger. Det er også utfordringer med rus og psykiatri. Det betyr en rekke ulike juridiske oppgaver innen helse og omsorgsfeltet, sier hun.

Og balansegangen mellom økonomi, politikk og rettigheter til nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester er alltid utfordrende.

Lindis Strand arbeider som jurist i Bydel Gamle Oslo. Hun etterlyser flere jurister i ytre etat. – Helse- og omsorgsfeltet er med årene blitt stadig mer rettslig regulert, og samhandlingsreformen har ikke satt mindre press på kommunene og bydelene, sier hun.

– Her er juridisk kompetanse viktig. Søknadskontoret i bydelen fatter vedtak om helse- og omsorgstjenester, og disse blir gjort av ikke-jurister på bakgrunn av en helse- og/eller sosialfaglig vurdering. Disse vedtakene gir grunnlag for tjenester som skal utøves av vår utførertjeneste. Vi er forpliktet til å bruke et forsvarlig skjønn. Det handler om balanse mellom et juridisk og et faglig skjønn. Juristene må være garantister for dette, slik at det ikke foregår usaklig forskjellsbehandling for våre brukere. Som jurist bruker jeg mye tid på opplæring av de ansatte på Søknadskontoret vårt, innenfor disse problemstillingene.

Hun er opptatt av hvilke forventninger innbyggerne bør ha.

– Det handler om å skape realistiske forventninger hos innbyggerne, i forhold til hva man har krav på av tjenester. I den forbindelse er det helt avgjørende å kunne kommunisere med mennesker. Det er også en del av forsvarlig saksbehandling. Man må kunne kommunisere profesjonelt med alle, uavhengig av hvilken sosial posisjon og ståsted hver og en måtte ha.

– Vi ser at det ofte er høye forventninger i forhold til hva som er bydelens ansvar å levere av tjenester, særlig fra de ressurssterke personene. Men alle skal behandles likt. Mange stiller også med advokat til møter med bydelen. Det er en tendens til at det blir vanligere.

– Hjelper det?

– Alle skal behandles likt uansett, svarer hun.

Ikke stort fagmiljø

Arbeidsoppgavene er mange for den ene juristen i bydelsadministrasjonen.

– Blant arbeidsoppgavene er offentlige anskaffelser av institusjonsplasser og helse- og omsorgstjenester til publikum, klagesaker innenfor helse- og omsorgstjenester, undervisning og opplæring og veiledning av ansatte på bydelens søknadskontor innenfor helseretten, opplæring i hvordan vi skal kommunisere overfor brukere, pårørende og våre samarbeidspartnere, samtaler med brukere og pårørende, kontraktsinngåelser, forvaltningsrett og saksbehandling, veiledning av bydelens andre avdelinger i stort og smått, taushetsplikt osv. Jeg har vedtaksmyndighet på alle tjenestene våre, og en kontrollfunksjon i forhold til dette, saneringssaker, tvangsproblematikk og mange andre ting. Det er veldig varierte arbeidsoppgaver.

> *Det virker som om man utvider offentlig sektor på toppen og at den blir mindre til lenger ut i tjenestene man kommer. Men man trenger jurister også ute blant folk*

– Så det er nok å gjøre for en jurist?

– Ja, det er det. Men det føles veldig bra å jobbe med noe som har så stor betydning for enkeltmennesker. Det er en variert og spennende jobb. Jeg er stolt av å jobbe her. Jurister kan også forebygge mange problemer.

Hun mener alle bydelene i Oslo burde ha jurister.

– Det er en utfordring å være alene som jurist. Det er ikke et stort juridisk fagmiljø å lene seg på her. Men det hjelper å ha en del erfaring, og være pragmatisk innenfor det regelverket vi har. Man blir spurt om smått og stort. Du må også ha en ydmykhet overfor andres fagkompetanse.

Hun er ikke i tvil om at flere jurister må ut i «virkelighetens verden»

– Det virker som om man utvider offentlig sektor på toppen og at den blir mindre til lenger ut i tjenestene man kommer. Men man trenger jurister også ute blant folk, sier hun.

– Jeg håper at noen andre jurister som leser dette, tenker at det er utfordrende å jobbe ute i felten, men da må også arbeidsgiverne ute i kommunene og i andre bydeler prioritere og faktisk ansette jurister, sier Lindis Stranden.

Nasjonalforeningen for folkehelsen

Nasjonalforeningen for folkehelsens mål er å bekjempe hjerte- og karsykdommer og demens.

Hjerteliv.no

Testamentarisk gave til hjerteforskningen!

Nasjonalforeningen for folkehelsen er den største humanitære bidragsyteren til norsk hjerteforskning. Vårt arbeid finansieres med innsamlede midler.

Hjerte- og karsykdommer er årsak til flest dødsfall i Norge. Hver dag dør 47 mennesker på grunn av hjerte- og karsykdommer.

Dagens behandling er resultatet av tidligere forskning. En testamentarisk gave går direkte til hjerteforskningen og er en investering for framtidige generasjoner. Gaven er fritatt for arveavgift og kommer derfor i sin helhet forskningen til gode.

Postboks 7139 Majorstuen, 0307 Oslo Tlf: 23 12 00 00 Faks: 23 12 00 01 www.nasjonalforeningen.no

Flyktning- og migrantsituasjonen

Schengen og Dublin under press

– Jeg er bekymret for at Schengen og Dublin er under press, sier statsråd Vidar Helgesen.

Tekst og foto: Caroline Svendsen

– Flyktningkrisen er nesten surrealistisk. Dette er en ny realitet for Europa, sier statsråd Vidar Helgesen. På Civitas frokostseminar var han en del av et debattpanel bestående av Sylo Taraku Jan-Paul Brekke og Frøy Gudbrandsen.

Dagens flyktning- og migrantkrise kan sette rettssystemene våre i fare hvis den ikke håndteres riktig. For å unngå dette, må det bli en mer realistisk byrdefordeling mellom de europeiske landene. Det er en av konklusjonene etter et frokostmøte arrangert av den liberale tankesmien Civita i Oslo i midten av september.

– Flyktningkrisen er nesten surrealistisk. Dette er en ny realitet for Europa, sier statsråd Vidar Helgesen.

Han har ansvaret for EØS-saker og forholdet til EU. Han er også stabssjef ved Statsministerens kontor. Helgesen er forøvrig jurist. På Civitas frokostseminar var han en del av et debattpanel bestående av generalsekretær Sylo Taraku i LIM (Likestilling, integrering, mangfold), sosiolog og forsker Jan-Paul Brekke som har forsket på temaer knyttet til flukt og migrasjon og kommentator i Bergens Tidende, Frøy Gudbrandsen, som har en doktorgrad i skandinavisk innvandringspolitikk.

Alle de fire er enige om at Norge og Europa må ta sin del av ansvaret for de tusenvis av flyktningene som kommer til mange av de europeiske land hver dag. Samtidig er de opptatt av å få til en realistisk byrdefordeling mellom de ulike landene. Nå er situasjonen at noen land i Europa har tatt i mot mange flere flyktninger enn andre. Tyskland anslår for eksempel at de vil ta imot en million flyktninger i år, og Sverige venter å ta i mot 100.000 flyktninger innen utgangen av året, mens landene øst i Europa nesten ikke tar imot noen flyktninger, og det er heller ikke til Øst-Europa flyktningene vil selv. Dette kan i sin tur føre til selvforsterkende migrasjon. Her hjemme har UDI kommet med ferske anslag om at det ventes rundt 20.000 flyktninger til landet i år, men tallene er usikre og det kan bli flere. Før sommerferien ble det dessuten inngått et forlik i Stortinget om at Norge skulle ta imot 8000 syriske flyktninger over tre år.

– Et flyktningeregime må handle om å gi hjelp til de som trenger det, og ikke en rett for flyktningene å bosette seg i et hvilket som helst land, sier Sylo Taraku.

Sentralt i dette bildet er både den såkalte Dublin-avtalen og Schengen-

avtalen. Dublin-avtalen er et samarbeid mellom EU-landene, Island, Sveits, Liechtenstein og Norge. Hver asylsøker får søknaden sin behandlet i kun ett av Dublin-landene. Hovedregelen er at søknaden skal behandles av det første Dublin-landet asylsøkeren kommer til. Schengen-regelverket er et regelverk som har som formål å erstatte grensepostene og grensekontrollene mellom landene i traktaten med eksterne grensekontroller. Schengen-avtalen omfatter i dag 26 europeiske land, deriblant Norge. Dessuten sikrer flyktningkonvensjonen at alle som er på flukt fra uholdbare forhold i hjemlandet skal få opphold i et annet land til det er trygt å reise hjem igjen.

Denne aktuelle flyktningkrisen setter flere av disse mekanismene på prøve. På grunn av de store flyktningmengdene som nå kommer til landet, har Tyskland nylig gjeninnført grensekontroller, og Sverige og Danmark har nå gitt opp å registrere flyktninger som kommer til dem. Mange av dem drar videre til Norge.

Bekymret

En annen problemstilling er at mange av flyktningene som ankommer Europa lar være å registrere seg i det første landet de kommer til, dels fordi de ulike europeiske landene har veldig ulike ressurser og forutsetninger for å ta i mot flyktninger.

– Jeg er bekymret for at Schengen og Dublin er under press. Dette er avtaler som Norge ønsker å beholde. For å få det til må det innføres en rekke tiltak, blant annet må vi ha en bedre ansvarsfordeling i Europa, og vi må ha raskere returer. Norge vil ta vår del av dette ansvaret, bekrefter Vidar Helgesen.

Også Sylo Taraku er bekymret for Dublin-avtalen. Han kom forøvrig selv til Norge som flyktning fra Kosovo i 1999. På den tiden kom det 13.000 flyktninger fra Bosnia og også flere flyktninger fra Kosovo i forbindelse med krigen på Balkan. Flesteparten av de bosniske flyktningene ble i Norge og ble velintegrerte, mens mange av de som kom fra Kosovo var kun midlertidig i Norge, og dro hjem så raskt situasjonen i hjemlandet ble stabilt. Den nåværende flyktningkrisen har mye større dimensjoner og ventes også å vare lenger.

– Jeg er opptatt av at Dublin- og Schengenavtalene virker som de skal. Hvis ikke vil de midlertidige grensekontrollene som vi nå ser i enkelte land kunne bli permanente. For hvis Dublin- og Schengenavtalene settes til side vil folk kunne søke asyl i flere land, advarer Taraku.

Sylo Taraku tar til ordet for at dagens asylordning må reformeres.

– Slik dette praktiseres i dag er det urettferdig og ikke håndterbart. Nå bruker vi mest resurser på de som trenger det minst, sier han.

Taraku mener videre at løsningsforslagene som diskuteres i EU om at medlemslandene skal ta imot egne kvoter med flyktninger er urealistiske og at få land vil støtte dette frivillig. Han ønsker i stedet mer kontroll.

– Humanisme og kontroll kan kombineres, sier Taraku.

Ikke alle fra Syria

Frøy Gudbrandsen minner om at det er en blandet strøm flyktninger som søker asyl i Europa, alle er ikke fra Syria og de har ulike beskyttelsesbehov. Dette bekreftes av Jan-Paul Brekke.

– Grunnene til at folk kommer til Europa er ulike og konflikttypene er også ulike, sier han.

Ifølge Brekke er det ikke uventet at det har toppet seg i Europa i august og september.

– Vi har sett fra andre kriser at flyktningene føler de må ta et valg om hva de skal gjøre videre etter at en konflikt har vart i tre til fire år. Nå er Syrias naboland fullt og mange føler de må ta et valg om å starte livene sine et annet sted. Det fører ofte til et push ut, sier Brekke.

Han påpeker at det er en veldig lang vei til en løsning av krisen i Midtøsten. Vidar Helgesen viser til at det nå er ustabilitet i hele regionen og som følge av det kan det også komme store flyktningstrømmer fra Irak, Libya og Jemen.

> ***Slik dette praktiseres i dag er det urettferdig og ikke håndterbart. Nå bruker vi mest resurser på de som trenger det minst***
>
> *(Sylo Taraku i LIM)*

Frøy Gudbrandsen ønsker seg mer forskning og innvandring her hjemme slik at vi blir bedre i stand til å møte flyktningstrømmer fremover.

– Det er så få forskningsmiljøer her i Norge som har kunnskap om mekanismer og effekter av innvandring. Vi trenger mer kunnskap og uavhengig miljøer på dette feltet, sier hun.

Så hva skal Norge gjøre i denne situasjonen?

– Vi må ha en politikk på flere områder, og blant annet gi økonomisk bistand til nærområdene, sier Helgesen.

Han minner også om at Norge er opptatt av å ta del i FNs kvoteflyktningsordning.

– Altfor mange land glemmer den, sier Helgesen. Norge venter ellers på hva som blir utfallet av de mange diskusjonene i EU om hvordan flyktningene skal fordeles mellom enkelt land. Her hjemme er vi nødt til å ha en bedre politisk organisering og håndtering av krisen, ifølge Frøy Gudbrandsen som blant annet peker på at flyktningene må bosettes raskere. Hun sier også at det nåværende introduksjonsprogrammet for flyktninger som kommer til Norge er for dyrt og gir for dårlige resultater.

Samtidig minner hun om at det norske sivilsamfunnet har vist en «vanvittig» vilje til å stille opp for de flyktningene som nå kommer hit. Jan-Paul Brekke er opptatt av at det må være et samarbeid mellom sivilsamfunnet og staten.

Oppfordrer til kompetansepåfyll for politiadvokater

Politihøgskolen måtte avlyse videreutdanningskurs

– for få påtalejurister meldte seg på

Nye kriminalitetsformer, viktig informasjon om vitnepsykologi, innsikt i etterforskning og avhørsmetoder. Politiets hverdag blir stadig mer krevende, og ikke minst for politiets påtalejurister. På tross av dette måtte Politihøgskolen nylig avlyse et videreutdanningskurs for politiadvokater på grunn av for få søknader.

Tekst: Tore Letvik

Nå oppfordrer høgskolen til skjerpet bevissthet om nytten av å fylle på med ny kunnskap og inspirasjon. Håpet er at politijurister melder seg på nytt kurs innen fristen som er 15. oktober.

– To ganger tidligere har vi avholdt videreutdanning for politiets påtalejurister. Målet er å få inn de fleste påtalejurister på denne videreutdanningen omtrent på samme måte som den obligatoriske. Men i motsetning til den obligatoriske utdanningen for nye påtalejurister, hvor man omtrent slåss for å komme inn, måtte vi avlyse videreutdanningen for mer erfarne påtalejuristene da det meldte seg for få søkere, sier høgskolelektor Marianne Midtbø til Juristkontakt.

Videreutdanningen er ressurskrevende og omfattende og Politihøgskolen krever derfor minst 15 deltakere.

– Vi får blant annet inn folk fra riksadvokaten, og ulike andre godt skolerte folk på sine fagområder som forelesere og da kan vi ikke sitte ti personer på skolebenken, sier Midtbø som selv har en lang og variert karriere som påtalejurist bak seg, både i og utenfor Norge. Blant annet som utsendt fra Justisdepartementet for å jobbe som rådgiver for afghansk påtalemyndighet i Kabul for å bekjempe narkotikakriminaliteten i landet, som politiadvokat ved Oslo politidistrikt i nær ni år, og som etterforskningsleder ved Spesialenheten for politisaker, før hun begynte som høgskolelektor ved Politihøgskolen.

– Noe av det vi kommer til å fokusere enda mer på fremover er aktorering, for å gi påtalejuristene økt innsikt og trygghet i rollen som påtalejurist, sier Marianne Midtbø.

Midtbø tror ikke at det er manglende interesse som er årsaken til at for få politijurister meldte seg på sist.

– Jeg tror vi finner årsaken i en travel arbeidshverdag, at man kanskje ikke ser seg tid til å prioritere en videreutdanning. Det er jo synd. For etterutdanningen gir både et kompetanseløft og inspirasjon til å yte litt mer i hverdagen. Det kan også være godt å komme seg vekk og å få kunnskap om flere felter. Det er mye man ikke er utlært i selv om man har jobbet i påtaleenheten i noen år, sier Midtbø.

– Hvis hverdagen som påtalejurist er så hektisk at han eller hun ikke får tid til å etterutdanne seg, gir ikke det egentlig grunn til å spørre om ledelsen i de enkelte politidistriktene er flinke nok til å legge til rette for at påtalejuristene kan ta etterutdanning? Burde det være en gulrot et sted i systemet for å øke lederes bevissthet for nytten av og behovet for en slik etterutdanning?

– Nå skal jeg være forsiktig med å si hvordan påtalelederne tenker, men med min kjennskap til påtalemyndigheten kan jeg vel si såpass at jeg nok vil tro at påtalelederne prioriterer å få sakene og aktoratene unna. Det er jo veldig krevende å sende avgårde en eller flere jurister på 15 studiepoengs utdanning, som i realiteten er en kvartdel av et fullt studium. I tillegg skal de jo faktisk gjøre en jobb som påtalejurist, sier Midtbø.

Ny giv

Hun mener gevinsten for ledelsen må ligge i å få bedre motiverte og inspirerte medarbeidere, som ser at de blir satset på.

– Gulroten må jo kort og godt være at påtaleledere som legger til rette for videreutdanning av sine jurister får folk med økt kompetanse, som har en ny giv til å gå på jobben. Samtidig vil du som påtaleleder kanskje klare å holde på de gode folkene fordi de ser at arbeidsgiver bryr seg, at de får kompetansepåfyll og at ledelsen tar vare på dem og er interessert i at de skal bli. Det er jo en kjent sak at det er en del utskiftning i politiet. For en påtalejurist er det veldig lett å gå over til det private og få ganske så mye mer lønn. Det kan man prøve å motvirke, sier Midtbø som også mener at det kan være et konkurransefortrinn for de som gjennomfører etterutdanningen.

– Jeg har sett i stillingsannonse til politiadvokat II at det er ønskelig at de har denne etterutdanningen. Det er ikke noe fast i annonser, men jeg har sett at noen legger vekt på det. Så det vil jo og være et fortrinn for de som tar den. Da vil de kanskje være den som er et lite hestehode foran de som ikke har det, sier Midtbø som er fagansvarlig for Politihøgskolens obligatoriske utdanning for nye jurister og for videreutdanning av påtalejurister.

> *Jeg tror vi finner årsaken i en travel arbeidshverdag, at man kanskje ikke ser seg tid til å prioritere en videreutdanning*

Politihøgskolen håper at økt bevissthet rundt mulighetene for etterutdanning kan føre til en fullsatt utdanning etter at søknadsfristen går ut i midten av oktober, med start 8. februar neste år, og mener det er en utdanning med variert innhold.

Trygghet i rollen som aktor

– Noe av det temaet som vi har på kurset og som vi kommer til å fokusere enda mer på fremover er aktorering, for å gi påtalejuristene økt innsikt og trygghet i rollen som påtalejurist, hvor jo aktoreringen er en veldig viktig oppgave, sier Midtbø.

Hun varsler også fokus på flere aktuelle fagtemaer både av straffe-rettslig og prosessuell art.

– Forrige gangen vi avholdt kurset hadde vi et fokus på utradisjonelle etterforskningsmetoder. Vi hadde litt om temaer som etterforskning av sedelighet, med avhør av sårbare personer. Ting som er «spot-on» i arbeidshverdagen for påtalejurister i dag. Vi ser også litt på ledelse og teamarbeid, da det er en viktig bestanddel det å kunne samarbeide med etterforskerne. Vi ser også litt på kommunikasjon og retorikk. For, selv om jurister tror de er flinke til å prate for seg kan det være ett og annet tips å plukke opp av fagfolk, sier en smilende Midtbø.

Hun forteller at høgskolen hele tiden tenker og vurderer temaer i tiden og ting som er aktuelle.

– Det som alltid vil ligge fast er aktorering og på videreutdanningen vil vi først og fremst fokusere på det som går på å aktorere i lagmannsretten. Vi tenker som så at de som har jobbet som påtalejurist i tre år, som er minimum for å delta på kurset, så har de definitivt kommet til det stadium at aktorering i lagmannsrett er veldig aktuelt for dem, sier Midtbø som sier at videreutdanningen også skal bidra til å gi påtalejuristene mer kunnskap om å lede mer komplekse straffesaker.

– Det er et til dels krevende studie som blir avsluttet med en muntlig tverrfaglig eksamen der studentene må vise hva de har lært for en sensortrio bestående av en jurist, en psykolog og en politiutdannet sensor, sier hun.

Etterutdanningen er fordelt på fire samlinger. Samlingene utgjør inntil 105 timer som kan fordeles over kortere og lengre tid. Det er obligatorisk deltakelse på samlingene.

Utdanningen er organisert som et deltidsstudium med samlinger og studiearbeid utenom samlingene, og skal som hovedregel gjennomføres i løpet av seks måneder. Utdanningen er anslått til cirka 420 timer. I dette ligger deltakelse i undervisning, øvelser, individuelt arbeid, gruppearbeid, nettbasert arbeid og litteraturstudier.

Søkerne må ha master i rettsvitenskap eller tilsvarende, være ansatt i politiet, ha gjennomført obligatorisk grunnopplæring for politiets jurister,

og ha minst tre års arbeidserfaring som påtalejurist. Det kan etter særskilt vurdering gjøres unntak fra kravet om tre års praksis.

I følge Politihøgskolen er dette arbeidskravene som må være oppfylt og godkjent før studentene får framstille seg til eksamen:

- Før første samling skal studentene redegjøre skriftlig for en konkret utfordring knyttet til rollen som påtalejurist og leder av etterforskningen. Refleksjonsnotatet skal inneholde en kort begrunnelse for hvorfor denne utfordringen vurderes som viktig (inntil 500 ord)
- En fagoppgave i gruppe som skal omhandle et selvvalgt tema fra studiet. Forslag til tema og problemstilling skal godkjennes av fagansvarlig. Oppgaven skal vise innsikt i obligatorisk og selvvalgt pensum og relateres til studentens praksis (inntil 2500 ord)
- Utdanningen avsluttes med en muntlig eksamen med utgangspunkt i en case. Det benyttes karakterene bestått/ikke bestått.

Pågang på obligatorisk utdanning

Den obligatoriske utdanningen av nye påtalejurister kan skilte med sprengfulle kurs.

– Det er jo positivt. Spørsmål vi gir svar på er blant annet hva gjør påtalejuristen når det kommer inn en anmeldelse på f.eks. væpnet ran? Hvilken hypoteser skal etterforskningen basere seg på? Hva er verdien av et DNA-spor på åstedet? Hvordan blir politi og påtalemyndighet oppfattet av fornærmede i slike saker? Hva kan en kriminaltekniker gjøre på åstedet, og hvordan kan dette brukes i retten? Kan vi stole på det vitnene sier? Hvordan skal juristen forholde seg til media?

– De fleste jurister som blir ansatt i politiet kan ingenting om etterforskning og praktisk politiarbeid, og det eneste de kan om strafferett og straffeprosess er det de lærte på jussen. Det er derfor en særdeles bratt læringskurve når de skal delta som formelle etterforskningsledere i store saker, og blir kastet inn i retten etter noen få dagers ansettelse. Behovet for kompetansepåfyll er stort og alle må gjennomgå en lokal opplæring på arbeidsstedet, samt en ukes lang regional opplæring i regi av statsadvokaten. Deretter har de tilbud om to utdanninger ved PHS som er spesielt laget for påtalejurister, sier Midtbø.

Den ene er videreutdanningen av påtalejurister som har jobbet som påtalejurist i politiet i minst tre år, og som Politihøgskolen nå håper å få flere søkere på. Den andre er den obligatoriske utdanningen for nye påtalejurister.

– Her må alle nye jurister delta før de får utvidet påtalekompetanse og det har også vært et vilkår for å bli politiadvokat. Utdanningen blir avholdt to ganger i året, på våren og høsten. Tradisjonelt sett har denne utdanningen vært mye foredragsbasert der studentene sitter og ser på en masse powerpoint-presentasjoner og hører på en foreleser.

PHS vil fra i høst av søke å «modernisere» utdanningen. Det vil bli mer studentaktivitet i form av gruppearbeid og caser, og det vil bli større fokus på hva som foregår under en etterforskning slik at påtalejuristene skal kunne kommunisere bedre med etterforsker og bruke det de lærer om etterforskning til å bli en bedre etterforskningsleder.

– Målet er at juristen skal vite hvordan en etterforskning foregår; når iverksettes etterforskning, hypotesetenkning, etterforskningsplan, hva er et godt avhør, bruk av DNA-spor, møte med fornærmede i straffesaker, grunnleggende kriminalteknikk. Det er mange spennende områder en påtalejurist må ha kjennskap til for å kunne gjøre en så god jobb som mulig. Vi fokuserer selvsagt også på aktorering i tingretten og har alltid innslag med aktuelle tema som er nyttige i det daglige arbeid. Et populært innslag er medietrening der alle får prøvd seg som intervjuobjekt på en eller annen måte, sier Midtbø.

UNGE FREMMEDKRIGERE
med massive sosiale problemer

IS-krigere marsjerer i Syria. (Scanpix/AP)

Borgere fra land som Norge, Sverige, Danmark og Finland reiser til Syra og andre krigsområder og ender opp som brutale terrorister. Hvem er de, og hvilken bakgrunn har de?

Nå har ankestyrelsen, som er en domstolliknende institusjon i Danmark, gjort en dybdestudie på 20 av landets unge fremmedkrigere.

Tekst: Tore Letvik

Undersøkelsen er sendt til Justisdepartementet i Norge fra den norske ambassaden i København. Den tar for seg i detalj livene til 20 unge fremmedkrigere som har hatt eller har en sosial sak i Danmark. Undersøkelsen viser at 75 % av de unge har hatt massive sosiale problemer. Gjennomgangen av sakene viser at der er tale om sosiale, familiære eller følelsesmessige vanskeligheter hos tre av fire. Et annet funn i undersøkelsen er at en stor del av foreldrene kun i mindre omfang har hatt den tiltrengte foreldrekompetanse.

Ankestyrelsen er Danmarks øverste klageinstans og praksiskoordinerende myndighet på sosial- og beskjeftigelsesområdet. I følge den norske ambassaden i København minner forvaltningsorganet om en domstol og fungerer også uavhengig av andre myndigheter. Årlig behandler Ankestyrelsen omkring 65000 saker. Ankestyrelsen utarbeider også undersøkelser og statistikker til departementer, politikere, kommuner og offentligheten og bidrar til å sikre en ensartet saksbehandling over hele landet.

Ankestyrelsens barnesakskyndige vurderer at det i knapt halvparten av sakene med unge fremmedkrigerne er reagert og handlet relevant og tilstrekkelig fra kommunenes side. Ankestyrelsens undersøkelse er basert på en gjennomgang av 20 sosiale saker utvalgt av en rekke kommuner, hvor kommunen har viten eller en formodning om at den unge er reist til et konfliktområde og også er engasjert i ekstremisme.

Ankestyrelsen har ikke undersøkt eksempler på utreise og ekstremisme,

hvor den unge ikke har en sak ved kommunen.

Det understrekes i rapporten at det er en begrenset mulighet til å si noe generelt om unge som reiser til væpnede konflikter.

Atferdsmessige problemer

De 20 undersøkte består av 19 gutter og en jente, hvor kommunene har mistanke om radikalisering og utreise til væpnet konflikt i utlandet.

I 7 av de 20 sakene fremgår det av opplysningene i saken at de unge er eller har vært utreist til utlandet. I to saker er det opplysninger om at de unges utreise er blitt forhindret etter inngripen fra foreldre. I de øvrige sakene fremgår det ikke av opplysningene i sakene om de unge er eller har vært utreist, eksempelvis fordi de unge er utreist etter at de fylte 18 år.

De 20 sakene som er gjennomgått er alle barnesaker som har startet i kommunen på grunn av sosiale problemer hos den unge eller hos familien, som for eksempel skolemessige og atferdsmessige problemer og kriminalitet hos den unge. Den overveiende delen av de 20 sakene likner, i følge undersøkelsen, på andre barnesaker som Ankestyrelsen ser, dels i forbindelse med annen saksgjennomgang og dels i den generelle saksbehandling hvor Ankestyrelsen har myndighet.

I 7 saker fremgår det at de unge er eller har vært utreist av Danmark, og at det er antatt at dette har skjedd til en væpnet konflikt. Seks unge var på utreisetidspunktet mellom 14 og 18 år. En var 19 år gammel. I to av de sakene hvor den unge formodes å være eller ha vært utreist til en væpnet konflikt i utlandet foreligger det opplysninger om at den unge er vendt tilbake til Danmark. I de resterende fem sakene er det ikke opplysninger om at den unge er vendt tilbake til Danmark.

I 9 av de 20 sakene har kommunene mottatt opplysninger fra skole, politi og andre om bekymring for radikalisering av den unge, eksempelvis i forbindelse med etterforskning av kriminalitet begått av den unge eller som følge av den unges endrede atferd i skole, ungdomsklubb eller hjemme.

Politiet har underrettet kommunen i fem av de ni sakene. Undersøkelsen konkluderer derfor også med at politiet i de fem sakene er den første myndigheten som har kommet inn i saken i forbindelse med bekymring om radikalisering.

Involvert i kriminalitet

Undersøkelsen viser at over halvparten av de to ungdommene er født i Danmark. 15 har vokst opp i Danmark, mens to er oppvokst i et annet land enn Danmark. 16 av de unge kommer fra hjem med innvandrerbakgrunn, herunder 15 fra Midtøsten og Afrika. En sak vedrørende en ungdom fra en etnisk dansk familie.

De fleste unge har kontakt med begge foreldrene. Fem av i alt 18 foreldrepar er samlevende, mens åtte foreldrepar er skilt. 18 av de unge har søsken. De fleste av familiene har flere enn fire barn. Flere av foreldrene er uten utdannelse og flere står utenfor arbeidsmarkedet.

I 15 av sakene inngår opplysninger om den unges skolegang og utdannelse. Av de 15 unge klarer seks seg i henhold til alderen, mens fem unge ikke klarer seg like godt som sine jevnaldrende. Seks av de 15 unge følger opp skolegang og utdannelse, mens seks unge ikke gjør det. Noe som blant annet gir seg utslag i skolefravær. Over halvparten av de unge har vært involvert i kriminalitet. Bare en har problemer knyttet til rusmisbruk. Litt under halvparten av de unge har opplevd voldsomme hendelser i barndommen, for eksempel på grunn av oppvekst hos traumatiserte foreldre.

Ankestyrelsens barnesakkyndige har vurdert at av de 20 unge har tre fjerdedeler følelsesmessige, sosiale, atferdsmessige, familiemessige, og innlæringsmessige vanskeligheter. Den sakkyndige har konkludert med at vanskelighetene blant annet gir seg utslag i forskjellige grader av sosial isolasjon fra det danske samfunnet. Undersøkelsen fant også eksempler på opposisjon til rettsvesen, politi, skole, kommune samt avvisning av alle tiltak og forslag om foranstaltninger fra kommunens side. I en fjerdedel av sakene har den barnesakkyndige vurdert at den unge er uten særskilte vanskeligheter.

> *75 % av de unge har hatt massive sosiale problemer*

Om foreldrene har Ankestyrelsens barnesakkyndige vurdert at en stor del har sosiale og psykiske problemer i større eller mindre grad. I litt under halvparten av sakene har foreldrene vært i stand til å ivareta omsorgen for den unge i tilstrekkelig grad i det foreldrene er blitt vurdert å ha ressurser, samt å være støttende og deltakende i forhold til den unge. I få saker har den barnesakkyndige vurdert at foreldrene er velfungerende.

Vil forebygge

Kommunene har iverksatt foranstaltninger i den overveiende delen av sakene, i følge undersøkelsen. Det dreier seg om iverksettelse av familiebehandling, behandling av den unge, tilknytning av fast kontakt person, samtale med utdanningsveileder, og henvisning til psykiatrisk behandling. Seks unge har i følge opplysninger i sakene hatt kontakt med pedagogisk psykologisk rådgivning, mens åtte unge har hatt kontakt med SSP, som er et lokalt samarbeide mellom skole, sosialforvaltning og politi hvor formålet er å forebygge kriminalitet blant barn og unge. I to saker har den unge blitt plassert utenfor hjemmet, mens det i fem saker ikke ble iverksatt noen foranstaltninger.

Formålet med undersøkelsen har vært å supplere den eksisterende viten om de barn eller unge som antas å være utreist til en væpnet konflikt i utlandet blant annet med henblikk på å la kunnskapen inngå i det radikaliseringsforebyggende arbeidet i kommunene.

Tar kontraktsretten videre

Det er lett å følge Haaskjold i hans resonnementer, og han skriver på en måte som gjør det enkelt nokså raskt å få nytte av boken.

Anmeldt av Ola Ø. Nisja, advokat (H), partner Wikborg Rein

Kontraktsforpliktelser
Erlend Haaskjold
(Cappelen Damm 2013)

Erlend Haaskjold kom i 2013 med annen utgave av sin bok Kontraktsforpliktelser (Cappelen Damm Akademisk). Første utgave kom ut i 2002, en utmerket bok som det gjennomgående er vist til både i teori og i rettspraksis.

Det første som slår en ved annen utgave, er at det har funnet sted en vesentlig utvidelse av stoffet. Der første utgave talte 352 sider, utgjør den nye 735 (inkludert registre i begge tilfeller). Nå er det på ingen måte slik at

lengre nødvendigvis er bedre – heller ikke for juridisk teori – men i tilfellet Haaskjolds bok har vi fått mer rettsstoff av svært høy kvalitet.

Boken består av totalt fem kapitler: Introduksjon, et kapittel om kontraktsrettslig lovgivning som også omhandler internasjonale prinsipper mv, et kapittel om avtaletolkning, et om standardvilkår og til slutt det kapitlet som kanskje er mest imponerende fra et rettsvitenskapelig ståsted: Det Haaskjold kaller prestasjonsanalyse. I tillegg inneholder boken fyldige registre.

Svært mye positivt som kan sies om denne boken. Det er to sider ved Kontraktsforpliktelser som jeg vil trekke frem som særlig sterke. Det første er Haaskjolds formidlingsevner. Innenfor kontraktsretten finnes det allerede flere pedagogisk sterke verker, for eksempel Woxholths Avtalerett, Giertsens Avtaler og Hagstrøms Obligasjonsrett for å nevne noen. Det er lett å følge Haaskjold i hans resonnementer, og han skriver på en måte som gjør det enkelt nokså raskt å få nytte av boken. Det siste er viktig i en praktisk hverdag.

For det andre fortjener Haaskjold ros for sin grundighet når det gjelder kildetilfanget. Kontraktsforpliktelser er rikt utstyrt med kildehenvisninger, uten at det går utover leserens opplevelse av forfatterens budskap.

Haaskjolds Kontraktsforpliktelser tilfører imidlertid noe mer, og etter min mening viktig. Boken bidrar til å bryte ned det kunstige skillet mellom en kontraktsrett/obligasjonsrett hvor kontraktsbrudd og sanksjoner behandles, og en avtalerett hvor avtaleinngåelse og avtaletolkning behandles. Dette er temaer som etter min mening med fordel bør studeres i sammenheng, slik det for eksempel gjøres i England og USA.

Kontraktsforpliktelser er et kjærkomment tilskudd til kontraktsrettslitteraturen. Boken bør utvilsomt utgjøre en del av ethvert privatrettslig bibliotek, og den bidrar definitivt til å ta den norske kontraktsretten videre.

Bok med spennvidde i bidragene

Jurister som i det daglige arbeider med voldgift- eller voldgiftsrelaterte problemstillinger, vil finne flere bidrag i boken av interesse.

Anmeldt av professor Geir Woxholth

Avtalt prosess
Borgar Høgetveit Berg
og Ola Ø. Nisja (red)
(Universitetsforlaget, 2015)

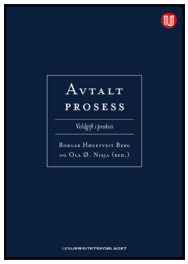
«Voldgift er ein avtalt prosess. Partar kan avtale at ein privat domstol skal avgjera ein framtidig eller allereie oppstått rettstvist mellom dei med bindande verknad. Slik privat tvisteløsning er ein naturleg konsekvens av det grunnleggande prinsippet om avtalefridom».

Slik starter redaktørene forordet i denne boken. Det kan tillegges at formålet med den bruk av avtalefriheten som skjer ved inngåelsen av voldgiftsavtalen er prosessuelt. Det prosessuelle formålet består nettopp i den «omdirigeringen» av prosessformen fra alminnelig til privat rettergang som voldgiftsavtalen gir grunnlag for.

Boken har som undertittel – «Voldgift i praksis». Det foreligger allerede en god del norsk litteratur om voldgift, herunder fra nyere tid; to

kommentarutgaver (Høgetveit Berg mfl og Kolrud mfl) og mer forskningsbaserte arbeider fra blant annet Giuditta Cordero Moss og undertegnede, men dette innebærer på ingen måte at «Avtalt prosesss» ikke har et publikum. Boken, som egentlig er en artikkelsamling, omhandler en rekke, enkeltstående emner og rettsspørsmål som fortjener å bli belyst, spesielt med henblikk på den praktiske forankringen.

Boken inneholder 27 bidrag fra i alt 36 forfattere, de fleste med betydelig erfaring fra voldgiftsprosess som advokater og/eller dommere. Det ligger i saken at når formålet er å gi en fremstilling med hovedvekt på en praktisk tilnærming til voldgiftsinstituttet, er det ikke meningen at bidragene jevnt over skal ha forskning som formål eller nivå. Likevel er det grunn

til å betone at flere av bidragene holder et høyt faglig nivå, og like gjerne vil kunne bli bedømt med vitenskapelige øyne. Uten å ha til hensikt å regne opp uttømmende, vil jeg trekke frem bidragene til Ivar Alvik (Voldgift mot stater), Amund Bjøranger Tørum (Voldgiftsavtalens subjektive grenser) og Herman Bruserud (Avtalt (re)forhandling som prosessforutsetning).

Bidragene skiller seg også på annen måte – enn i relasjon til forskning og det praktiske – fra hverandre innholdsmessig. En del av bidragene er ganske korte og gir en oversikt over hvordan forskjellige institusjonelle voldgiftsinstitusjoner fungerer (LCIA-voldgift, ICC-voldgift, SCC-voldgift og voldgift i regi av Oslo Handelskammer). Andre tar for seg utvalgte problemstillinger ved tolkningen av voldgiftsloven, eller mer almene spørsmål i internasjonal voldgift. Plasshensyn er til hinder for en referanse til forfatterne og bidragenes tittel og nærmere innhold.

Jeg vil si at noe av bokens force nettopp er spennvidden i bidragene. Jurister som i det daglige arbeider med voldgift- eller voldgiftsrelaterte problemstillinger, vil finne flere bidrag i boken av interesse. Den anbefales derfor til disse gruppene, samt til alle som på annen måte har en interesse for voldgiftsinstituttet.

Din annonse blir sett i Juristkontakt

Her når du flest jurister

Juristforbundet har **19.732** medlemmer.
Vårt medlemsblad gis ut **9 ganger pr år.**

Gjennom **Jobbmarkedet** når du norske jurister i både privat og offentlig sektor. Du treffer forvaltningsjurister og næringslivsjurister, advokater og dommere, jusstudenter og alle andre typer jurister.

Ved publisering på nett vil stillingsannonser eksponeres her:

- www.juristforbundet.no
- www.juristkontakt.no
- nyhetsbrev til 18 648 medlemmer hver 14. dag

Månedlig besøkt av over 19 500!

Utgivelsesplan 2015

Nr	Materiellfrist	Utgivelse
8	23. oktober	4. november
9	27. november	9. desember

ANNONSEANSVARLIG
Per-Olav Leth – 07 Media
Mobil: +47 918 16 012
e-post: perolav@07.no

Erik Graff, spesialrådgiver

Ny kommunestruktur – drøm eller realitet?

Kommunesammenslåing har vært et av regjeringens viktigste prosjekt. Målet har vært færre og større kommuner. Reformen har stort sett dreid seg om endringer i antall primærkommuner. Men også fylkeskommunene er med i reformen med sammenslutningen i Agder som det mest tydelige resultatet.

Vi vet at de to regjeringspartiene også diskuterer fylkeskommunens berettigelse, og kan tenke seg en mer omfattende gjennomgang av forvaltningsnivåene i offentlig sektor. Men her må de ha med seg støttepartiene eller inngå avtale med opposisjonen, så foreløpig er reformen begrenset til primærkommunene.

De politiske ambisjonene er underbygd av flere ekspertutredninger og de nye robuste kommunene fristes med flere oppgaver og større innflytelse over egen situasjon. I tillegg smøres reformen med løfte om bedre økonomi for de nye sammenslåtte enhetene.

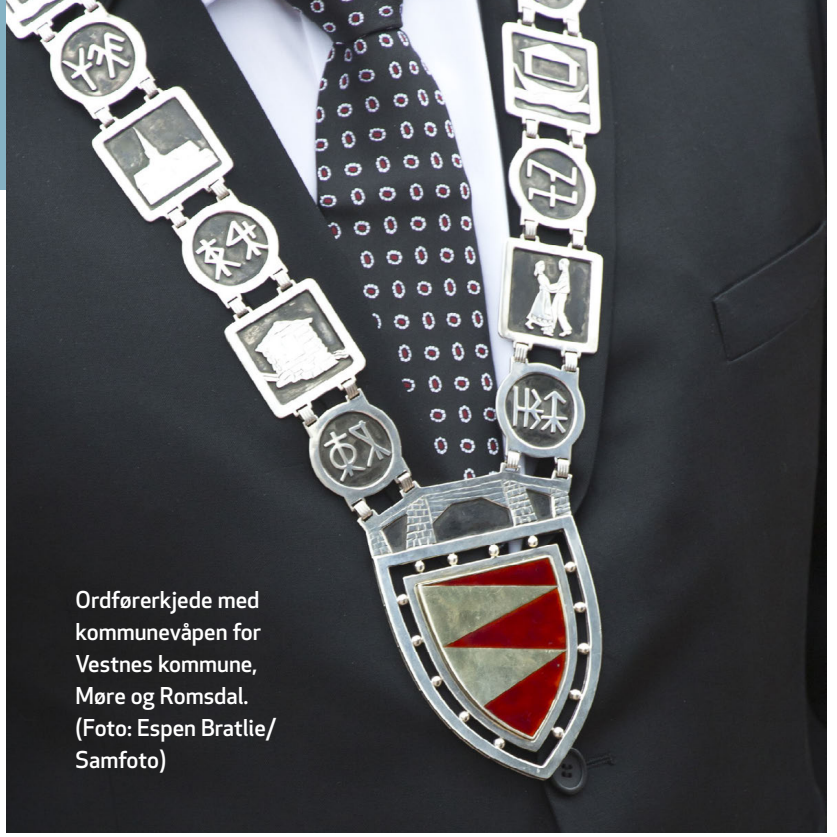
Prosjektet har vært bredt anlagt med frivillighetslinjen som uttrykt strategi for arbeidet. Dette har medført mange og intense diskusjoner rundt om i kommune-Norge. Nabokommuner har utredet og sondert til den store gullmedaljen. Noen ut fra ekte iver og ønske om å skape noe nytt. Andre kanskje mer pliktskyldig og av redsel for å bli stemplet som bakstreversk hvis man ikke viser interesse for reformen. Utredninger kan som kjent skjule mange ulike intensjoner og motiv. Det store spørsmålet er hva mylderet av sonderinger og utredninger ender opp i. Det ferske kommunevalget har sikkert også mange steder blitt til et ja eller nei til fusjon og eventuelt med hvem. Velgerne har gitt fornyet mandat til prosessen og mange fusjonsprosesser kan ha strandet for godt. Kanskje har noen allianser også blitt bekreftet. Vi får et klarere bilde når kommunestyrene etter hvert har konstituert seg rundt om i landet.

Skeptikerne tror reformen flater ut og at det ender med en håndfull sammenslutninger. Optimistene derimot, har tro på pågående lokale prosesser og håper at disse vil være irreversible. Bruk av tvang mot gjenstridige enkeltkommuner ble ikke uventet en del av valgkampen. Som det største opposisjonspartiet har Arbeiderpartiet gått langt i retning av å frasi seg tvang som politisk verktøy. Men likevel ikke helt, og det blir spennende å se hvordan partiet kommer til å turnere saken frem til neste stortingsvalg.

Klarer regjeringen å ta noen grep og forhindre at prosessen stopper helt opp? Har de planer om å smøre reformen med mer penger og fullmakter, og har de noen nye og uventede strategiske momenter i ermet? Hvor viktig er reformen for Arbeiderpartiet og kan vi se for oss en bred politisk avtale? Både regjeringspartiene og Arbeiderpartiet ønsker reformen, men andre politiske hensyn kan veie tyngre. Mye står på spill både for posisjon og opposisjon og det blir uansett to interessante politiske år.

Juristforbundet er bredt representert i offentlig sektor og hvordan det offentlige forvaltningsnivået organiseres er ikke minst viktig for våre medlemmer. Vi har medlemmer i kommuner og fylkeskommuner, hos Fylkesmannen og i interkommunale foretak. Så er vi også godt representert i statlige etater som til tider rivaliserer med kommunal sektor om hvem som skal utføre oppgavene.

Juristforbundet har vært rimelig klar og tydelig på at ønsket om mer solide kompetan-

Ordførerkjede med kommunevåpen for Vestnes kommune, Møre og Romsdal. (Foto: Espen Bratlie/ Samfoto)

Råd og bistand fra Juristforbundet

Juristforbundet tilbyr sine medlemmer juridisk rådgivning og bistand innenfor arbeidsrettslige spørsmål. Kommer du som medlem i en vanskelig situasjon på arbeidsplassen, er det bare å kontakte Juristforbundets advokater.

Kontakt

Sentralbord: 40 00 24 25
E-post: advokat@juristforbundet.no

semiljøer er et viktig mål. I uttalelser fra president og leder for JF-kommune har vi delt bekymringen for manglende rettssikkerhet på det kommunale forvaltningsnivået. Fortsatt er det bare halvparten av landets kommuner som har ansatt jurister. Det har vært en svak positiv utvikling, men det er fortsatt langt igjen. Og ikke uventet er det de minste kommunene som velger å klare seg uten jurister i egen stab. Dette dreier seg ikke primært om arbeidsmarkedet for juristene. Begrepet «rettsliggjøring» uttrykker kompleksiteten og mangfoldet i den samlede kommunale leveransen til innbyggerne. Den moderne velferdsstaten er ansvarlig for et utall tjenester som bygger på plikter, rettigheter og et komplekst regelverk. Storsamfunnet har et omfattende ansvar. Det kan dreie seg om barnevern, tilbudet til eldre og andre grupper med spesielle behov. Det dreier seg om behandling av plan- og byggesaker eller ansvar for miljøvern, skole og oppvekstmiljø. Gitt ambisjonen om rettssikkerhet og likebehandling er det vanskelig, for ikke å si naivt, å se for seg at disse komplekse strukturene skal håndteres uten bruk av juridisk kompetanse. Men mange kommuner tror fortsatt dette er mulig. Så kan det fort være at budsjettet til juridiske tjenester likevel blir ganske stort når man må kjøpe ekstern kompetanse. En del kommuner har også erfart at tidligere synder kan koste mye i form av erstatningskrav fra innbyggerne.

For Juristforbundet er ikke kommunesammenslåing nødvendigvis det eneste aktuelle politiske virkemiddelet. Men vi er helt klare på at det må bygges solide faglige miljøer og at kvaliteten i saksbehandlingen må sikres. Kommunesammenslåing, eller en ordning med vertskommuner som har ansvar for mindre nabokommuner kan begge være aktuelle modeller. Så vet vi også at det finnes eksempler på regionalt samarbeid der viktige oppgaver løftes ut av primærkommunene. Forpliktende samarbeid kan være en løsning, men det gjenstår å se om dette verktøyet kan ta unna det vel av utfordringer man møter på det lokale forvaltningsnivået.

Hovedsammenslutningene vi tilhører, Akademikerne, har på sin side vært tydelig i sin politikk. Her markeres det et klart ja til kommunesammenslåing, og dette sees på som den viktigste og mest treffsikre måten for å utvikle og kvalitetssikre den lokale forvaltningen.

Akademikerne har nylig gjennomført en undersøkelse om rekruttering til kommunal sektor. Ikke uventet foretrekker akademikere større kommuner og oppfatter disse som mer interessante for en fremtidig karriere. Interessen for å jobbe i store kommuner er også økende. Med 50% av kommunene uten ansatt jurister kan vi snakke om underdekning av juridisk kompetanse i kommunal sektor. Som de øvrige akademikergruppene ønsker våre medlemmer å høre til i gode kompetansemiljøer, de ønsker å jobbe innenfor en enhet som har ressurser, lang planhorisont og som preges av høy kvalitet til beste for innbyggerne.

Utviklingen i kommunal sektor er viktig både for Juristforbundet og ikke minst for kommunene. Færre og større kommuner vil på sikt bety flere jurister ansatt i kommunal sektor. Ikke minst fordi motivasjonen for å jobbe der også øker. Men det er ikke gitt at reformen i seg selv vil løse alle problem, og vi skal heller ikke utelukke at utfordringer knyttet til rettssikkerhet, likebehandling og kvalitet i forvaltningen kan håndteres innenfor alternative, lokale samarbeidsformer. Det viktigste er at det faktisk skjer en utvikling.

En moderne løsning på et gammelt problem

Dagens norske straffegjennomføring kalles ofte «verdens beste». Likevel finnes det et stort forbedringspotensiale. De siste årene har det blitt introdusert flere nye alternative straffegjennomføringsmetoder. En av disse er soning under elektronisk kontroll (soning med fotlenke). Erfaringer fra Norge og Belgia viser at fotlenkesoning er en enestående mulighet for å bedre domfeltes tilbakeføring til samfunnet og samtidig spare kostnader.

Under fotlenkesoning er den domfelte hjemme i sitt eget hus med en elektronisk fotlenke, i stedet for å sitte på anstalt. Domfelte arbeider og følger andre aktiviteter, men må ellers være hjemme. Bryter domfelte den fastsatte tidsplanen, varsles Kriminalomsorgen. Det gjelder et absolutt rusforbud under soningen.

Et prøveprosjekt ble lansert i 2008, og ble videreført til å gjelde permanent. Fotlenkesoning er kun åpent for straffedømte med mindre enn fire måneders soning eller domfelte med mindre enn fire måneder til forventet prøveløslatelse. I 2014 sonet 2729 domfelte under ordningen.

Lovende resultater

Et sentralt formål med fotlenkesoning er at den domfelte skal ha et så normalt liv som mulig. Domfelte skal arbeide eller delta i opplæring eller andre tiltak.

Gjennomsnittlig tilbakefall i fengsler etter to år var 20 % i 2010, mens for deltakerne i prøveprosjektet med hjemmesoning var tilbakefallet kun 7,5 % i en rapport fra 2009 og 10,5 % i en fra 2012. SSB fant at de som soner i fengsel har tre ganger så stor risiko for tilbakefall sammenlignet med de som soner hjemme med fotlenke. Selv om resultatene er lovende, er det ingen klar årsakssammenheng mellom fotlenkesoning og lavt tilbakefall; vi håper på mer forskning på dette området slik at sammenhengen kan bli bedre kartlagt.

Juss-Buss har årelang erfaring med at førstegangssonere forteller om etablering av kriminelle nettverk i fengselet. Med fotlenkesoning forebygger man dette.

Økonomiske fordeler

Videre er det billigere at folk soner hjemme enn i fengsel. En vanlig plass i et høysikkerhetsfengsel koster kr. 800 000 i året. I Oslo er kostnaden ved fotlenkesoning 1/4 av dette. Økt bruk av fotlenkesoning vil også virke besparende ettersom man ikke behøver å bygge nye fengsler eller – som Regjeringen nylig har gjort – leie plasser i utlandet.

Kun 1/3 av fanger i norske fengsler soner en dom på over tre måneder. Dette vil si at ca. 70 % er potensielle kandidater for fotlenkesoning. Det er bemerkelsesverdig at regjeringen har brukt hundrevis av millioner kroner på å få stand soning i utlandet når løsningen på soningskøen ligger her hjemme – med fotlenkesoning som et av flere gode tiltak.

Fotlenkesoning, en reell frihetsstraff

Et eksempel på en stat som har forsøkt utstrakt bruk av fotlenkesoning er Belgia. Domfelte med straff på under tre år kan sone hele straffen med fotlenke; i 2013 sonet nesten 10 % av alle domfelte i Belgia slik. Undersøkelser i ettertid viste at selv om domfelte dro på arbeid og kunne få besøk av familie og venner, så føltes det som en høyst reell straff.. Dette indikerer at det sentrale er selve frihetsstraffen. Selv om hjemmesoning vil være relativt friere enn i et fengsel, er man fortsatt fratatt friheten, som oppleves som det tyngste. Undersøkelsen konkluderte med at man ikke kunne slå fast at fotlenkesoning nødvendigvis var et «mykere» straffegjennomføringsalternativ.

Hvorfor skeptiske?

Motstandere av fotlenkesoning uttrykker ofte skepsis til hvordan det kan fremstå for ofre og pårørende. Den alminnelige rettsfølelse skal naturligvis ivaretas, men dette gjøres allerede gjennom lovverk og retningslinjer. De regulerer nøye hvem som skal kunne innvilges fotlenkesoning og hensynet til pårørende er godt ivaretatt.

Bruken av fotlenkesoning evalueres i disse dager av Regjeringen. Juss-Buss har lang erfaring med å gi fanger gratis rettshjelp, og vi ser at norsk straffegjennomføring må følge med samfunnsutviklingen. De alternative straffegjennomføringsmetodene må brukes i større utstrekning. Fotlenkesoning gir lavere tilbakefall, mindre kostnader og bedre rehabilitering. Derfor oppfordrer vi politikerne på til å utvide tilbudet.

Juss-Buss ønsker at alle straffedømte med dommer på under tre måneder skal sone med elektronisk fotlenke. Et sentralt formål med norsk straffegjennomføring er at fangene skal «rehabiliteres» tilbake i samfunnet. Alle domfelte slipper en dag ut av fengsel og da bør man gjøre dem best mulig i stand til å leve et liv uten kriminalitet.

Om man skal ha «verdens beste straffegjennomføring» må vi tenke mer alternativt – mer bruk av fotlenkesoning er et langt steg i riktig retning.

Haakon Rønn Stensæth, Juss-Buss

Universitetet i Oslo

UiO : Det juridiske fakultet

Melanie Hack

– Absolutte aldersgrenser er diskriminerende

Eldre blir stadig yngre, og mentale og fysiske evner går sjeldent ut på dato. Derfor kan absolutte aldersgrenser i arbeidslivet ikke lenger forsvares, argumenterer Melanie Hack i sin doktorgradsavhandling.

Av Jorunn Kanestrøm, UiO

Melanie Hack (Foto: Bärbel Miebach)

Mange av oss vil holde oss friske fysisk og mentalt langt inn i alderdommen. Hvorfor skal det da være en absolutt aldersgrense for når vi må slutte i jobben? Juristen Melanie Regine Hack har skrevet doktorgrad om aldersgrensers plass i arbeidslivet i lys av juridisk og medisinsk forskning, økonomisk teori m.m. Hun mener at det er særlig vanskelig å finne gode grunner for å opprette absolutte aldersgrenser for når eldre ikke får lov til å jobbe lenger.

– Ofte er det jo slik at aldersgrenser begrunnes med at folk rett og slett er for gamle til å være i arbeidslivet. Dette bygger på eldre teorier om at folk er for gamle fysisk og mentalt, og at aldring er en nedgang av ferdigheter. Men det er viktig at vi ser hen til aktuell forskning på dette området som sier det omvendte. Nemlig at man ikke kan se at aldring finner sted etter en gitt kronologisk alder, men at aldring er en individuell prosess. I lys av dette er det veldig vanskelig å opprettholde en aldersgrense som operer med en kronologisk alder, argumenterer forskeren.

Hack har gjennomført en juridisk analyse hvor hun analyserer diskriminerings-retten og arbeidsretten – og beskriver og sammenlikner lovene i Norge og Tyskland – i lys av europeisk rett. I tillegg har hun sett på forskningsfunn og teori om aldring og arbeidsliv andre har gjort innen andre fagdisipliner, der iblant innen økonomi, medisin og psykologi.

– Når jurister ser på aldersgrenser i arbeidslivet og analyserer disse, må de ta hensyn til andre fagfelt en bare jussen. I fortiden har de ikke gjort det. På grunn av dette har jeg valgt å bruke en tverrfaglig metode, gjennom også å ta hensyn til medisinsk og psykologisk forskning som er opptatt av å forstå menneskets aldring i samspill med miljøet rundt. Såkalt «geronto-psykologisk» forskning. Videre er det nødvendig å ta hensyn til arbeidsmarkedet og økonomiske og samfunnsøkonomiske fakta når aldersgrenser skal vurderes. Samt endringer i alderssammensetningen i befolkningen, sier hun.

I Norge har vi i dag en alminnelig aldersgrense på 70 år, den såkalte 70-årsgrensen, men regjeringen har bestemt at den skal heves til 72 år. I tillegg finnes det særaldersgrenser for piloter og leger m.fl. Hack mener det først og fremst er alminnelige aldersgrenser det er vanskeligst å forsvare i 2015.

– De fleste eldre arbeidstakere er i arbeidssituasjoner hvor det i liten grad er sannsynlig at prestasjonsnivået blir preget av aldersprosessen. Medisinsk forskning på eldres funksjonsnivå har vist at en betydelig nedgang av ferdigheter først kan påvises generelt etter fylte 80 år. Men her er det selvsagt store individuelle forskjeller. Noen kan bli gamle allerede som 40-åringer. Derfor er det viktig å få til et samspill mellom utviklingen av lovverket og forskning på menneskets aldring i miljøet de inngår i.

– Å benytte absolutte aldersgrenser for alle er diskriminerende fordi slike absolutte grenser baserer seg på kronologisk alder, og ikke på den enkeltes funksjonsevne. En slik generell praksis kan ikke lenger forsvares, hevder Hack.

Dette gjelder både med hensyn til spesielle og alminnelige aldersgrenser.

– Det er mange myter og stereotypiske oppfatninger av eldre blant arbeidsgivere. Det er ikke uvanlig med store avvik mellom arbeidsgiveres holdninger til og behandling av eldre arbeidstakere på den ene siden, og de eldres reelle arbeidsevne og potensiale i arbeidslivet på den andre.

Hack berømmer Norge for å ha satt en relativt høy alminnelig aldersgrense på 72 år. Hun mener likevel den bør oppheves ettersom Norge står foran store endringer i alderssammen-

setningen i befolkningen i årene som kommer, og allerede har vært igjennom en pensjonsreform som sier at folk som har lyst til å jobbe lenger skal få gjøre det. Det er også det norske samfunnet avhengig av, sier hun.

– Overgangen fra jobb til pensjon bør heller være preget av fleksibilitet, og ikke styres ut i fra aldersgrenser. Døren til arbeidsplassen stenges jo ved absolutte grenser. Vi må heller åpne døren igjen og finne veien gjennom den sammen.

Tradisjonelt har vi forholdt oss til tre generasjoner i samfunnet: barn, voksne og gamle. I dagens samfunn har vi nå fem generasjoner, med tjue år mellom hver. Fordi folk lever lengre og blir eldre, har vi nesten to generasjoner som befinner seg i pensjon (65- åringene og 85- åringene). De to første generasjonene (5-åringene og 25-åringene) er i barnehage eller utdanning. Det fødes forholdsvis få barn mens gruppen eldre øker. Den ene generasjonen som står midt i arbeidslivet må sørge for nesten to generasjoner som er i permisjon, forteller Hack.

– Tidlige pensjoner bidrar til at mange produktive år i arbeidslivet går tapt, noe som koster samfunnet dyrt og legger press på pensjonssystemet. Å ha flere i jobb lenger vil jo også bidra til å stabilisere det norske pensjonssystemet. Vi skulle være takknemlige for alle som har lyst til å jobbe, i stedet for å ekskludere dem. Også yngre arbeidstakere kan tjene på å komme i kontakt med eldre, ikke minst for å utveksle kunnskap og ekspertise. Det bør ses som positivt for arbeidsgivere å ha en slik ressurs som eldre arbeidstakere er, og de bør bruke dem aktivt heller enn å avvise dem, som er uforsvarlig, mener forskeren.

– Juridisk sett handler dette om en avveining mellom retten til ikke å bli diskriminert på grunn av alder, og retten til å arbeide, kontra arbeidsgivers interesser som kan handle om sikkerhet, økonomiske hensyn m.m. Hvordan dette kan løses i praksis på en god måte som ivaretar både arbeidstakeres og arbeidsgiveres interesser bør det forskes mer på, mener Hack.

Aldersdiskriminering er forbudt i arbeidslivet i Norge i dag. Men aldersdiskriminering skjer også utenfor arbeidslivet, påpeker Hack. I Norge i dag mangler det juridiske verktøy som beskytter mennesker mot diskriminering på grunn av alder utenfor arbeidslivet.

– Eldre mennesker kan i dag oppleve å bli diskriminert ved behov for medisinske tjenester, i forsikringsbransjen, ved behov for banktjenester og i helse- og omsorgssektoren. I et aldrende samfunn er dette ikke en tilstand som ivaretar menneskets verdighet, og det er en tilstand vi ikke burde ha.

Barne- og likestillingsdepartementet vurderer nå å innføre et forbud i lovverket mot diskriminering på bakgrunn av alder også utenfor arbeidslivet. Dette er viktig, mener Hack.

– Jeg oppfordrer i avhandlingen min til at samfunnet må ta aldersdiskrimineringsforbudet på alvor. Dette gjelder både i og utenfor arbeidslivet. Hvis ikke blir lovverket en tannløs tiger. Norge kan bli en rollemodell for andre land i Europa ved å innføre et slikt påbud også utenfor arbeidslivet, mener Hack.

Melanie Hack forsvarte sin avhandling for graden Ph.d: Taking age equality seriously: The example of mandatory retirement. A comparative legal analysis between Norway and Germany in light of Council Directive 2000/78/EC ved Institutt for privatrett ved Det juridiske fakultet, UiO, 11. jun. 2015.

Juristkontakt – magasinet for hele jus-Norge

Når du annonserer i Juristkontakt blir din annonse sett av cirka

20 000

Ring: 918 16 012 eller e-post: perolav@07.no

OSLO ADVOKAT-FELLESSKAP

Ledig kontor ved Oslo Tinghus

Søker advokat. Oslo Advokatfellesskap er et veletablert kontorfellesskap bestående av 22 advokater som dekker de fleste rettsområder. Advokatfellesskapet vektlegger god faglig utveksling og et godt sosialt miljø.

Vi holder til i hyggelige lokaler med rimelige felleskostnader og kan tilby sekretærhjelp. Sentralt beliggende og med kort gangavstand til tinghuset. Kom gjerne innom for en uformell samtale med oss. Konfidensialitet vil bli ivaretatt.

Oslo Advokatfellesskap,
St. Olavsgt. 28, 0166 Oslo.
Tlf. 23 32 64 00.

Kontakt advokat Karina Rankin
kr@advokatfellesskap.no eller
advokat Jan Andreas Onsager
advokat@onsager.org

10 år med gratis juridiske råd

En varm lørdag formiddag i september i 2006 deltok jeg på den aller første Juristdagen i regi av Juristforbundet. Over 20 medlemmer av forbundet sto på stand på Egertorget i Oslo, utstyrt med partytelt, lovsamlinger og ballonger. Studentorkesteret Corpsus Juris spilte så det ljomet, og flere velkjente jurister stilte opp i Juristdagens t-skjorte for å veilede publikum i juridiske spørsmål. Blant disse var daværende høyesterettsjustitiarius Carsten Smith, universitetsrektor Lucy Smith, justisminister Knut Storberget og advokat Tor Erling Staff.

Juristdagen ble en umiddelbar suksess, men for egen del greide jeg å gjøre meg upopulær i Advokatforeningen denne dagen. På forespørsel fra en journalist svarte jeg nemlig at et ektepar, som jeg hadde hjulpet med noen arvespørsmål, vel hadde spart noen tusen kroner på å snakke med meg istedenfor å oppsøke en advokat. Et lite gjennomtenkt svar som ble oppfattet som en brannfakkel i salærdebatten hos våre venner i Advokatforeningen.

Lørdag 19. september i år sto jeg igjen på stand på Juristdagen, den 10. i rekken, denne gangen på Mortensrud i Oslo. For ti år siden ble arrangementet holdt i 11 byer. Denne gangen hadde vi over 20 stands i alle deler av landet. Selv om kjendisdeltakelsen var mindre, sørget like dyktige og entusiastiske jurister fra både privat og offentlig sektor for at hundrevis av mennesker fikk svar på enkle juridiske spørsmål – eller fikk råd om hvor de kunne henvende seg dersom problemstillingen var for spesialisert eller komplisert til å kunne besvares der og da. I tillegg får juristene i møte med publikum anledning til å fortelle hva jurister kan, hvilke ulike steder de jobber og hva de bidrar med i samfunnet.

Intensjonen om å gjøre juristene mer synlig og vise hvor viktig rettsvitenskapelig kompetanse er i alle deler av samfunnet, kommer bl.a. fra et større prosjekt Juristforbundet gjennomførte for noen år tilbake. Her var målet å synliggjøre at juristene fyller langt flere yrker og oppgaver enn bare profesjonene dommer og advokat. Flere konkrete tiltak kom ut at dette prosjektet, bl.a. Juristdagen og Rettssikkerhetsprisen som begge har 10 års jubileum i år.

Svært mange av medlemmene våre har gjort en innsats på Juristdagen gjennom ti år. Jeg vil rette en spesiell takk til hver enkelt for at de ville bruke en lørdag på denne viktige oppgaven. Jeg er overbevist om at denne innsatsen har gjort mer for Juristforbundets og juristprofesjonens anseelse enn noe annet tiltak vi har gjennomført.

Denne typen vellykkede tiltak kommer ikke av seg selv. Det holder ikke kun med engasjerte medlemmer som stiller opp på fritiden. Det kreves også mye planlegging og hardt arbeid fra sekretariatet vårt, slik at Juristdagen kan bli en suksess. Vi er heldige som har dyktige og engasjerte ansatte i Juristforbundet, som gjør denne jobben med like stor entusiasme hvert eneste år.

Juristdagens 10 års jubileum er gjennomført, men det er ingen grunn til å hvile på laurbærene. Neste år er Norges Juristforbund 50 år, et jubileum vi ønsker skal stå i rettssikkerhetens tegn. Juristdagen vil også i forbindelse med dette jubileet bli en viktig arena for å synliggjøre betydningen av jurister og juridisk kompetanse.

Målet må være at Juristdagen fortsetter å vokse og å utvikle seg. Jeg har allerede begynt å glede meg til 15 års jubileet i 2020.

Her finner du både de juridiske fagartiklene og meningsytringer / debatt om jus, politikk og samfunn. Juristkontakt oppfordrer alle lesere til å delta. Enten du ønsker å dele en fagartikkel med andre eller du har en mening å ytre. Både små og store temaer er interessante. Send gjerne med et foto av deg selv. Juristkontakt tar forbehold om at svært lange innlegg må forkortes.

Innlegg sendes med e-post til omg@jus.no

Varslere

Juristforbundet har fått en god anledning til gå foran og vise at forbundet forstår ytringsfrihet i praksis

Ytring om varsling

Av Eivind Tesaker

Norges Juristforbund driver selvransakelse etter varslersaken i Hordaland. Det er bra. To politijurister i Hordaland politidistrikt meldte seg ut av Juristforbundet for å få nødvendig fagforeningsstøtte. Samtidig viser president Curt A. Liers kommentar i Juristkontakt 6/2015 at forbundet fortsatt har en lang vei å gå.

Blant annet ser det ut til at Curt A. Lier mener etterfølgende gransking helst bør fokusere på kollektive feil heller enn enkeltpersoner. Og han mener granskingsinstituttet legger til rette for en uheldig jakt på feil, og helst alvorlige feil. Liers kommentar er knyttet til Monika-saken, men ser samtidig ut som en generell bekymring for fokus på feil og personer.

Jeg tror Curt A. Lier begynner i feil ende. Han fremstår som en leder som er vant til å forsvare ledere, men som har glemt at utgangspunktet for lederens rolle er ansvar. I staten har lederen ikke bare ansvar for seg selv, sine ansatte og sin virksomhet, men også på vegne av det norske fellesskap.

– Det personlige ansvaret bør ikke utvannes ved at det gjøres kollektivt, skriver Eivind Tesaker.

Problemet med å gjøre ansvar kollektivt, som Curt A Lier ser ut til å ønske, er at alle da blir enige. Alle er enige om at vi alltid vil gjøre feil, og at vi alltid kan bli bedre. Fordelen med å gjøre ansvaret individuelt er at vi får en konkret og individuell meningsbrytning, som ender med at noen kan lære av å ha gjort en feil, og lære av å måtte erkjenne det. Denne individuelle meningsbrytingen og erkjennelsesprosessen er Grunnlovens metode for å sikre kvalitet og sunn utvikling i det norske samfunnet. Ikke minst i statsforvaltningen.

Grunnloven § 100 sier at ytringsfrihetens begrunnelse er sannhetssøken, demokrati og individets frie meningsdannelse. Det er derfor frimodige ytringer om statsstyret og hvilken som helst annen gjenstand er tillatt for enhver.

Ytringsfrihet og varsling skal hindre misbruk av makt og bidra til at feil blir korrigert. Dersom den enkelte leder skal kunne si at kritikk ikke må rettes mot meg, men mot systemet, uthules ytringsfriheten, og demokratiet svekkes.

Det er viktig å skille mellom sak og person. Kritikk skal ikke ta personen som person, men kritisere personens måte å løse saken på. Uenighet om sak, vil alltid være en uenighet mellom personer. Og ledere og ansatte i staten har et personlig ansvar for hvordan de løser sine saker. Det personlige ansvaret bør ikke utvannes ved at det gjøres kollektivt.

Stortinget forsterket i 2004 ansattes ytringsfrihet gjennom endringer i Grunnloven § 100. I forarbeidene til endringen skriver Justisdepartementet på side 109 i St.meld. nr. 26 (2003-2004):

Arbeidsgivere må lære seg toleranse for uenighet og kritikk – styrke sin «dannelse» – og lære seg å bruke motinnlegg og korrigerende ytringer som viktigste virkemiddel, fremfor arbeidsrettslige tiltak mot den ansatte.

Robin Schaefer burde aldri blitt en varsler. Politiets ledere i Hordaland burde tatt i mot hans innspill med takk, og forbedret sin egen etterforskning. Og Juristforbundets medlemmer bør aldri igjen måtte melde overgang til annen fagforening for få den bistand og støtte de trenger når de praktiserer Grunnloven og Stortingets bestemmelser.

Alle statsansatte har et personlig ansvar for å forstå at oppriktig kritikk er en grunnlovshjemlet gave til forbedring, som skal tas på alvor. Kritikk, ytring og varsling bør ikke oppfattes som en personlig trussel, men som et middel til å løse statsansattes profesjonelle roller i staten bedre. De fleste feil kan tilgis og glemmes, bare de erkjennes. Når kritikk blir et problem fordi den ødelegger den gode interne stemningen, eller truer den statsansattes eget selvbilde, svekkes staten og demokratiet. En positiv holdning til kritikk og reell meningsbrytning krever kunnskap og demokratiforståelse hos alle statsansatte. Også ledere.

Derfor bør Juristforbundets president være klarere på at lederansvaret er et personlig ansvar og ikke et kollektivt ansvar. Kritiske ytringer er ofte best når de er konkrete og retter seg mot den enkelte sak og beslutning, og ikke mot systemer og verden generelt. Juristforbundets president bør fortelle forbundets medlemmer at feil gjøres av personer, men at feil, når de erkjennes, kan gi læring for den enkelte, for arbeidsplassen og for samfunnet.

Juristforbundet har fått en god anledning til gå foran og vise at forbundet forstår ytringsfrihet i praksis. I stedet for at forbundets president bruker anledningen til å bekymre seg for granskningsinstituttet og etterspørre mer kollektivisering av lederes ansvar i staten, bør Curt A. Lier høyt og tydelig beklage at Robin Schaefer måtte bli en varsler og to av forbundets medlemmer måtte melde seg ut for å få nødvendig fagforeningsstøtte.

Monika-saken

I kjølvannet av Monika-saken

Av Per Eirik Vigmostad-Olsen, statsadvokat v/ Riksadvokatembetet

Curt A. Lier skriver i Juristkontakt nr. 6 for 2015 at riksadvokaten har måtte tåle sterk kritikk for ikke å kunne reglene om varsling godt nok. Han sikter til advokatfirmaet Wiersholms undersøkelsesrapport om arbeidsgivers håndtering av Robin Schaefers varsling i «Monika-saken», fremlagt 25. juni i år, og formodentlig også til uttalelser fra advokat Jan Fougner til media i forbindelse med fremleggelsen. Riksadvokaten finner det nødvendig å presisere vår rolle i den delen av «Monika-saken» som omhandler Hordaland politidistrikts håndtering av Robin Schaefers varsling.

Som kjent satte riksadvokaten i oktober 2014 ned en arbeidsgruppe som skulle undersøke etterforskingen og den påtalemessige behandlingen av Monika-saken i et læringsperspektiv. Arbeidsgruppen, som ble ledet av førstestatsadvokat Bjørn Soknes, la frem sine vurderinger i februar i år. Arbeidsgruppen hadde ikke med noen representant fra Riksadvokatembetet, noe som var et bevisst utslag av et ønske om at det øverste nivå innenfor Den høyere påtalemyndighet skulle kunne foreta en selvstendig vurdering av arbeidsgruppens rapport. Som kjent består Den høyere påtalemyndighet av to nivåer – statsadvokatene ved embetsdistriktene og riksadvokaten sentralt.

I mandatet til arbeidsgruppen ble det uttrykkelig avgrenset mot varslerproblematikken så langt denne ikke var av betydning for undersøkelsen av etterforskingen, og det ble presisert at politidistriktets generelle rutiner for varsling ikke skulle undersøkes. Arbeidsgruppen nevner i sin rapport at Schaefer sannsynligvis ikke kunne sies å ha en varslerstatus våren 2014, men har ikke foretatt noen nærmere vurdering av dette.

En finner herfra grunn til å understreke at riksadvokaten ikke har vurdert eller tatt stilling til spørsmål knyttet til varslerproblematikken. Wiersholms rapport må leses med disse presiseringer.

Rapporten fra arbeidsgruppen ledet av førstestatsadvokat Soknes er tatt til etterretning av riksadvokaten og vil bli fulgt opp i et læringsperspektiv.

– for hele jus-Norge

Du finner også Jobbmarkedet med stillingsutlysninger:

- Juristforbundet.no. Annonsene publiseres fortløpende.
- Juristforbundets nyhetsbrev ca. hver 14. dag.
- Juristkontakt.no. Annonsene publiseres fortløpende.

Her bestiller du stillingsannonsen

Annonsesjef Per-Olav Leth | 07 Media
E-post: perolav@07.no | Tlf: +47 918 16 012

Jobbmarkedet – for hele jus-Norge

Inntrøndelag tingrett

Inntrøndelag tingrett er en fullfaglig domstol for 11 kommuner i Nord-Trøndelag med i underkant av 100 000 innbyggere i rettskretsen. Inntrøndelag tingrett ledes av sorenskriver og har i tillegg 4 tingrettsdommere, 2 dommerfullmektiger og 11 saksbehandlere. Domstolen holder til i det nye og flotte tinghuset i Steinkjer. Tinghuset huser også Nord-Trøndelag jordskifterett med 8 medarbeidere. Nærmere informasjon om domstolene finnes på www.domstol.no

Dommerfullmektig

Inntrøndelag tingrett har ledig stilling som dommerfullmektig fra februar 2016.

For nærmere informasjon om domstolen og fullstendig utlysningstekst se jobbnorge.no ID: 117415 eller domstol.no.

Opplysninger fås ved henvendelse til sorenskriver Ivar K. Iversen på telefon 74 19 94 02, eller dommerfullmektig Toril Andersson på telefon 74 19 94 23.

Søknadsfrist mandag 12. oktober 2015.

Jobbnorge.no

Juristkontakt – magasinet for hele jus-Norge

Når du annonserer i Juristkontakt blir din annonse sett av cirka

20 000

Ring: 918 16 012 eller e-post: perolav@07.no

Gjennom den selvstendige stillingen og den høye faglige kvaliteten er domstolene samfunnets fremste konfliktsløsningsorganer.

DOMSTOL ADMINISTRASJONEN

Ledige dommerembeter

- **Embete som lagdommer ved Frostating lagmannsrett**
- **Konstitusjon som sorenskriver ved Nordre Vestfold tingrett**
- **Tre, eventuelt fire embeter som tingrettsdommer ved Oslo tingrett**

Fullstendig utlysing, med blant annet kontaktinformasjon på: **www.jobbnorge.no** og **www.domstol.no/innstillingsradet**

Søknadsfrist: 14. oktober 2015

Jobbnorge.no

Skanska er et av verdens ledende prosjektutvikler- og entreprenørkonsern. Vi har ekspertise innen bygg og anlegg, utvikling av kommersielle lokaler, boliger og prosjekter i offentlig-privat samarbeid. Konsernet har i dag ca. 60 000 ansatte i utvalgte hjemmemarkeder i Europa og USA

Har du erfaring fra juridisk HR-arbeid?

Vi søker arbeidsrettsadvokat. Som advokat i Skanska Norge vil du ha det juridiske fagansvaret innen arbeidsrett, og blir den som følger opp en juridisk personalpolicy på tvers av konsernets datterselskaper. Du vil sitte sentralt plassert i Skanska sin HR avdeling, jobbe tett med juridisk avdeling, og støtte ledere og HR medarbeidere innen juridiske spørsmål.

Søknadsfrist er 11. oktober. For mer informasjon, se skanska.no/jobb.
Kontakt HR-direktør Linda Kayser, tlf. 957 92 501 eller
Rekrutteringssjef Christian Scheen, tlf. 976 53 231.

SKANSKA

Juristkontakt – magasinet for hele jus-Norge

Neste utgave av Juristkontakt kommer 4. november.

Annonsefrist 23. oktober

Ring: 918 16 012 eller
e-post: perolav@07.no

Dommerfullmektig

Drammen tingrett er en fullfaglig domstol med 10 dommere, 4 dommerfullmektiger, administrasjonssjef og ca 17 saksbehandlerstillinger. Drammen tingrett holder til i lokaler sentralt i Drammen sentrum. I tillegg til Drammen består rettskretsen av kommunene Lier, Røyken, Hurum, Sande og Svelvik.

Det er ledig en stilling som dommerfullmektig ved Drammen tingrett. Stillingen er ledig fra 1. januar 2016.

Dommerfullmektiger i Drammen kan påregne en travel hverdag med spennende oppgaver. Alle dommerfullmektiger får raskt full saksporteføljе, og de behandler i hovedsak de samme typer saker som embetsdommerne.

Begynnerlønn for dommerfullmektigene er lønnstrinn 54. Dette tilsvarer pr i dag kr. 459.700,- i brutto årslønn. Fra dette trekkes 2% til Statens Pensjonskasse. Lønnsutvikling vil skje i henhold til gjeldende dommerfullmektigavtale.

Opplysninger fra strafferegisteret vil bli innhentet for aktuelle søkere.

Nærmere opplysninger fås ved henvendelse til sorenskriver Kristin Kjelland-Mørdre (32 21 16 36) eller administrasjonssjef Anne Fossan (32 21 16 04).

Søknad med CV og vitnemål/attester sendes til *drammen.tingrett@domstol.no* **innen 16. oktober 2015.**

Oslo kommune
Kommuneadvokaten

Advokat/advokatfullmektig

Kommuneadvokaten i Oslo har ledig én fast stilling og ett vikariat, foreløpig med varighet til november 2016 som advokat/advokatfullmektig. Eventuelle interne opprykk kan medføre at vikariatet blir kortere. Tiltredelse etter avtale.

For fullstendig utlysning se **www.jucan.no**

Elektronisk søknad med kopi av vitnemål og attester sendes via samme adresse.

Kontaktpersoner: Kommuneadvokat Hanne Harlem (tlf. nr. 995 41 953) eller konstituert assisterende kommuneadvokat Irene Sogn (tlf. nr. 920 55 672)

Council of Europe
Conseil de l'Europe

Help deliver the case law to advance Human Rights across Europe

Lawyers – Norway (Grade A1/A2)
Strasbourg, France

Based in Strasbourg, France, the Council of Europe brings together 47 member states to protect and promote human rights, democracy and the rule of law throughout Europe and beyond.

Case lawyers

Managing a number of important cases in accordance with the European Convention on Human Rights, you will examine and process applications, prepare files for examination by the Judge-rapporteur, make presentations at Court and draft judgments and decisions. At the same time, you will undertake detailed research into case law and constitutional law and disseminate developments to wide-ranging audiences, so this is an exceptionally stimulating and involving legal challenge.

Lawyers for execution of judgments

Taking ownership of cases and friendly settlements submitted to the Committee of Ministers, you will take steps to prevent similar violations and give full effect to applicants' rights. This will involve corresponding with Permanent Representations, Government agents, national bodies, NGOs and human rights institutes, participating in high profile meetings and forums, and preparing documents, summaries, studies and reports for diverse audiences.

For both positions, we require ambitious, capable lawyers with degrees gained in Norway plus some post-qualifying experience. Needless to say, you will be passionate about human rights, knowledgeable regarding constitutional and international law, and familiar with the Convention system and case law within the European Court of Human Rights. Equally importantly, you should be fully fluent in Norwegian and either English or French, as the case files you consider and the documents you draft will be in one of the latter two languages.

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Applications should be made in English or French using the Council of Europe online application system at **www.coe.int/jobs** before the deadline of **12 October 2015.**

ADVOKATENE PÅ STORKAIA
SKÅLTVEIT KVANDE BARMAN MERINGEN

Vi søker

Advokat/advokatfullmektig

fortrinnsvis med erfaring. Nyutdannede og advokater med egen portefølje kan søke.

Vi holder til i sentrale lokaler på Storkaia i Kristiansund.

Nærmere opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til advokatkontoret ved Magnhild Pape Meringen eller Geir Kvande på telefon 71 58 73 30.

Skriftlig søknad med vitnemål og referanser sendes vårt kontor **innen 14. oktober 2015.**

Advokatene på Storkaia består av syv advokater med allsidig bakgrunn og solid kompetanse. Innen næringslivet, det offentlige og privatpersoner fremstår vårt kontor som en komplett juridisk rådgiver.

Advokatene på Storkaia DA
Knut Siems gate 5
6509 Kristiansund
post@advokat-kristiansund.no
www.advokat-kristiansund.no

Den høyere påtalemyndighet

Fast embete som førstestatsadvokat/avdelingsleder ved Oslo statsadvokatembeter

Den høyere påtalemyndighet består av Riksadvokatembetet, 10 regionale og ett nasjonalt statsadvokatembete, samt statsadvokatene ved Økokrim. Vår etat har omkring 174 ansatte, hvorav 104 er statsadvokater. I tillegg er det 19 statsadvokater ved Økokrim. Den distriktsvise organisering av vår etat er nå under vurdering med utgangspunkt i politireformen.

Riksadvokaten og statsadvokatene har den overordnede faglige ledelse av straffesaksbehandlingen i politidistriktene. Den høyere påtalemyndighet skal gjennom sin fagledelse av politiet og egen straffesaksbehandling bidra til å redusere kriminaliteten i Norge.

Det administrative ansvaret for Den høyere påtalemyndighet tilligger riksadvokaten, og her avgjøres også spørsmål om tiltale i de alvorligste straffesakene fra hele landet.

Sentrale oppgaver for de regionale statsadvokatene er å avgjøre tiltalespørsmål, behandle klagesaker, aktorere straffesaker for alle rettsinstanser – inkludert Norges Høyesterett – og utøve fagledelse overfor politiet.

Arbeidet i vår etat er meningsfullt, krevende, selvstendig og ivaretar et viktig samfunnsoppdrag. Det stilles høye krav til faglig dyktighet, integritet og samarbeidsevner.

Ved Oslo statsadvokatembeter er det ledig ett fast embete som førstestatsadvokat/ avdelingsleder *fra ca. 1. desember 2015.*

Oslo statsadvokatembeter ledes av en førstestatsadvokat/embetsleder og er organisert i tre avdelinger som hver ledes av en førstestatsadvokat/avdelingsleder. Førstestatsadvokaten/avdelingslederen har personalansvar for statsadvokatene i egen avdeling, og inngår som medlem av embetets ledergruppe.

Oslo statsadvokatembeters embetskrets omfatter for tiden Asker og Bærum, Follo, Nordre Buskerud, Søndre Buskerud, Romerike, Østfold og Oslo politidistrikter og dekker Oslo, Akershus, Buskerud og Østfold fylker. Etter ikrafttredelsen av Nærpolitireformen den 1. januar 2016 må det påregnes endringer i embetskretsen. Oslo statsadvokatembeters kontorer er sentralt plassert i Oslo.

Ved et eventuelt internt opprykk som førstestatsadvokat/avdelingsleder, vil det bli ledig ett fast embete, eventuelt en konstitusjon, som statsadvokat i Oslo.

Søkere må ha juridisk embetseksamen eller master i rettsvitenskap, og det stilles høye krav til egnethet, faglig dyktighet, lederegenskaper, samarbeidsevner og integritet. Tilfredsstillende vandel forutsettes. CV med attester og vitnemål skal følge søknaden, og det bes opplyst om man behersker begge målformer. Søkerne vil bli ført opp på offentlig søkerliste, og det kan bli innhentet politiattest.

Det er et mål at den statlige arbeidsstyrken – og ledergruppen ved Oslo statsadvokatembeter – i størst mulig grad er sammensatt slik at den samsvarer med befolkningen ellers i samfunnet hva gjelder kjønn og etnisk opprinnelse. Ved ellers tilnærmet like kvalifikasjoner vil en kvinnelig søker bli foretrukket. Den som ansettes må være norsk statsborger og kunne sikkerhetsklareres.

Stilling som førstestatsadvokat/avdelingsleder lønnes i dag i ltr. 88 i statens regulativ, faste statsadvokatstillinger i ltr. 83 og konstitusjoner som statsadvokat i ltr. 80. For særlig kvalifiserte søkere kan det være aktuelt å tilby høyere lønn. Lønnen forventes justert i løpet av høsten inneværende år. Det trekkes pensjonsinnskudd.

Spørsmål om stillingene kan rettes til førstestatsadvokatene Jørn Sigurd Maurud eller Morten Yggeseth på telefon 22 98 13 00. Søknad med CV, attester og vitnemål legges inn på: www.jobbnorge.no (ID 117491). Det bes oppgitt om søknaden gjelder både førstestatsadvokatstillingen og eventuelt ledig embete som statsadvokat eller en konstitusjon som statsadvokat.

Søknadsfrist er 15. oktober 2015.

NORGES HØYESTERETT

Høyesterett er landets øverste domstol og har som hovedoppgave å arbeide for rettsenhet, rettsavklaring og rettsutvikling. Høyesterett har en juridisk utredningsenhet, hvor du får

- *spennende juridiske arbeidsoppgaver innenfor et bredt saksfelt*
- *mulighet til faglig fordyping med fokus på kvalitet*
- *arbeide for noen av landets fremste jurister*
- *unik praksis for enhver juridisk stilling og videre karriere*
- *jobbe i et godt og trivelig miljø*

UTREDERE I HØYESTERETT

I juridisk utredningsenhet er det ledig to til tre vikariater som utreder i ett år, med mulighet for forlengelse og for senere tilsetting i åremål på syv år.

Juridisk utredningsenhet består av 20 utredere i tillegg til leder, to nestledere og to protokollsekretærer. Enheten arbeider både for Høyesteretts ankeutvalg og for avdelingene i Høyesterett med prosessuelle og materielle spørsmål i saker fra alle rettsområder innen privatrett, offentlig rett og strafferett. Ved anke over dom tar utredningen for ankeutvalget sikte på å avklare om saken reiser prinsipielle spørsmål som bør behandles av Høyesterett. Anke over kjennelse og beslutning blir utredet med sikte på at ankeutvalget skal treffe en endelig avgjørelse i saken. I saker hvor det er gitt samtykke til ankebehandling, bistår utrederne under saksforberedelsen og i forbindelse med selve anke-forhandlingen. I tillegg har utredningsenheten oppdrag for justitiarius, dommerne og direktøren.

Stillingen som utreder krever svært gode juridiske kvalifikasjoner, herunder meget gode eksamensresultater. Det vil bli lagt vekt på evne til å kombinere grundighet og effektivitet, på god skriftlig fremstillingsevne og på samarbeidsevner. Gode engelskkunnskaper er en fordel. Nyutdannede jurister kan også søke.

Praksis som utreder i mer enn to år er godkjent som praksis til advokatbevilling.

Stillingen som utreder er plassert fra lønnstrinn 50 til 80 (1434 rådgiver/1364 seniorrådgiver), alt etter kvalifikasjoner. Arbeidstiden følger normalarbeidstiden i staten.

Det er et personalpolitisk mål at arbeidsstaben skal gjenspeile befolkningssammensetningen generelt – også når det gjelder kjønn og kulturelt mangfold.

Det gjøres oppmerksom på at opplysninger om søkeren kan bli gjort offentlige selv om søkeren har bedt om ikke å bli ført opp på søkerlisten, jf. offentleglova § 25 andre ledd.

Nærmere opplysninger om stillingene kan fås ved henvendelse til utredningsleder Øistein Aamodt, nestleder Birthe Aspehaug Buset eller nestleder Chirsti Erichsen Hurlen på telefon 22 03 59 00.

Søknadsfristen er onsdag 21. oktober 2015. Søknaden sendes elektronisk via *www.jobbnorge.no*

Nytt om navn

Ansettelser og utnevnelser

Andersen, Erling Løken, daglig leder, Omega Media AS
Arnesen, Haakon Rognsaa, førstekonsulent, Utlendingsdirektoratet
Bagstevold, Vegard Østlid, seniorskattejurist, Skatteetaten
Begby, Haakon Stauri, byggesaksbehandler, Luster kommune
Bendiksen, Bjørn-Ivar, dommerfullmektig, Nord-Troms tingrett
Birkelund, Kjell-Rune, advokat, Landkreditt Bank AS
Boldvik, Linda, rådgiver, Fylkesmannen i Buskerud
Brovoll, Victoria Celine, advokatfullmektig, Advokatfirmaet Wiersholm AS
Brønstad, Ruth Ingrid, tingrettsdommer, Tønsberg tingrett
Eide, Linn Eva, rådgiver. Fylkesmannen i Troms
Ellingsen, Tora, advokatfullmektig, Advokatfirmaet Rekve, Pleym & Co da
Eriksen, Caroline, advokatfullmektig, Kvale Advokatfirma DA
Eriksen, Guri Kristin Hjallen, advokatfullmektig, Kyllingstad Kleveland Advokatfirma DA
Finsæther, Silje Marie, advokatfullmektig, VIVE Advokater AS
Gravermoen, Anne Britt, dommerfullmektig, Halden tingrett
Grini, Carina, utleggsfullmektig, Namsfogden i Oslo
Hagen, Christina Sve, førstekonsulent, Namsfogden i Oslo
Halvorsen, Linn Tordal, juridisk utreder, Gulating lagmannsrett
Hegna, Jeanette Westlund, dommerfullmektig, Nedre Romerike tingrett
Helland, Mette Enoksen, group head of tax, Akastor AS
Humlen, Nadin Askeland, advokatfullmektig, Humlen & Rieber-Mohn advokater
Isberg, Tanja, juridisk rådgiver, Fylkesmannen i Rogaland
Johansen, Ida Helene R, rådgiver, Larvik kommune
Johansen, Ståle Lund, advokat, Larvikadvokatene
Kjensmo, Hilde, førstekonsulent, Sivilombudsmannen
Kjølberg, Solveig, seniorrådgiver, Jernbaneverket
Leistad, Markus Kyrre, konstituert tingrettsdommer, Nord-Troms tingrett
Lindgren, Liv-Torill Hellevang, advokatfullmektig, Advokatfirmaet Hammervoll Pind da
Lønnum, Kyrre, advokatfullmektig, Advokat Camilla Hagen AS
Løtveit, Bjørn, Stipendiat, Universitetet i Tromsø – Det helsevitenskapelige fakultet
Magnussen, Heidi, advokatfullmektig, Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA
Magnusson, Henrik, sekretariatsleder, Stortinget, EOS-utvalget
Marre, Mette Riise, advokatfullmektig, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS
Michaeli, Jonatan, førstekonsulent, Sivilombudsmannen
Mojlanen, Stian Pedersen, skattejurist, Skatteetaten
Sandberg, Ingrid Klokk, dommerfullmektig, Oslo tingrett
Solhaug, Kjetil Gaustad, politifullmektig, Rogaland politidistrikt
Steinnes, Tone Hau, seniorrådgiver, Fylkesmannen i Buskerud
Stokkan, Martin, rådgiver, Direktoratet for Arbeidstilsynet, Trondheim
Storesund, Beate, seniorrådgiver, Fylkesmannen i Vestfold
Sveen, Frederik, advokatfullmektig, Advokatfirmaet Selmer DA
Taugbøl, Kaja, skadeoppgjørskonsulent, NEMI Forsikring ASA
Tollehaug, Inger Anita, advokatfullmektig, HELP Forsikring AS
Tuseth, Gunhild Dalaker, avdelingsdirektør, Fylkesmannen i Buskerud
Westrum, Marthe Lillegård, jurist, Elverum kommune
Whist, Jon Ole, forhandlingssjef, Norges Farmaceutiske Forening
Øiestad, Kjell, country manager, JUC

Nye medlemmer i Juristforbundet

Ausland, Malene Rydjord, sponsor-prosjektleder, Konsulent Malene Rydjord Ausland
Børtveit, Madelaine Agdestein, advokatfullmektig, Advokat Siri Øvstebø AS
Furustøl, Tone Margrethe Bærland, saksbehandler, Lindås kommune
Gabrielsen, Gard Olav, advokatfullmektig, HELP Forsikring AS
Magnusson, Henrik, sekretariatsleder, Stortinget, EOS-utvalget
Sæter, Kine Paola, eiendomsforvalter, Orkdal kommune

Nye studentmedlemmer i Juristforbundet

Aalaei, Yasaman, Universitetet i Oslo
Akerø, Henriette Hope, Universitetet i Bergen
Amundsen, Marte Eide, Universitetet i Bergen
Andenæs, Agnes, Universitetet i Oslo
Andersen, John Nils, Universitetet i Tromsø
Andresen, Sarah Haugvad, Universitetet i Oslo
Anfindsen, Eirin, Universitetet i Oslo
Antonsson, Daniel Smari, Universitetet I Stavanger
Arnstad, Martin, Universitetet i Stavanger
Arntsen, Anna Regine, Universitetet i Bergen
Arthur, Amber Ingelin, Universitetet i Oslo
Asplin, Elling Johan Fossheim, Universitetet i Oslo
Astvaldsdottir, Asdis Osk, Universitetet i Agder
Bach-Gansmo, Katrine, Universitetet i Oslo
Bakken, Ine, Universitetet i Bergen
Bakken, Marie, Universitetet i Bergen
Berg, Benedikte, Universitetet i Agder
Berg, Julia Josephine, Universitetet i Bergen
Bergholt, Odin, Universitetet i Bergen
Bernhardsen, Caroline, Universitetet i Oslo
Berntsen, Karoline Oppen, Universitetet i Oslo
Berntzen, Marie Stenhammer, Universitetet i Tromsø
Birkeland, Marianne, Universitetet i Tromsø
Bjørgve, Thomas, Universitetet i Tromsø
Bjørn-Nielsen, Ingvild, Universitetet i Stavanger
Bjørnstad, Phillip, Universitetet i Oslo
Bjørnå, Camilla Møllersen, Universitetet i Tromsø
Blegen, Maja Maria, Universitetet i Oslo
Blom, Marita, Høgskolen i Lillehammer
Blom, Sturla Eknes, Universitetet i Oslo
Borgen, Victoria, Universitetet i Oslo
Braanaas, Mari, Universitetet i Bergen
Bratland, Martha C., Universitetet i Tromsø
Brattvoll, Hedda Emilie, Universitetet i Bergen
Bringsjord, Thea Isadal, Universitetet i Oslo
Broch, Sofie Eline Tenstad, Universitetet i Bergen
Brun, Fredrik Roald, Universitetet i Tromsø
By, Live Marte, Universitetet i Tromsø
Bygholm, Sanne Kjær, Universitetet i Oslo
Carlsen, Lise, Universitetet i Bergen
Cederkvist, Christian Arnegård, Universitetet i Oslo
Chahian, Nazanin, Universitetet i Oslo
Christiansen, Erik, Universitetet i Oslo
Clemetsen, Matilde, Universitetet i Oslo
Dahl, Karoline, Universitetet i Tromsø
Dahl, Vilde Kristine, Universitetet i Oslo
Dahle, Lina Henriette, Universitetet i Tromsø
Daimin, Jacob, Universitetet i Oslo
Danielsen, Katrine Birgitte, Universitetet i Tromsø
Dybvad, Nicolai Bryhn, Universitetet i Oslo
Dyrstad, Haley, Universitetet i Oslo
Edell, Thea W., Universitetet i Bergen
Eggesvik, Hanna Emilie, Universitetet i Bergen
Eikeland, Kristina, Universitetet i Oslo
Eilertsen, Bjørn Schultz, Universitetet i Tromsø
Eira, Elle Martine, Universitetet i Tromsø
Elnæs, Julie Hagen, Universitetet i Tromsø
Eng, Helene, Universitetet i Oslo
Erdal, Magnus, Universitetet i Bergen
Eriksen, Anine Eidspjeld, Universitetet i Oslo
Eriksen, Ingrid Breivik, Universitetet i Bergen
Eriksen, Silje Herheim, Universitetet i Bergen
Fanebust, Anja, Universitetet i Bergen
Fangel, Eline Hammerlund, Universitetet i Bergen
Fisketjønn, Stine, Universitetet i Oslo
Flaaten, Anders, Universitetet i Oslo
Flaglien, Tina Leikvoll, Universitetet i Oslo
Flateland, Linn, Universitetet i Agder
Flesland, Tommy Høyvik, Universitetet i Bergen
Flood, Marie Olga Giske, Universitetet i Bergen
Forbord, Ingjerd Rudsar, Universitetet i Oslo
Foshaug, Sofie Otneim, Universitetet i Tromsø
Friberg, Lise, Universitetet i Tromsø
Friis, Marie Wallace, Universitetet i Stavanger
Furre, Anja Bratlie, Universitetet i Tromsø
Færder, Malin Rapp, Universitetet i Oslo
Gaarden, Ingvild Emmelie Olsen, Universitetet i Tromsø
Gaarder, Charlotte Faye, Universitetet i Tromsø
Gabrielsen, Birthe Amalie, Universitetet i Tromsø
Gabrielsen, Julie Charlotte, Universitetet i Tromsø
Gamst, Amanda, Universitetet i Tromsø
Garcevic, Irvin, Universitetet i Oslo
Gedde-Dahl, Tobias Eirik, Universitetet i Tromsø
Ghebreweldi, Fnnan Zemichael, Universitetet i Oslo
Gholami, Anita, Universitetet i Oslo
Gjelstenli, Malin, Universitetet i Oslo
Gjerde, Jon Erik Ur, Universitetet i Bergen
Gjerdsbakk, Thale Cecilie Gautier, Universitetet i Bergen
Grave, Marte Arntsberg, Universitetet i Tromsø
Gregersen, Einar Abrahamsen, Universitetet i Oslo
Grødahl, Torbjørn Ingebrigtsen, Universitetet i Tromsø
Gudbrandsen, Oda E., Universitetet i Oslo
Gunnesdal, Caroline, Universitetet i Agder
Haaland, Joachim, Universitetet i Oslo
Habibija, Admir, Universitetet i Oslo
Hagelien, Camilla, Universitetet i Oslo
Hagen, Andrea, Universitetet i Bergen
Haldorsen, Silja, Universitetet i Tromsø
Halvorsen, Sigri, Universitetet i Tromsø
Hamrebø, Hans-Erik, Universitetet i Tromsø
Hansen, Anders Holberg, Universitetet i Tromsø
Hansen, Kristian, Universitetet i Bergen
Hansen, Linn-Kristine, Universitetet i Tromsø
Hansen, Sofie Normann, Universitetet i Oslo
Hanssen, Sara Marie, Universitetet i Tromsø
Hasfjord, Ingvild Kirkfell, Universitetet i Oslo
Hasler, Maria Louise, Universitetet i Oslo
Hauan, Thomas Bygnes, Universitetet i Tromsø
Hauge, Amalie Bråten, Universitetet i Stavanger
Hegre, Trine, Universitetet i Bergen
Heldal, Emilie Rein, Universitetet i Bergen
Hellesylt, Arne Børge, Universitetet i Oslo

Nytt om navn

Henningsen, Runar Engelstad, Universitetet i Tromsø
Hivand, Jens Andreas, Universitetet i Tromsø
Hjort, Bendik Hoff, Universitetet i Bergen
Hoel, Ingvild Kristine, Universitetet i Bergen
Holltrø, Embla Marthine, Universitetet i Agder
Holten, Sofie, Folkeuniversitetet Midt-Norge
Holtermann, Anna Emilie, Universitetet i Bergen
Hovde, Margrethe Tranøy, Universitetet i Bergen
Hundevadt, Andreas, Universitetet i Bergen
Husmo, Andrea, Universitetet i Tromsø
Hustvedt, Lina Eide, Universitetet i Bergen
Husum, Julie, Universitetet i Oslo
Hyld, Martin, Universitetet i Tromsø
Håland, Linn Tune, Universitetet i Agder
Indrelid, Ida Dybvik, Universitetet i Bergen
Ingalls, Angela Christine, Universitetet i Oslo
Ingebrigtsen, Dina Calligaro Ness, Universitetet i Bergen
Iversen, Charlotte P., Universitetet i Stavanger
Jagemann, Laura Camilla, Universitetet i Stavanger
Jenssen, Ida, Universitetet i Tromsø
Johansen, Julia Nordvang, Universitetet i Tromsø
Johansen, Markus Hagebakken, Universitetet i Tromsø
Johansen, Thomas Rudi, Universitetet i Tromsø
Johnsen, Elise, Universitetet i Bergen
Jonassen, Bjørk Gudmundsdottir, Universitetet i Bergen
Jonsson, Niklas, Universitetet i Tromsø
Jostad, Ingrid Nerseth, Universitetet i Oslo
Juberg, Vilde Holand, Universitetet i Bergen
Jæger, Markus Vigsnæs, Universitetet i Stavanger
Kaldal, Jørgen, Universitetet i Tromsø
Kallar, Hedda Marie, Universitetet i Bergen
Kanhaug, Hege, Universitetet i Oslo
Karlsen, Hallvard Bjørhovde, Universitetet i Oslo
Kaspersen, Tora, Universitetet i Tromsø
Keltie, Christiane, Universitetet i Bergen
Khadir, Avin, Høgskolen I Buskerud og Vestfold
Kjellesvik, Sandra Laberg, Universitetet i Stavanger
Klepp, Olve, Universitetet i Bergen
Kleppenes, Kamilla Hope, Universitetet i Bergen
Koberg, Tommy, Universitetet i Tromsø
Kolle, Oda Elisabeth, Universitetet i Oslo
Kolsaker, Henrik Tessem, Universitetet i Bergen
Krishnan, Siparuby Anita, Universitetet i Stavanger
Kristensen, Benjamin, Universitetet i Oslo
Kristiansen, Helene, Universitetet i Tromsø
Kristiansen, Kamilla R., Universitetet i Oslo
Kristoffersen, Henrik Thode, Universitetet i Oslo
Kristoffersen, Ida, Universitetet i Bergen
Kristoffersen, Lene Mari, Universitetet i Tromsø
Johansen, Mikkel Labahå, Universitetet i Tromsø
Lande, Emilie, Universitetet i Bergen
Langedahl, Vetle, Universitetet i Tromsø
Larsen, Johanne, Universitetet i Oslo
Laulund, Madeleine, Universitetet i Oslo
Lauvås, Christina, Universitetet i Oslo
Lavik, Idunn, Universitetet i Oslo
Laxaa, Kine Langeland, Universitetet i Bergen
Liberg, Amalie, Universitetet i Oslo
Lillemoen, Sarah, Universitetet i Bergen
Lindeberg, Lena, Universitetet i Tromsø
Lippestad, Karin, Universitetet i Bergen
Lofthus, Anne, Universitetet i Stavanger
Loganathan, Siyaamala, Universitetet i Oslo
Lowe, Oulay Sadia, Universitetet i Stavanger
Lunde, Amalie, Universitetet i Oslo
Lundeby, Caroline C., Universitetet i Oslo
Lundestad, Frida, Universitetet i Tromsø
Lundteigen, Steffen, Universitetet i Tromsø
Lunstøeng, Victoria, Universitetet i Oslo
Lyche, Hannah Amanda, Universitetet i Tromsø
Lydersen, Charlotte, Universitetet i Oslo
Lystrup, Ane Rake, Universitetet i Bergen
Løwehr, Kjersti, Universitetet i Bergen
Malnes, Marie Helene, Universitetet i Bergen
Mamelund, Kristin, Universitetet i Oslo
Mathisen, Cecilie, Universitetet i Tromsø
Mauritzen, Helene Therese, Universitetet i Bergen
Melby, Marie Funderud, Universitetet i Bergen
Midtkandal, Bendik, Universitetet i Tromsø
Moen, Sunniva Steinsdatter, Universitetet i Stavanger
Müller, Kjærstin, Universitetet i Tromsø
Nagelhus, Audun, Universitetet i Oslo
Nareshkumar, Vithya, Universitetet i Bergen
Nenseth, Vilde Sørbø, Universitetet i Bergen
Neteland, Magnus Grundt, Universitetet i Oslo
Nielsen, Daniel Brede, Universitetet i Oslo
Nilsen, Charlotte M., Universitetet i Tromsø
Nilsen, Geir Kåre Rotvold, Universitetet i Tromsø,
Nilsen, Marianne, Universitetet i Tromsø
Nilsen, Trine, Universitetet i Bergen
Nordal, Heine Toft, Universitetet i Bergen
Nordrum, Anna, Universitetet i Oslo
Nordvik, Marell C.L., Universitetet i Tromsø
Norland, Line Utne, Universitetet i Oslo
Norman, Thea, Universitetet i Agder
Nygaard, Beate, Universitetet i Bergen
Nystad, Emilie, Universitetet i Bergen
Næss, Kristin Holter, Universitetet i Bergen
Olafsen, Monica, Universitetet i Oslo
Omland, Petter, Universitetet i Oslo
Opland, Pernille, Universitetet i Oslo
Oware, Patrick Kwabena Otwerefoo, Universitetet i Tromsø
Pan, Yuan, Universitetet i Oslo
Parnemann, Kristin Lødrup, Universitetet i Oslo
Pedersen, Aleksander S., Universitetet i Oslo
Pedersen, Johanne Skarbø, Universitetet i Oslo
Pettersen, Henrik, Universitetet i Oslo
Polo, Mikael Mjaavatten, Universitetet i Oslo
Povilan, Karolina, Universitetet i Oslo
Radisevic, Nemanja, Universitetet i Tromsø
Ramleth, Lina, Universitetet i Bergen
Rand, Hedda Eline, Universitetet i Bergen
Rangnes, Frede Rønning, Universitetet i Oslo
Richter, Marlene, Universitetet i Bergen
Rinde, Nora Brekke, Universitetet i Bergen
Ringerud, Nora, Universitetet i Oslo
Ritterberg, Michaela, Universitetet i Agder
Rosmo, Kristoffer Paul, Universitetet i Oslo
Ruud, Ingrid Sandhya Seim, Universitetet i Bergen
Rygvik, Christina Louise, Universitetet i Tromsø
Rønsen, Haakon Adrian, Universitetet i Oslo
Rørnes, Maja Bø, Universitetet i Tromsø
Sagelv, Vilde Røsok, Universitetet i Bergen
Sandnes, Mathias Davidsen, Universitetet i Stavanger
Sandvik, Kristoffer Kim, Universitetet i Bergen
Sangolt, Hanne, Universitetet i Agder
Schwenke, Ingvild Margrethe, Universitetet i Tromsø
Schäffer, Solrun, Universitetet i Bergen
Schønsby-Nolet, Emile, Universitetet i Bergen
Sesaker, Ida, Universitetet i Bergen
Shi, Yini Jennifer, Universitetet i Oslo
Silderen, Elena, Folkeuniversitetet Midt-Norge
Simensen, Marcus Vier, Universitetet i Bergen
Simenstad, Håvard Pape, Universitetet i Oslo
Singh, Ranminder, Universitetet i Oslo
Skarpnes, Christian Wei Helge, Universitetet i Tromsø
Skaug, Ellen Christina Xylander, Universitetet i Oslo
Skjerlie, Marita Skaba, Universitetet i Tromsø
Skjønsberg, Max, Universitetet i Oslo
Skog, Kristin B., Universitetet i Tromsø
Slettedal, Ivar-Andre, Universitetet i Oslo
Slettli, Jone, Universitetet i Tromsø
Smievoll, Vegard Fosso, Universitetet i Bergen
Solberg, Fredrik Kleivan, Universitetet i Bergen
Solberg, Joachim, Universitetet i Bergen
Stang, Frida Sophie, Universitetet i Bergen
Steinheim, Ashton, Universitetet i Tromsø
Steinnes, Julie, Universitetet i Oslo
Stendal, Heidi, Universitetet i Bergen
Stensvold, Rudi, Universitetet i Tromsø
Stifjell, Sandra Aileen, Universitetet i Tromsø
Stokkereit, Ingve, Universitetet i Oslo
Storholt, Mari, Universitetet i Oslo
Stormyr, Mikkel, Universitetet i Oslo
Strand, Diana, Universitetet i Oslo
Strandenes, Kristine, Universitetet i Bergen
Sultanfar, Kani, Universitetet i Tromsø
Svalestad, Bjørn, Universitetet i Stavanger
Svendgård, Ranja, Universitetet i Tromsø
Svendsen, Marte, Universitetet i Oslo
Svor, Maria Eline, Universitetet i Bergen
Svoren, Johannes Hole, Universitetet i Oslo
Syrrist, Mari Hennum, Universitetet i Oslo
Sæbø, Kristoffer Liland, Universitetet i Stavanger
Sønnervik, Oda Follesø, Universitetet i Bergen
Sørensen, Thea, Universitetet i Oslo
Sørflaten, Åsne, Universitetet i Bergen
Sørheim Dybvik, Hedda, Universitetet i Tromsø
Sørmo, Silje Christine,Universitetet i Tromsø
Tajsic, Filip, Universitetet i Tromsø
Talsnes, Jørgen, Universitetet i Bergen
Taxerås, Hedda Sofie,Universitetet i Agder
Teigen, Marcus, Universitetet i Oslo
Teigland, Johannes, Universitetet i Bergen
Tengesdal, Ida, Universitetet i Oslo
Tharmalingam, Victoria O., Universitetet i Tromsø
Thommessen, Markus, Universitetet i Oslo
Thorbergsen, Sondre Stier, Universitetet i Tromsø
Thorkildsen, Pia Sofie Solli, Universitetet i Tromsø
Thorstensen, Mathea, Universitetet i Oslo
Tunheim, Regine,Universitetet i Bergen
Tveiten, Odin Flatlandsmo, Universitetet i Oslo
Ullah, Nadia, Universitetet i Bergen
Ute, Haroun Egeh, Universitetet i Tromsø
Valen, Kjersti, Universitetet i Bergen
Vangen, Marte Eikeland, Universitetet i Oslo
Varsi, Linn-Mari, Universitetet i Tromsø
Vegusdal, Irmelin, Universitetet i Oslo
Vennes, Hanna Elnan, Universitetet i Bergen
Vevik, Bjørge, Universitetet i Tromsø
Vidarsdotter, Åsne, Universitetet i Oslo
Vikjord, Nanna Sofie, Universitetet i Bergen
Vikse, Trine, Universitetet i Stavanger
Vinje, Eline, Universitetet i Bergen
Vonen, Thea,Universitetet i Stavanger
Voraa, Lise Sørbøe, Universitetet i Bergen
Wannerstedt, Marcus Vardeberg, Universitetet i Oslo
Warda, Sara, Universitetet i Bergen
Wasshaug, Simen, Universitetet i Oslo
Weisser, Vilde, Universitetet i Bergen
Werenskiold, Sara, Universitetet i Bergen
Westli, Tobias, Universitetet i Oslo
Wiborg, Even, Universitetet i Oslo
Wik, Jonas Thorsdalen, Universitetet i Oslo
Wiker, Henriette, Universitetet i Oslo
Wilberg, Henriette Abelsnes, Universitetet i Bergen
Wollmann, Bendik, Universitetet i Tromsø
Younas, Sofie Mekmok, Universitetet i Agder
Zagzeckaité, Leva, Universitetet i Oslo
Zbierzchowska, Katarzyna, Universitetet i Bergen
Åkermoen, Thea, Universitetet i Bergen

JURISTFORBUNDET

Hovedstyret

President:
Curt A. Lier cl@jus.no

Visepresident:
Erik N. Warberg ewarberg@gmail.com

Styremedlemmer valgt av representantskapet:
Susanne Eliassen
susanne.eliassen@hel.oslo.kommune.no
Christian Zimmermann
christian@psykologforeningen.no
Inger Kjersti Dørstad *(møtende varamedlem)*
inger.kjersti.dorstad@domstol.no

Styremedlemmer valgt av seksjonene:
Lucie Christensen Berge (Juristforbundet-Privat)
lucie.berge@gmail.com
Sverre Bromander (Juristforbundet – Stat)
sverre.bromander@politiet.no
Frank Grønås (Juristforbundet-Kommune)
frank.gronas@trondheim.kommune.no
Daniella Rivera (Juristforbundet – Student)
darivera0110@gmail.com
Ingjerd Thune (Juristforbundet – Dommerforeningen)
ingjerd.thune@domstol.no

Ansattes representant (observatør):
Anne Sophie Juel asj@jus.no

Generalsekretær
Magne Skram Hegerberg msh@jus.no

Medlemsguide

Forsikring – medlemstilbud
Juristforbundet Forsikring
Nettportal: www.juristforbundet.no/forsikring
Telefon: 23 11 33 11
E-post: forsikring@juristforbundet.no

Bank – medlemstilbud
Danske Bank
Nettportal: www.danskebank.no/juristforbundet
Telefon: 05550
E-post: 05550@danskebank.no

Juristforbundets advokatkontor
advokat@juristforbundet.no
www.juristforbundet.no/advokatkontoret
Sentralbord 40 00 24 25

Lønnsstatistikk/lønnskalkulator
www.juristforbundet.no/lonnskalkulator

Juristkontakt
Redaksjonen:
omg@jus.no
Mobil 482 48 352
Annonser:
perolav@07.no
Mobil 918 16 012

Jobbmarkedet
juristkontakt.no/Jobbmarked

Juristenes Utdanningssenter
jus.no
Sentralbord 40 00 24 25

JURIST FORBUNDET

Kristian Augusts gate 9
0164 Oslo
Sentralbord: 40 00 24 25
www.juristforbundet.no
juristforbundet-post@jus.no

kommentarutgaver.no

Straffeloven 2005 kommentarutgave & Nytt i ny straffelov

av Magnus Matningsdal

Nå i **digital utgave** på kommentarutgaver.no